

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie	3
1.1. Przedmiot, cel, zakres merytoryczny prognozy.....	3
1.2. Podstawy opracowania oraz wykorzystane materiały.....	3
2. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz o jego powiązaniach z innymi dokumentami.....	6
2.1. Obszar opracowania i jego zagospodarowanie antropogeniczne.....	6
2.2. Charakterystyka zamierzeń planistycznych	7
2.3. Powiązanie projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z innymi dokumentami.....	14
3. Informacja o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy	14
4. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania	14
5. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko	15
6. Określenie, analiza i ocena istniejącego stanu środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji ustaleń projektu zmiany Studium.....	15
6.1. Stan zasobów środowiska.....	15
6.1.1. Regionalizacja fizycznogeograficzna.....	15
6.1.2. Ukształtowanie powierzchni terenu	16
6.1.3. Geologia.....	17
6.1.4. Gleby.....	18
6.1.5. Wody powierzchniowe	20
6.1.6. Wody podziemne	22
6.1.7. Warunki florystyczno-faunistyczne	22
6.1.8. Obszary o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych	25
6.2. Odporność środowiska na degradację oraz zdolność do samoregeneracji.....	29
6.3. Główne zagrożenia środowiska obszaru objętego projektem Studium.....	30
6.4. Obszary problemowe.....	35
6.5. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.....	36
7. Stan środowiska na obszarach objętych znaczącym oddziaływaniem	36
8. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r o ochronie przyrody	37
8.1. Formy ochrony prawnej.....	37
8.1.1. Lasy ochronne	37
8.1.2. Zasoby wodne.....	37
8.1.3. Flora i fauna	39
8.1.4. Walory krajobrazowe	41
8.1.5. Klimat akustyczny	45

8.1.6. Grunty rolne i leśne.....	46
8.1.7. Obszary cenne przyrodniczo a nie objęte ochroną	47
9. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania projektu zmiany Studium.....	49
10. Przewidywane znaczące oddziaływanie, w tym bezpośrednie, wtórne i skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko.	51
10.1. Oddziaływania bezpośrednie i pośredni, średnio i długo terminowe, stałe i chwilowe, wtórne i skumulowane na środowisko rozwiązań planu	56
11. Rozwiązania mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru	63
12. Propozycje rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie zmiany Studium	67
13. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.....	70

ZAŁĄCZNIKI:

Załącznik nr 1 Mapa prognozy oddziaływania na środowisko w skali 1 : 10 000.

Załącznik nr 2 Mapa zmian ustaleń Studium uwarunkowań na tle miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Ślemień w skali 1 : 10 000

1. Wprowadzenie

1.1. Przedmiot, cel, zakres merytoryczny prognozy

Prognoza oddziaływania na środowisko to opracowanie wykonywane w celu określenia wpływu na środowisko projektowanego sposobu zagospodarowania terenu objętego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ślemień. Wymagania dotyczące zakresu merytorycznego prognozy zostały określone w piśmie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 29 lipca 2011 r. (znak pisma: WOOŚ-BB.411.32.2011.AB) zgodnie z art. 51 ust. 2 Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227).

1.2. Podstawy opracowania oraz wykorzystane materiały

Rozporządzeniem wykonawczym, konkretyzującym cele, zadania i zakres prognozy oddziaływania na środowisko projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z dnia 3 października 2008r (Dz. U. Nr 199 poz. 1227).

Przy sporządzaniu niniejszej prognozy oparto się ponadto o następujące akty prawne:

- [1.2.1] Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2008 Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.);
- [1.2.2] Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 (tekst jednolity Dz. U. 2008 Nr 25 poz. 150),
- [1.2.3] Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r (Dz. U. nr 92, poz. 880 z późniejszymi zmianami),
- [1.2.4] Ustawa o lasach z dnia 28 września 1991 r (tekst jednolity Dz. U. 2005 nr 45 poz. 435 z późniejszymi zmianami),
- [1.2.5] Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r (tekst jednolity Dz. U. 2004 nr 106, nr 121 poz. 1266 z późniejszymi zmianami)
- [1.2.6] Ustawa Prawo wodne z dnia 18 lipca 2001 r (tekst jednolity Dz. U. 2012 nr 0, poz. 145);
- [1.2.7] Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (Dz. U. nr 162 poz. 1568 z późniejszymi zmianami),
- [1.2.8] Prawo geologiczne i górnicze z dnia 9 czerwca 2011 r (Dz. U. 2005 nr 163 poz.981).
- [1.2.9] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. nr 120 poz. 826)
- [1.2.10] Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. Nr 192, poz. 1883)
- [1.2.11] Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych

uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. nr 257, poz. 2573 z późn. zmianami).

Ustawy te dały podstawę do wydania szeregu rozporządzeń oraz podejmowania na ich podstawie uchwał w sprawie tworzenia określonego typu obszarów i obiektów oraz wprowadzania ochrony gatunkowej roślin i zwierząt. Stanowią one również podstawę do konstrukcji planów zagospodarowania przestrzennego.

Rozporządzeniem wykonawczym, konkretyzującym cele, zadania i zakres prognoz oddziaływania na środowisko projektów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 listopada 2002 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinna odpowiadać prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. nr 197, poz. 1667).

Przy sporządzaniu niniejszej prognozy wykorzystano następujące źródła informacji:

1. Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Ślemień. Wyk.: EKOID, Katowice 2011 r
2. Program ochrony środowiska gminy Ślemień. Strategia Długoterminowa na lata 2004 – 2015. Ślemień, 2004;
3. Program ochrony środowiska dla powiatu żywieckiego na lata 2010 – 2017. Aktualizacja. Wyk: EKO - TEAM KONSULTING, Żywiec, 2009;
4. Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Jeleśnia. Tom IV Program Ochrony Przyrody. Wyk. Iwona Cebrat;
5. Urbańczyk T., Środowisko przyrodniczo – kulturowe gminy Ślemień w województwie śląskim – charakterystyka stanu i zagrożeń typu antropopresyjnego – propozycja ochrony i restytucji walorów przyrodniczych, Politechnika Łódzka Filia w Bielsku – Białej, Wydział Inżynierii Włókienniczej i Ochrony Środowiska, Bielsko – Biała, 1999 r.;
6. Parusel J. B., Skowrońska K., Wower A., Korytarze ekologiczne w Województwie Śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Etap I., CDPGŚ, Katowice, 2007 r.;
7. Ministerstwo Środowiska, 2008: „Natura 2000 Standardowy Formularz Danych dla Obszarów Spełniających Kryteria Obszarów o Znaczeniu Wspólnotowym (OZW) i dla Specjalnych Obszarów Ochrony (SOO)” – dla obszaru „Beskid Mały”;
8. TRAMPLER T., KLICZKOWSKA A., DMYTREKO E., SIERPIŃSKA A., 1990. Regionalizacja przyrodniczo-leśna na podstawach ekologiczno-fizjograficznych. PWRiL, Warszawa (Bibl. Wydz. Ochrony Lasu Kondracki J., Geografia regionalna Polski, PWN, Warszawa, 2000;
9. „Studium określające granice obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią dla terenów nieobwałowanych w zlewni Soły”, RZGW w Krakowie;
10. www.natura2000.gdos.gov.pl;
11. www.slemien.pl;
12. www.zpk.com.pl;
13. www.katowice.rdos.gov.pl;
14. Stan środowiska w województwie śląskim w 2010 roku, WIOŚ, Katowice, 2011;

15. Mapa geologiczna Polski z utworami powierzchniowymi, ark. Bielsko - Biała, w skali 1:200 000;
16. Mapa hydrogeologiczna Polski, ark. Bielsko - Biała w skali 1:200 000;
17. Mapa hydrograficzna, ark. Oświęcim skala 1:50 000;
18. www.rzgw.krakow.pl;

2. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz o jego powiązaniach z innymi dokumentami

2.1. Obszar opracowania i jego zagospodarowanie antropogeniczne

Po reformie administracyjnej kraju z 1 stycznia 1999 roku gmina Ślemień znalazła się w południowo-wschodniej części województwa śląskiego, w północno-wschodniej części powiatu żywieckiego. Powierzchnia gminy Ślemień wynosi 4 587 ha.

W skład gminy wchodzi trzy sołectwa: Ślemień, Kocoń i Las. Od zachodu Ślemień graniczy z gminami Łękawicą i Gilowicami, od południa z gminami Świnną i Jeleśnią, od wschodu z gminą Stryszawa oraz od północy z gminą Andrychów (dwie ostatnie gminy należą do województwa małopolskiego). Gmina Ślemień jest korzystnie położona w niewielkich odległościach od większych ośrodków miejskich regionu a także w niewielkiej odległości od południowej granicy państwa. Odległości te wynoszą odpowiednio 14 km od Żywca, 40 km od Bielska-Białej, 20 km od Suchej Beskidzkiej i 28 km od polsko-słowackiego przejścia granicznego w Korbielowie.

Pierwotne układy przestrzenne wsi prezentujące formy osadnictwa rolnego (Ślemień, Kocoń – XV wiek) i zrębnego (Las – XVI wiek) przekształcone w toku późniejszych faz osadnictwa od XVIII – XIX wieku, w dzisiejszym kształcie posiadają nawarstwienia różnych typów osadniczych. Ślemień to typowa wieś z zabudową skupioną ulicową w odmianie widlicy. W przypadku wsi Kocoń układ osadniczy przyjmuje formę urbanizacyjną w postaci wielodrożnicy a we wsi Las jest to typowa ulicówka w odmianie rzędówki.

Układy przestrzenne wsi zachowane w formie zbliżonej do formy pierwotnej, częściowo przekształcone późniejszymi nawarstwieniami oraz współczesnymi założeniami mają wsie: Ślemień i Las. Natomiast w przypadku wsi Kocoń układ przestrzenny został silnie przekształcony, rozwinięty na pozostałościach dawnego mniejszego układu osadniczego oraz rozłogu pól, o dominującej nowej zabudowie murowanej z nielicznymi obiektami zabytkowymi.

Aktualnie zabudowa przeważającej część terenów Gminy Ślemień to głównie budynki jednorodzinne wolnostojące w ogrodach lub zabudowania zagrodowe. Znaczna część zabudowań mieszkalnych, szczególnie w obrębie Ślemienia i Lasu, to budynki wykonane w konstrukcji drewnianej – część z nich to obiekty objęte gminną ochroną zabytków lub wskazane do objęcia ochroną. Budynkom mieszkaniowym towarzyszą zabudowania o charakterze usługowym (sklepy, mała gastronomia, usługi rzemieślnicze, drobne wytwórstwo itp.).

Tereny produkcyjne na terenie gminy Ślemień stanowią niewielki odsetek zabudowań i zlokalizowane są głównie w sąsiedztwie ciągów komunikacyjnych oraz w obrębie zabudowań centrum wsi. Największymi zakładami produkcyjnymi są dwie rozlewnie wód AQUA ŻYWIEC i KENT-POL (Żywiecki Kryształ) położone w Sołectwie Ślemień. Mniejsze zakłady produkcyjne to tartak DREW TAL, rzeźnia czy piekarnia w Ślemieniu.

Według danych statystycznych opublikowanych przez Główny Urząd Statystyczny (GUS) – liczba ludności w gminie Ślemień na koniec 2009 r. wynosiła 3459 (średnia gęstość zaludnienia wyniosła około 77 osób na 1 km²). Od kilku lat w gminie Ślemień obserwuje się stały spadek liczby ludności. Gminę charakteryzuje ujemny przyrost naturalny wynoszący w 2009 r. -1,2‰.

Gmina Ślemień położona jest w niewielkiej odległości od Aglomeracji Górnośląskiej i Aglomeracji Krakowskiej, odległość od Katowic wynosi około 105 km, a od Krakowa 80 km. Dostępność komunikacyjna względem tych rejonów na dzień dzisiejszy jest dobra. Dotyczy to zarówno osób korzystających z publicznych środków transportu (ze względu na dobre połączenia komunikacyjne) jak i osób posiadających własny transport.

Ślemień posiada dobrze rozwiniętą sieć dróg. Przez teren gminy przebiega jedna droga wojewódzka oraz trzy powiatowe:

- droga wojewódzka nr 945 Oczków - Sucha Beskidzka;
- droga powiatowa nr 04 319 Ślemień - Młyńska;
- droga powiatowa nr 04 322 Moszczanica - Ślemień;
- droga powiatowa nr 04 324 Pewel Mała - Ślemień.

Wszystkie te drogi mają duże znaczenie komunikacyjne dla regionu. Drogi wojewódzkie i powiatowe posiadają nawierzchnię asfaltową.

Ponadto na terenie Gminy funkcjonuje dobrze rozwinięta sieć dróg lokalnych i wewnętrznych stanowiących dojazdy do zabudowań położonych w znacznej odległości od głównych ciągów komunikacyjnych. Są to przeważnie drogi dwukierunkowe, dwu- lub jednopasmowe z zatoczkami umożliwiającymi mijanie się pojazdów. Drogi lokalne i wewnętrzne posiadają przeważnie nawierzchnię asfaltową, jedynie odcinki dróg położonych w wyższych partiach zboczy oraz w obrębie lasów, charakteryzują się nawierzchnią gruntową.

2.2. Charakterystyka zamierzeń planistycznych

W celu określenia kierunków rozwoju gminy oraz zasięgu terenów zurbanizowanych i niezurbanizowanych wyznaczono model trzy poziomowej struktury urbanistycznej, wyodrębniając na jej obszarze:

- 1) **strefy studium**, stanowiące **poziom I struktury urbanistycznej**;
- 2) **jednostki studium** stanowiące **poziom II struktury urbanistycznej**;
- 3) **tereny studium** stanowiące **poziom III struktury urbanistycznej**;

Określone na podstawie przeważającego typu zagospodarowania terenu **strefy studium** należą do odmiennych stref polityki przestrzennej:

- 1) Niezurbanizowane:
 - strefa **N/L – terenów leśnych** - strefa stanowiąca głównie zasób leśny;
 - strefa **N/R – terenów rolnych** - strefa o przewadze funkcji rolniczej;
- 2) Zurbanizowane:
 - strefa **Z/E – ekstensywnej zabudowy wiejskiej** – strefa o przewadze funkcji mieszkaniowej, rolniczej;
 - strefa **Z/I – intensywnej zabudowy wiejskiej** – strefa przewadze funkcji mieszkaniowej;
 - strefa **Z/C - intensywnej zabudowy wiejskiej stanowiącej funkcję centrum** – strefa o przewadze funkcji mieszkaniowych i usługowych.

W granicach gminy Ślemień w ramach zmiany Studium wyodrębniono następujące przeznaczenia terenu:

<i>SYMBOL TERENU STUDIUM</i>	<i>OPIS PRZEZNACZENIA W STUDIUM</i>
1	2
TERENY KOMUNIKACJI	
KDG	tereny dróg publicznych głównych
KDZ	tereny dróg publicznych zbiorczych
KDL	tereny dróg publicznych lokalnych
TERENY ZABUDOWY	
M1	tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej: budynków mieszkaniowych jednorodzinnych, zagrodowych, siedliskowych oraz związanych z działalnością agroturystyczną,
M2	tereny zabudowy letniskowej: budynków letniskowych – sezonowych, altan
M3	tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej
U1	tereny zabudowy usług komercyjnych: budynki różnego typu usług komercyjnych, w tym: handlu, gastronomii, biur, usług różnych, rzemiosła nieprodukcyjnego, a także budynków zamieszkiwania zbiorowego, w tym: hoteli, moteli, pensjonatów, domów wypoczynkowych, schronisk,
U2	tereny zabudowy usług publicznych: budynki różnego typu usług publicznych, takich jak: administracja, urzędy, usługi pocztowe, usług edukacji, takich jak: żłobki, przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazjalne i ponadgimnazjalne, szkolnictwo specjalne, usług zdrowia, takich jak: przychodnie, gabinety lekarskie, sanatoria, ośrodki rehabilitacji, domy opieki, służb publicznych, takich jak: policja, straż pożarna, miejsc kultu religijnego, takich jak: kościoły, kaplice, budynki parafialne, klasztory, usług kultury, takich jak: sale wielofunkcyjne, domy kultury, muzea, biblioteki, świetlice, skanseny, parki etnograficzne,
U3	tereny zabudowy usług sportu: przeznaczone dla różnego rodzaju urządzeń i obiektów rekreacyjnych i sportowych, w tym: tras zjazdowych dla narciarstwa, boisk sportowych, pól namiotowych itp.,
U4	tereny usług komunikacji: przeznaczone dla różnego rodzaju urządzeń i obiektów związanych z obsługą komunikacji, w tym ruchu turystycznego, takich jak: stacje benzynowe, zajazdy przydrożne, punkty wypoczynkowe przy trasach komunikacji kołowej i ścieżkach pieszych i rowerowych,
P1	tereny zabudowy produkcyjnej: przeznaczone dla różnego rodzaju zakładów produkcyjnych,
P2	tereny zabudowy baz i składów: przeznaczone dla różnego rodzaju baz, składów, magazynów, usług, w tym handlu hurtowego,
T1	tereny zabudowy infrastruktury technicznej: przeznaczone dla różnego rodzaju obiektów infrastruktury technicznej, w tym oczyszczalni ścieków, obiektów związanych z gospodarką wodno-ściekową i elektroenergetyczną,
Z1	tereny zieleni urządzonej: przeznaczone dla zieleni, takiej jak parki, zieleńce, skwery, place zabaw, zieleń towarzysząca obiektom budowlanym oraz zieleni urządzonej pozostałej w tym izolacyjnej,
Z2	tereny cmentarzy
TERENY CHRONIONE PRZED ZABUDOWĄ I NIEZABUDOWANE	
Z3	tereny zieleni nieurządzonej: przeznaczone dla zieleni wśród leśnej, śródpolnej, przywodnej, przydrożnej, w tym zadrzewień i zakrzewień
L1	tereny leśne: są to tereny lasów, oznaczone w ewidencji gruntów symbolem Ls, wraz z polanami, ścieżkami, drogami i ciekami powierzchniowymi,
R1	tereny rolne: są to grunty orne, łąki, pastwiska, uprawy polowe, sadownicze i ogrodnicze,
W1	tereny wód powierzchniowych,

Dla terenów studium położonych w **strefie N/L** obowiązują przeznaczenia:

<i>PRZEZNACZENIE DOMINUJĄCE W JEDNOSTCE N/L.1</i>	<i>PRZEZNACZENIE DOPUSZCZONE, CHARAKTERYSTYKA I KIERUNKI ZMIAN W JEDNOSTCE N/L.1</i>
L1 - tereny leśne	Z3 - tereny zieleni nieurządzonej, - obiekty i urządzenia gospodarki leśnej, - budynki dopuszczone na podstawie ustawy o lasach, - zbiorniki „małej retencji”
R1 - tereny rolne	Z3 - tereny zieleni nieurządzonej, L1 - tereny leśne, - zbiorniki „małej retencji”
Z3 - tereny zieleni nieurządzonej	L1 - tereny leśne, R1 - tereny rolne, - zbiorniki „małej retencji”
M1 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej	R1 - tereny rolne,
<i>PRZEZNACZENIE DOMINUJĄCE W JEDNOSTCE N/L.2</i>	<i>PRZEZNACZENIE DOPUSZCZONE, CHARAKTERYSTYKA I KIERUNKI ZMIAN W JEDNOSTCE N/L.2</i>
L1 - tereny leśne	---
Z3 - tereny zieleni nieurządzonej	L1 - tereny leśne
<i>PRZEZNACZENIE DOMINUJĄCE W JEDNOSTCE N/L.4</i>	<i>PRZEZNACZENIE DOPUSZCZONE, CHARAKTERYSTYKA I KIERUNKI ZMIAN W JEDNOSTCE N/L.4</i>
L1 - tereny leśne	---
R1 - tereny rolne	L1 - tereny leśne
Z3 - tereny zieleni nieurządzonej	L1 - tereny leśne
<i>PRZEZNACZENIE DOMINUJĄCE W JEDNOSTCE N/L.5</i>	<i>PRZEZNACZENIE DOPUSZCZONE, CHARAKTERYSTYKA I KIERUNKI ZMIAN W JEDNOSTCE N/L.5</i>
L1 - tereny leśne	---
Z3 - tereny zieleni nieurządzonej	L1 - tereny leśne
<i>PRZEZNACZENIE DOMINUJĄCE W JEDNOSTCE N/L.6</i>	<i>PRZEZNACZENIE DOPUSZCZONE, CHARAKTERYSTYKA I KIERUNKI ZMIAN W JEDNOSTCE N/L.6</i>
L1 - tereny leśne	- zbiorniki „małej retencji”
Z3 - tereny zieleni nieurządzonej	L1 - tereny leśne - zbiorniki „małej retencji”
R1 - tereny rolne	L1 - tereny leśne

Dla terenów studium położonych w **strefie N/R** obowiązują przeznaczenia:

<i>PRZEZNACZENIE DOMINUJĄCE W JEDNOSTCE N/R.1</i>	<i>PRZEZNACZENIE DOPUSZCZONE, CHARAKTERYSTYKA I KIERUNKI ZMIAN W JEDNOSTCE N/R.1</i>
L1 - tereny leśne	- zbiorniki „małej retencji”
R1 - tereny rolne	- zbiorniki „małej retencji”
Z3 - tereny zieleni nieurządzonej	- zbiorniki „małej retencji”
M1 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej	M2 - tereny zabudowy letniskowej
W1 - tereny wód powierzchniowych	---
<i>PRZEZNACZENIE DOMINUJĄCE W JEDNOSTCE N/R.2</i>	<i>PRZEZNACZENIE DOPUSZCZONE, CHARAKTERYSTYKA I KIERUNKI ZMIAN W JEDNOSTCE N/R.2</i>
L1 - tereny leśne	---
R1 - tereny rolne	- zbiorniki „małej retencji”, - obszar rozwoju zabudowy letniskowej w granicach

	wyznaczonych na rysunku
Z3 - tereny zieleni nieurządzonej	- zbiorniki „małej retencji”
M1 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej	---
W1 - tereny wód powierzchniowych	---
PRZEZNACZENIE DOMINUJĄCE W JEDNOSTCE N/R.4	PRZEZNACZENIE DOPUSZCZONE, CHARAKTERYSTYKA I KIERUNKI ZMIAN W JEDNOSTCE N/R.4
L1 - tereny leśne	---
R1 - tereny rolne	---
Z3 - tereny zieleni nieurządzonej	---
M1 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej	M2 - tereny zabudowy lotniskowej
PRZEZNACZENIE DOMINUJĄCE W JEDNOSTCE N/R.5	PRZEZNACZENIE DOPUSZCZONE, CHARAKTERYSTYKA I KIERUNKI ZMIAN W JEDNOSTCE N/R.5
L1 - tereny leśne	---
R1 - tereny rolne	---
Z3 - tereny zieleni nieurządzonej	---
PRZEZNACZENIE DOMINUJĄCE W JEDNOSTCE N/R.6	PRZEZNACZENIE DOPUSZCZONE, CHARAKTERYSTYKA I KIERUNKI ZMIAN W JEDNOSTCE N/R.6
L1 - tereny leśne	---
R1 - tereny rolne	---
Z3 - tereny zieleni nieurządzonej	---
M1 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej	M2 - tereny zabudowy lotniskowej
W1 - tereny wód powierzchniowych	---

Dla terenów studium położonych w **strefie Z/E** obowiązują przeznaczenia:

PRZEZNACZENIE DOMINUJĄCE W JEDNOSTCE Z/E.1	PRZEZNACZENIE DOPUSZCZONE, CHARAKTERYSTYKA I KIERUNKI ZMIAN W JEDNOSTCE Z/E.1
M1 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej	M2 - tereny zabudowy lotniskowej, U1 - tereny zabudowy usług komercyjnych - wyłącznie wzdłuż drogi KDG
M2 - tereny zabudowy lotniskowej	---
PRZEZNACZENIE DOMINUJĄCE W JEDNOSTCE Z/E.2	PRZEZNACZENIE DOPUSZCZONE, CHARAKTERYSTYKA I KIERUNKI ZMIAN W JEDNOSTCE Z/E.2
Z3 - tereny zieleni nieurządzonej	---
M1 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej	U1 - tereny zabudowy usług komercyjnych - wyłącznie wzdłuż drogi KDG i KDL
M3 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami	M1 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej U1 - tereny zabudowy usług komercyjnych
U1 - tereny zabudowy usług komercyjnych	M1 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej
PRZEZNACZENIE DOMINUJĄCE W JEDNOSTCE Z/E.4	PRZEZNACZENIE DOPUSZCZONE, CHARAKTERYSTYKA I KIERUNKI ZMIAN W JEDNOSTCE Z/E.4
L1 - tereny leśne	---
R1 - tereny rolne	---
Z3 - tereny zieleni nieurządzonej	---
M1 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej	M2 - tereny zabudowy lotniskowej
M2 - tereny zabudowy lotniskowej	---
PRZEZNACZENIE DOMINUJĄCE	PRZEZNACZENIE DOPUSZCZONE,

<i>W JEDNOSTCE Z/E.5</i>	<i>CHARAKTERYSTYKA I KIERUNKI ZMIAN W JEDNOSTCE Z/E.5</i>
L1 - tereny leśne	---
Z3 - tereny zieleni nieurządzonej	---
M1 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej	---
U2 - tereny zabudowy usług publicznych	U1 - tereny zabudowy usług komercyjnych - realizacja usług dla obsługi ruchu pielgrzymkowego i turystycznego
<i>PRZEZNACZENIE DOMINUJĄCE W JEDNOSTCE Z/E.6</i>	<i>PRZEZNACZENIE DOPUSZCZONE, CHARAKTERYSTYKA I KIERUNKI ZMIAN W JEDNOSTCE Z/E.6</i>
L1 - tereny leśne	---
R1 - tereny rolne	---
Z3 - tereny zieleni nieurządzonej	---
M1 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej	---
M2 - tereny zabudowy lotniskowej	---
M3 - tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej	M1 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej, U1 - tereny zabudowy usług komercyjnych
U1 - tereny zabudowy usług komercyjnych	M1 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej
U3 - tereny zabudowy usług sportu	U1 - tereny zabudowy usług komercyjnych

Dla terenów studium położonych w **strefie Z/I** obowiązują przeznaczenia:

<i>PRZEZNACZENIE DOMINUJĄCE W JEDNOSTCE Z/I.1</i>	<i>PRZEZNACZENIE DOPUSZCZONE, CHARAKTERYSTYKA I KIERUNKI ZMIAN W JEDNOSTCE Z/I.1</i>
M1 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej	U1 - tereny zabudowy usług komercyjnych
U1 - tereny zabudowy usług komercyjnych	U4 - tereny usług komunikacji
U2 - tereny zabudowy usług publicznych	U3 - tereny zabudowy usług sportu
U3 - tereny zabudowy usług sportu	U1 - tereny zabudowy usług komercyjnych - budowa bazy gastronomicznej i noclegowej dla obsługi ruchu turystycznego oraz ośrodka sportowego
P1 - tereny zabudowy produkcyjnej	U1 - tereny zabudowy usług komercyjnych
<i>PRZEZNACZENIE DOMINUJĄCE W JEDNOSTCE Z/I.2</i>	<i>PRZEZNACZENIE DOPUSZCZONE, CHARAKTERYSTYKA I KIERUNKI ZMIAN W JEDNOSTCE Z/I.2</i>
L1 - tereny leśne	---
Z3 - tereny zieleni nieurządzonej	---
M1 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej	U1 - tereny zabudowy usług komercyjnych, U2 - tereny zabudowy usług publicznych, U4 - tereny usług komunikacji
M3 - tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej	M1 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej, U1 - tereny zabudowy usług komercyjnych
U1 - tereny zabudowy usług komercyjnych	U4 - tereny usług komunikacji
U2 - tereny zabudowy usług publicznych	U3 - tereny zabudowy usług sportu
P1 - tereny zabudowy produkcyjnej	U1 - tereny zabudowy usług komercyjnych
T1 - tereny zabudowy infrastruktury technicznej	---
W1 - tereny wód powierzchniowych	---

<i>PRZEZNACZENIE DOMINUJĄCE W JEDNOSTCE ZI.3</i>	<i>PRZEZNACZENIE DOPUSZCZONE, CHARAKTERYSTYKA I KIERUNKI ZMIAN W JEDNOSTCE ZI.3</i>
L1 - tereny leśne	---
R1 - tereny rolne	---
Z3 - tereny zieleni nieurządzonej	---
M1 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej	U1 - tereny zabudowy usług komercyjnych, U2 - tereny zabudowy usług publicznych, U4 - tereny usług komunikacji
M3 - tereny zabudowy mieszkaniowo- usługowej	M1 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej U1 - tereny zabudowy usług komercyjnych - budowa bazy gastronomicznej i noclegowej dla obsługi ruchu turystycznego zw. m.in. z budową parku etnograficznego, - rozwój rzemiosła związanego z tradycjami historycznego „Państwa Ślemieńskiego”
U1 - tereny zabudowy usług komercyjnych	- realizacja usług dla obsługi ruchu turystycznego przy ul.Pod Dębami
U4 - tereny usług komunikacji	U1 - tereny zabudowy usług komercyjnych
W1 - tereny wód powierzchniowych	---
<i>PRZEZNACZENIE DOMINUJĄCE W JEDNOSTCE ZI.4</i>	<i>PRZEZNACZENIE DOPUSZCZONE, CHARAKTERYSTYKA I KIERUNKI ZMIAN W JEDNOSTCE ZI.4</i>
M1 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej	U1 - tereny zabudowy usług komercyjnych, U2 - tereny zabudowy usług publicznych, U4 - tereny usług komunikacji
U1 - tereny zabudowy usług komercyjnych	- realizacja usług dla obsługi ruchu turystycznego
U2 - tereny zabudowy usług publicznych	---
P2 - tereny zabudowy baz i składów	U1 - tereny zabudowy usług komercyjnych
Z3 - tereny zieleni nieurządzonej	---
W1 - tereny wód powierzchniowych	---
<i>PRZEZNACZENIE DOMINUJĄCE W JEDNOSTCE ZI.5</i>	<i>PRZEZNACZENIE DOPUSZCZONE, CHARAKTERYSTYKA I KIERUNKI ZMIAN W JEDNOSTCE ZI.5</i>
M1 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej	U1 - tereny zabudowy usług komercyjnych, U2 - tereny zabudowy usług publicznych, U4 - tereny usług komunikacji
<i>PRZEZNACZENIE DOMINUJĄCE W JEDNOSTCE ZI.6</i>	<i>PRZEZNACZENIE DOPUSZCZONE, CHARAKTERYSTYKA I KIERUNKI ZMIAN W JEDNOSTCE ZI.6</i>
L1 - tereny leśne	---
R1 - tereny rolne	---
M1 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej	U1 - tereny zabudowy usług komercyjnych, U2 - tereny zabudowy usług publicznych,
M3 - tereny zabudowy mieszkaniowo- usługowej	M1 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej U1 - tereny zabudowy usług komercyjnych
U1 - tereny zabudowy usług komercyjnych	M1 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej - budowa bazy gastronomicznej i noclegowej dla obsługi ruchu turystycznego

Dla terenów studium położonych w **strefie ZIC** obowiązują przeznaczenia:

<i>PRZEZNACZENIE DOMINUJĄCE W JEDNOSTCE ZIC.2</i>	<i>PRZEZNACZENIE DOPUSZCZONE, CHARAKTERYSTYKA I KIERUNKI ZMIAN W JEDNOSTCE ZIC.2</i>
L1 - tereny leśne	---
M1 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej	U1 - tereny zabudowy usług komercyjnych
U1 - tereny zabudowy usług komercyjnych	U2 - tereny zabudowy usług publicznych, U4 - tereny usług komunikacji P2 - tereny zabudowy baz i składów
P1 - tereny zabudowy produkcyjnej	U1 - tereny zabudowy usług komercyjnych
<i>PRZEZNACZENIE DOMINUJĄCE W JEDNOSTCE ZIC.3</i>	<i>PRZEZNACZENIE DOPUSZCZONE, CHARAKTERYSTYKA I KIERUNKI ZMIAN W JEDNOSTCE ZIC.3</i>
L1 - tereny leśne	---
Z1 - tereny zieleni urządzonej	---
Z3 - tereny zieleni nieurządzonej	---
M1 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej	U1 - tereny zabudowy usług komercyjnych
U1 - tereny zabudowy usług komercyjnych	U2 - tereny zabudowy usług publicznych
U2 - tereny zabudowy usług publicznych	U1 - tereny zabudowy usług komercyjnych Z1 - tereny zieleni urządzonej - realizacja przedsięwzięcia budowa Parku Etnograficznego Wsi Żywieckiej, - budowa bazy gastronomicznej i noclegowej, - rozwój rzemiosła związanego z tradycjami historycznego „Państwa Ślemieńskiego”
W1 - tereny wód powierzchniowych	---
<i>PRZEZNACZENIE DOMINUJĄCE W JEDNOSTCE ZIC.6</i>	<i>PRZEZNACZENIE DOPUSZCZONE, CHARAKTERYSTYKA I KIERUNKI ZMIAN W JEDNOSTCE ZIC.6</i>
L1 - tereny leśne	---
Z1 - tereny zieleni urządzonej	---
Z2 - tereny cmentarzy	---
Z3 - tereny zieleni nieurządzonej	Z1 - tereny zieleni urządzonej
M1 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej	U1 - tereny zabudowy usług komercyjnych
M3 - tereny zabudowy mieszkaniowo- usługowej	M1 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej U1 - tereny zabudowy usług komercyjnych
U1 - tereny zabudowy usług komercyjnych	U2 - tereny zabudowy usług publicznych
U2 - tereny zabudowy usług publicznych	U1 - tereny zabudowy usług komercyjnych
U3 - tereny zabudowy usług sportu	U1 - tereny zabudowy usług komercyjnych
U4 - tereny usług komunikacji	U1 - tereny zabudowy usług komercyjnych
P1 - tereny zabudowy produkcyjnej	U1 - tereny zabudowy usług komercyjnych
P2 - tereny zabudowy baz i składów	U1 - tereny zabudowy usług komercyjnych, U2 - tereny zabudowy usług publicznych
W1 - tereny wód powierzchniowych	---

2.3. Powiązanie projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z innymi dokumentami

Projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przedstawiony do oceny realizuje generalnie ustalenia zawarte w obowiązującym ustawodawstwie (wymienionym w pkt 1.2). Wskazane kierunki i zagospodarowania wraz z określonymi zasadami i kierunkami ochrony środowiska i jego zasobów są zgodne z zapisami zawierającymi się w Strategii rozwoju województwa śląskiego na lata 2000 -2020 (przyjętej uchwałą Nr II/37/6/2005 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 4 lipca 2005r.) oraz w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego (przyjętego uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego Nr II/21/2/2004 z dnia 21 czerwca 2004r.). Zapisy Studium są również spójne z zapisami zawartymi *Programie ochrony środowiska gminy Ślemień. Strategia długoterminowa na lata 2004 – 2015* oraz w *Programie ochrony środowiska dla powiatu żywieckiego na lata 2010-2017*.

3. Informacja o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

W czasie sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko stosuje się różnorodne metody analityczne i waloryzacyjne. Aktualnie brak jest znormalizowanego nazewnictwa w tym zakresie. W niniejszym opracowaniu posłużono się między innymi następującymi metodami:

W zakresie opisu stanu środowiska posłużono się metodami analitycznymi wzbogaconymi o wizję terenową.

W zakresie prognozowania wielkości oddziaływania na środowisko.

Na etapie realizacji ustaleń projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego zastosowano prognozowanie przez analogie, biorąc pod uwagę analizy i badania obszarów o podobnych zagospodarowaniach terenu, charakterze i funkcjach.

Podczas sporządzania niniejszej prognozy nie napotkano na istotne trudności lub luki informacyjne, które uniemożliwiałyby identyfikację zagrożeń lub ocenę oddziaływania na poszczególne elementy środowiska.

4. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Zmiana Studium przedstawiona do oceny obejmuje tereny położone w granicach administracyjnych należących do gminy Ślemień. Zmiany te polegają w większości na poszerzeniu granic terenów zabudowy mieszkaniowej czy usługowej, a także wprowadzeniu nowych terenów mieszkaniowych, usługowych czy produkcyjnych na obszary dotychczas niezainwestowane.

Projekt Studium przewiduje wprowadzenie nakazu prowadzenia monitoringu stanu środowiska kulturowego i przyrodniczego ze szczególnym uwzględnieniem wartościowej zabudowy tradycyjnej w proponowanym obszarze promocji kultury i krajobrazu (wyznaczonego na rysunku przedmiotowego Studium).

W związku z występowaniem na terenie gminy obszarów narażonych na niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemnych zapisy Studium wprowadzają ustalenia dotyczące prowadzenia monitoringu na zabudowanych już obszarach osuwiskowych.

Ponieważ część wprowadzanych terenów przeznaczonych pod zabudowę została zaplanowana w zasięgu chronionego obszaru Natura 2000 z chwilą ustalania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należałoby zweryfikować lokalizację tych terenów z względem miejsc występowania siedlisk będących przedmiotem ochrony sieci Natura 2000.

W projekcie Studium pośród wytycznych do planów miejscowych wskazano potrzebę uwzględnienia ochrony środowiska przed hałasem poprzez wyznaczenie terenów zagrożonych hałasem oraz terenów na których występują przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu i podejmowania działań naprawczych. Przeprowadzenie tego typu analizy będzie korzystne dla ustalenia terenów sprzyjających realizacji zabudowy mieszkaniowej ze względów na warunki akustyczne.

Potencjalny monitoring może dotyczyć również określenia lokalizacji tzw. "dzikich wysypisk" istniejących bądź nowo powstałych, co umożliwi podjęcie działań w celu ich likwidacji.

W związku z licznymi walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi na terenie gminy Ślemień dopuszczenie realizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko powinno zostać poprzedzone przeprowadzeniem oceny ich wpływu na środowisko.

5. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Aktualnie na terenie gminy dominują tereny leśne i rolne, a w strefach zurbanizowanych zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i mieszkaniowo – usługowa wraz z niezbędną infrastrukturą komunikacyjną

Przedstawiony do oceny projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ślemień generalnie utrzymuje bądź poszerza już istniejące tereny zainwestowane, a częściowo także wprowadza nowe tereny zabudowy mieszkaniowej, usługowej, produkcyjnej oraz baz i magazynów.

Analiza zmian przedstawionego do oceny projektu Studium wykazuje, iż realizacja ustaleń w nim zawartych przy uwzględnieniu wymogów z zakresu ochrony środowiska wynikających z obowiązującego prawa nie będzie powodować transgranicznego oddziaływania na środowisko.

6. Określenie, analiza i ocena istniejącego stanu środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji ustaleń projektu zmiany Studium.

6.1. Stan zasobów środowiska

6.1.1. Regionalizacja fizycznogeograficzna

Pod względem położenia geograficznego gmina Ślemień znajduje się w pasie 19°20'01" i 19°26'46" długości geograficznej wschodniej oraz 49°41'40" i 49°46' 31" szerokości geograficznej północnej.

Według podziału na jednostki fizyczno-geograficzne J. Kondrackiego (2000), teren gminy Ślemień znajduje się w obrębie jednej prowincji Karpaty Zachodnie z Podkarpaciem:

podprowincja **Zewnętrzne Karpaty Zachodnie i Wschodnie** (513),

makroregion **Beskidy Zachodnie** (513.2),
mezoregion **Kotlina Żywiecka** (513.46),
mezoregion **Beskid Mały** (513.47),
mezoregion **Beskid Średni (Makowski)** (513.48).

6.1.2. Ukształtowanie powierzchni terenu

Gmina Ślemień usytuowana jest w północnej, brzeżnej strefie Karpat Zachodnich. Północna, wyższa część obszaru należy do Beskidu Małego, który jest zaliczany do gór niskich i stanowi swego rodzaju zwartą, niewielką grupę górską o szczytach przekraczających 900 m n.p.m. Większość z nich niewiele się różni między sobą wysokościami, dlatego z zewnątrz sprawia on wrażenie wielkiego, lesistego i trochę pofałdowanego płaskowyżu. Najwyższym wzniesieniem gminy jest znajdująca się w Beskidzie Małym Łamana Skala (929 m n.p.m.). Od szczytu Łamanej Skali w kierunku zachodnim ciągnie się główny grzbiet Beskidu Małego oraz równolegle do niego pasmo Gibasów Wierchu (898 m n.p.m.) sięgające, aż do Łękawicy. Oba grzbiety oddzielone są od siebie lejem źródłowym i doliną Kocierzanki. Grzbiety te mają wierzchowiny zaokrąglone i są niewiele wyższe od przełęczy. Ich wklęsło-wypukłe stoki są dość strome i pocięte gęstą siecią dolin o głębokości rozcięcia sięgającej do 250 m. Południowa, niższa część gminy usytuowana jest w Bramie Ślemieńskiej będącej obniżeniem wydrążonym przez erozję i denudację. Obejmuje ona szereg równoległych, izolowanych grzbietów wystających ze wspólnego poziomu pogórskiego. Rzeźba o charakterze pogórskim stanowi tu 65% powierzchni, a wyższe grzbiety zajmują około 25%. Brama Ślemieńska w zachodniej części obrębu łączy się z Kotliną Żywiecką, której dno obniża się tu od około 500 m n.p.m. ku dolinie Soły. Brama Ślemieńska i Kotlina Żywiecka oddziela Beskid Mały od występującego na południu fragmentu Pasma Pewelskiego. Pasma to posiada łagodną, zaokrągloną wierzchowinę, ponad którą wznoszą się kopiaiste wierzchołki: Rokitówka (610 m n.p.m.), Gachowizna (758 m n.p.m.), Kocońka (701 m n.p.m.), Małysiaków Groń (680 m n.p.m.), Groń (688 m n.p.m.) i Wajdów Groń (677 m n.p.m.).

Charakterystyka ukształtowania terenu z podziałem na poszczególne sołectwa wchodzące w skład gminy Ślemień przedstawia się następująco:

Wieś Ślemień leży na wysokości od 405 m n.p.m. w dolinie Łękawki do 926 m n.p.m. w części południowej pasma Beskidu Małego. Różnica wysokości wynosi 521 m. Centralną część wsi należąca do Bramy Krzeszowskiej budują utwory paleogenu jednostki śląskiej, a grzbiet występujący na południu utwory podmagurskie. Zróżnicowanie budowy geologicznej pociąga za sobą różnorodność rzeźby. Północna część wsi posiada rzeźbę charakterystyczną dla gór niskich. Wierzchowiny grzbietów są zaokrąglone a wierzchołki kopulaste. Stoki, przeważnie o profilu wklęsło wypukłym, rozcięte są gęstą siecią dolinek nieckowatych odmłodzonych w holocenie. Centralna część wsi posiada krajobraz podgórski. Na południu występuje grzbiet należący do brzeżnej strefy jednostki magurskiej.

Wieś Kocoń leży na wysokości od 480 m n.p.m. w dolinie Łękawki do 700 m na jej północnych krańcach. Różnica wysokości 220 m. Wierzchowina pasma jest łagodna, zaokrąglona, a kulminacje wynoszą 672 i 700 m n.p.m. Północny stok, rozcięty gęstą siecią okresowych dolin opada w kierunku doliny Łękawki. W widłach Łękawki i jej prawobrzeżnego dopływu wznosi się garb, którego wierzchowina jest zachowanym fragmentem poziomu pogórskiego. Północna część obrębu wchodzi w skład Beskidu Małego. W północnej części wsi występują zwarte kompleksy leśne.

Wieś Las leży na wysokości od 450 m n.p.m. we wschodniej części do 920 m w rejonie Łamanej Skały. Różnica wysokości wynosi 470 m. Północna część posiada rzeźbę charakterystyczną dla gór niskich. Środkowa część posiada krajobraz pogórski.

Sołectwo	Wysokość [m n. p. m.]
Ślemień	405 – 926
Kocoń	480 – 700
Las	450 - 920

6.1.3. Geologia

Obszar gminy Ślemień znajduje się na terenie płaszczowiny śląskiej i magurskiej. Płaszczowina śląska buduje Beskid Mały, którego fragment występuje w północnej części Gminy. Elementem grzbietotwórczym są w tym rejonie piaskowce ligockie, dolno godulskie i istebniańskie. Centralną część należąca do Bramy Krzeszowskiej budują utwory paleogenu jednostki śląskiej, a grzbiet występujący na południu utwory podmagurskie i magurskie. Zróżnicowanie budowy geologicznej pociąga za sobą zróżnicowanie rzeźby terenu.

W budowie geologicznej gminy Ślemień biorą udział:

- ⇒ warstwy krośnieńskie (trzeciorzęd - oligocen) wykształcone w postaci cienkoławicowych drobnoziarnistych piaskowców mikowych oraz wapnistych i szaroniebieskich marglistych łupków;
- ⇒ warstwy magurskie i podmagurskie (trzeciorzęd - eocen i oligocen);
- ⇒ warstwy hieroglifowe (trzeciorzęd - eocen);
- ⇒ warstwy łąckie i łupki pstre (trzeciorzęd - eocen);
- ⇒ piaskowce ciężkowickie (trzeciorzęd - eocen) wykształcone w postaci piaskowców gruboławicowych z soczewkami i wkładkami zlepieńców kwarcowych przekładane zielonymi i czerwonymi łupkami;
- ⇒ warstwy istebniańskie (trzeciorzęd - paleogen) wykształcone w postaci zlepieńców z materiałem egzotycznym i piaskowców przekładanych ciemnymi łupkami;
- ⇒ warstwy inoceramowe (trzeciorzęd - senon - paleocen) w postaci cienkich, średnioławicowych, rzadziej gruboławicowych piaskowców z wkładkami łupków ilastych i marglistych, miejscami z wkładkami zlepieńców;
- ⇒ warstwy godulskie (kreda turon - senon).

Utwory starsze lokalnie przykryte są nieciągłą warstwą utworów zwietrzelinowych, a w dolinach potoków czwartorzędowymi osadami rzecznyymi. Osady rzeczne wykształcone w postaci glin, piasków i żwirów występują jedynie w dolinie rzeki Łękawki.

Utwory czwartorzędowe na terenie gminy Ślemień wykształcone są głównie w postaci pokryw zwietrzelinowych na zboczach wzniesień. Charakter zwietrzeliny uzależniony jest od rodzaju skał budujących podłoże fliszowe. W rejonie występowania warstw z przewagą piaskowców zwietrzelina wykształcona jest w postaci pokryw zwietrzelinowych na zboczach wzniesień. Charakter zwietrzeliny uzależniony jest od rodzaju skał budujących podłoże fliszowe. W rejonie występowania warstw

z przewagą piaskowców zwietrzelina wykształcona jest w postaci ostrokrawędzistego rumoszu piaskowców z domieszką osadów gliniastych. W miejscach występowania utworów łupkowych pokrywa zwietrzelinowa wykształcona jest w postaci utworów gliniastych z domieszką rumoszu. Miąższość pokrywy zwietrzelinowej jest zmienna.

Osuwiska

Gmina Ślemień leży w obrębie zachodnich Karpat fliszowych. Budowa geologiczna polskich Karpat i charakter ich rzeźby sprawiają, że osuwanie mas ziemi stanowi charakterystyczny element modelowania stoków w tym regionie Polski. Aż 95% wszystkich zarejestrowanych w Polsce osuwisk występuje na obszarze Karpat, które zajmują tylko 6% powierzchni kraju.

Zjawiska te powstały w wyniku sprzyjającej budowy geologicznej i nakładających się na to warunków meteorologicznych – suma opadów miesięcznych przekracza 300 mm/m² a w tzw. roku mokrym może osiągnąć katastrofalne wielkości 100 mm/m² na dobę.

Według „Mapy osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi...” opracowanej przez Państwowy Instytut Geologiczny w obrębie gminy Ślemień wyznaczono obszary zagrożone potencjalnym wystąpieniem osuwisk. Osuwiska te nie zostały jednakże udokumentowane zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem. Starostwo Powiatowe w Żywcu, które prowadzi rejestr osuwisk na terenie całego powiatu żywieckiego nie posiada w swoim wykazie kart rejestracyjnych osuwisk w gminie Ślemień.

6.1.4. Gleby

Na terenie gminy występują głównie gleby klasy III – VI o niskiej bonitacji. Klasyfikacja gleb na terenie gminy Ślemień przedstawia się następująco:

- gleby klasy IIIa - grunty orne dobre na glebach brunatnych i płowych wytworzonych z pisków gliniastych. Uprawia się tu rzepak, pszenicę, warzywa, krzewy i drzewa owocowe. Gleby te zajmują tylko 1 ha gruntów ornych w gminie,
- gleby klasy IIIb - grunty średnio dobre zaliczające się do kompleksu pszennego wadliwego. Występują w nich okresowe niedobory wilgoci i są wrażliwe na susze. Nadają się bardziej pod uprawę pszenicy niż żyta, ale wielkość plonów zależy od ilości opadów. Gleby te zajmują około 11 ha, co daje 1% gruntów ornych gminy,
- gleby klasy IVa - grunty orne średniej jakości, są to gleby piaskowe lekkie i ciężkie albo bardzo ciężkie, łatwo się zbrylają. Wykształciły się na glebach brunatnych, płowych i bielcowych. Nadają się pod uprawę żyta, ziemniaków, czasem jęczmienia i pszenicy. Na obszarze gminy gleby tej klasy zajmują około 193 ha czyli 15,8% gruntów ornych,
- gleby klasy IVb - grunty orne średnie zbyt suche lub zbyt wilgotne zaliczają się w klasyfikacji bonitacyjnej do kompleksów żytniego dobrego albo żytniego słabego i zajmują w gminie około 456 ha, czyli 37,5% gruntów ornych,
- gleby klasy V - grunty orne słabe – łatwo się przesuszają, są lekkie, piaskowe. Uprawa żyta i ziemniaków daje niskie plony. Do klasy tej zalicza się lżejsze gleby brunatne, rdzawe, płowe i bielcowe wytworzone ze żwirów piaszczystych i gliniastych. Gleby te stanowią około 488 ha czyli 40,1% gruntów ornych w gminie,

- gleby klasy VI - grunty orne najłabsze na których uprawy są mało opłacalne, wyższe plony uzyskuje się tylko w przypadku upraw żyta, owsa i łubinu. Do klasy tej zalicza się gleby rdzawe, bielcowe, rankery wytworzone ze żwirów piaszczystych. Gleby te stanowią około 68 ha czyli 5,6% gruntów ornyc w gminie.

W obrębie Sołectwa Ślemień dominują gleby związane wytworzone z iłów pylastych całkowitych lub glin całkowitych oraz glin pylastych lub pyłów ilastych zalegających głęboko lub średniogłęboko w podłożu na utworach szkieletowych. Niektóre z tych gleb w okresie intensywnych opadów mogą być nadmiernie zawilgocone. Gleby okresowo przesuszone obejmują obszar stanowiący około 32% gruntów ornyc. Są to gleby wytworzone z glin pylastych zalegających płytko w podłożu na zwietrzelinie piaskowca i położone na zboczach. Mała miąższość profilu glebowego i spływ wód (zbocza) jest powodem utraty wód opadowych. Gleby okresowo podmokłe zajmują obszar stanowiący 4% gruntów ornyc. Są to gleby wytworzone z glin pylastych lub pyłów ilastych – wymagają uregulowania stosunków wodnych. Około 17% użytków zielonych wykazuje okresowe niedobory wilgoci. Są to bowiem gleby o małej miąższości profilu glebowego, natomiast 21% wymaga uregulowania stosunków powietrzno – wodnych, z powodu okresowo nadmiernego uwilgotnienia.

W Koconiu około 50% gruntów posiada w zasadzie właściwe uwilgotnienie. Są to gleby związane o dużej pojemności wodnej wytworzone z glin średnich lub ciężkich zalegające średniogłęboko (czasami płytko) w podłożu na zwietrzelinie piaskowca i położone na niezbyt stromych stokach, w związku z tym nie są narażone na intensywny spływ wód powierzchniowych. Gleby okresowo zbyt suche zajmują obszar stanowiący około 44% gruntów. Są to gleby związane wytworzone z glin, jednak mają małą miąższość profilu glebowego i poza tym narażone są na spływ wód powierzchniowych (położenie na zboczach). Nieznaczna część gruntów (około 13%) to gleby okresowo podmokłe. Są to gleby bardzo związane – wymagające uregulowania stosunków wodnych. Użytki zielone w większości są uwilgotnione właściwie, a tylko około 26% z nich może być okresowo zbyt sucha z uwagi na położenie na zboczach górskich i małą miąższość profilu glebowego.

W Lasie gleby o właściwym dla roślin uwilgotnieniu zajmują obszar stanowiący 58% gruntów ornyc. Są to gleby związane o dużej pojemności wodnej, średniogłęboko lub głęboko zalegające na zwietrzelinie fliszowej. Gleby okresowo suche zajmują obszar około 42% gruntów. Są to również gleby związane jednak z uwagi na małą miąższość profilu glebowego oraz położenie na zboczach są narażone na szybki spływ wód powierzchniowych w związku z czym mogą wykazywać okresowo niedobór wilgoci. Użytki zielone w większości mają wadliwe uwilgotnienie, około 46% z nich jest okresowo za suche a 46% jest stale lub okresowo podmokłe i wymaga uregulowania stosunków wodnych, pozostała część stanowiąca 8% jest wilgotna właściwie.

W gminie Ślemień nie występują gleby bardzo ciężkie, a użytki zielone położone są na glebach mineralnych i w większości są niedostępne dla sprzętu mechanicznego z uwagi na położenie na stokach, kamienistość gruntów i innych trudności terenowych.

Największym zagrożeniem dla gleb w omawianym rejonie jest erozja wodna. Można wyróżnić pięć stopni erozji wodnej: słabą, umiarkowaną, intensywną, silną i bardzo silną. Na terenie gminy Ślemień dostrzeżono cztery stopnie erozji wodnej.

Duże obszary na terenie poszczególnych sołectw Ślemienia, Koconia i Lasu obejmuje erozja słaba i intensywna. Erozja intensywna występuje również wzdłuż głównego cieku Gminy – Łękawki. Dochodzi do niej przeważnie na glebach brunatnych wylugowanych kwaśnych i brunatnych właściwych. Erozją silną objęte są niewielkie obszary rozrzucone na terenie Ślemienia i Lasu. Erozja bardzo silna występuje wyłącznie pod lasami w sołectwach Ślemień i Kocoń.

6.1.5. Wody powierzchniowe

Gmina Ślemień położona jest w dorzeczu rzek: Soły i Skawy (zlewnie II rzędu Wisły). Odwadniana jest przez rzeki: Łękawkę, będącą dopływem rzeki Soły (zlewnia III rzędu Wisły – dorzecze Soły), Kocońkę (zlewnia IV rzędu Wisły – dorzecze Skawy) stanowiącej dopływ potoku Lachówka – prawobrzeżnego dopływu stryszawski uchodzącej do rzeki Skawy, Kocierzankę (zlewni IV rzędu Wisły – dorzecze Soły) uchodzącą do Łękawki poza granicami gminy oraz sieć bezimiennych potoków górskich odwadniających południowo – wschodni fragment gminy do rzeki Kurówki (zlewnia V rzędu Wisły - dorzecze Skawy).

Potok Łękawka zasilany jest przez potoki: Frydziowski i Czeretnik (lewobrzeżne dopływy) oraz potoki: Z Kamiennego, Skolarówka, Łękawka Mała i Młyńszczanka (prawobrzeżne dopływy). Potok Kocońka zasilany jest przez liczne bezimienne cieki wodne mające swoje źródła w wyższych partiach gór.

Topograficzne działy wodne biegną granią grzbietów rozciągających się po obu stronach dolin rzek Łękawki i Kocońki, topograficzny dział wodny II rzędu pomiędzy zlewniami Soły i Skawy przebiega przez środkową część Gminy.

Administratorem wszystkich wód płynących na terenie gminy Ślemień jest Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie – Inspektorat w Żywcu.

Tab. 1. Powierzchnie zlewni poszczególnych potoków

Nazwa potoku	Powierzchnia zlewni [km ²]	Długość zlewni [km]	Wysokość max. [m n.p.m.]	Wysokość min. [m n.p.m.]	Średni spadek zlewni [%]
Frydziowski	1,28	1,65	760	475	17,3
Czeretnik	0,78	1,28	759,1	535	17,5
Młyńszczanka	1,06	2,18	796	520	12,7
Z Kamiennego	2,03	2,00	864,9	506,5	17,9
Skolarówka	0,68	1,58	833,3	540	18,6

Rzeka Łękawka praktycznie na całej długości posiada zabudowę techniczną (koryto rzeki jest uregulowane, wyłożone obudową kamienną). Wszystkie rzeki i potoki w granicach przedmiotowych terenów to cieki posiadające typowo górski charakter. Posiadają one duże spadki a koryta ich są wąskie i głęboko wcięte (szczególnie górskie odcinki potoków) co umożliwia szybki spływ wód opadowych. Stwarzają one znaczne zagrożenie powodziowe, a większe wezbrania występują głównie w lipcu i czerwcu, rzadziej we wrześniu i maju.

Niebezpieczeństwo wystąpienia wezbrań wiąże się z naturalnymi warunkami takimi jak:

- krótkotrwałe, gwałtowne, lokalne wezbrania wód związane z przejściem nawałnych burz i ulewnych deszczy, które najczęściej występują w czerwcu i lipcu – trwają kilka godzin i osiągają do 200 mm/dobę;
- sprzyjające warunki szybkiego spływu powierzchniowego;
- tereny gminy to obszary, na których wskaźniki opadu i odpływu znacząco przewyższają średnie wartości dla Polski;
- niski poziom retencji powierzchniowej i gruntowej wód opadowych spowodowany topografią terenu, jego budową geologiczną, niewielką miąższością gleby i znacznymi spadkami.

W/w czynniki powodują, że teren gminy zaliczony został przez RZGW w Krakowie do obszarów o najwyższym stopniu zagrożenia powodziowego w województwie śląskim.

Stany wody rzek Łękawki i Kocońki są na bieżąco monitorowane. Na terenie gminy zainstalowany został jeden wodowskaz na rzece Łękawce przy moście na prawym brzegu po drugiej stronie budynku Urzędu Gminy.

Dla terenów położonych wzdłuż koryt rzek Łękawki i Kocońki RZGW w Krakowie wyznaczyło granice zalewów o prawdopodobieństwie przewyższenia $p=1\%$ (Kocońka) i $p=5\%$ (Łękawka). Granice te obejmują praktycznie całe doliny rozciągające się pomiędzy zabudowaniami ciągnącymi się wzdłuż koryt rzecznych.

Aktualnie Gmina Ślemień zaopatrywana jest w wodę głównie z ujęcia wód powierzchniowych na Potoku Frydziowskim. Projektowane jest również wybudowanie kolejnych trzech ujęć zlokalizowanych na Potoku Z Kamiennego, Potoku Młyńszczance i Potoku Łękawka Duża.

Ujęcie na Potoku Frydziowskim w km 1+200 stanowi główne źródło zaopatrzenia w wodę dla mieszkańców gminy Ślemień. Eksploatowane jest na podstawie Decyzji Starosty Żywieckiego z dnia 14 lutego 2006 r. nr WOŚ-gw-6223/14/05/06 (załącznik tekstowy A). Jest to ujęcie powierzchniowe brzegowo – denne. Pozwolenie wodno – prawne udzielone zostało na pobór wód z potoku w ilości $Q_{\max} = 0,8$ l/s (69,12 m³/dobę) przy 80% gwarancji, dla zaopatrzenia w wodę pitną i potrzeb socjalno – bytowych mieszkańców Ślemienia. Pozwolenie udzielone zostało do dnia 28 lutego 2016 r.

Ujęcia na Potokach Z Kamiennego w km 0+650 i Młyńszczanka w km 1+700 eksploatowane będą na podstawie Decyzji Starosty Żywieckiego z dnia 10 czerwca 2008 r. nr WOŚ-gw-6223/09/08 (załącznik tekstowy B). Są to ujęcia powierzchniowe brzegowo – denne. Pozwolenie wodno – prawne udzielono na pobór wód z potoku Z Kamiennego w ilości $Q_{\min} = 1,0$ l/s (86,4 m³/dobę) i $Q_{\max} = 3,8$ l/s (328,32 m³/dobę). oraz z potoku Młyńszczanka w ilości $Q_{\min} = 0,5$ l/s (43,2 m³/dobę) i $Q_{\max} = 2,8$ l/s (241,92 m³/dobę). Pozwolenie na oba ujęcia udzielone zostało do dnia 30 czerwca 2018 r.

Ujęcie na Potoku Łękawka Duża w km 2+750 eksploatowane będzie na podstawie Decyzji Starosty Żywieckiego z dnia 6 maja 2010 r. nr WOŚ-gw-6223/02/09/10 (załącznik tekstowy C). Jest to ujęcie powierzchniowe brzegowo – denne. Pozwolenie wodno – prawne udzielone zostało na pobór wód z potoku w ilości $Q_{\min} = 1,4$ l/s (120,96 m³/dobę) i $Q_{\max} = 17,1$ l/s (1477,44 m³/dobę). Pozwolenie udzielone zostało do dnia 30 maja 2020 r.

6.1.6. Wody podziemne

Cały obszar należy do karpackiego regionu hydrogeologicznego, podregionu zewnętrznokarpackiego. Wody podziemne występują tu w postaci wód szczelinowych, rzadziej szczelinowo-porowych w utworach kredy i paleogenu (głównie piaskowce i zlepieńce). Wydajności w strefach zbudowanych z piaskowców mogą osiągać do 5 m³/h, zaś w strefach z przewagą łupków z reguły nie przekraczają 2 m³/h. Głębokość zalegania zwierciadła wód podziemnych waha się od kilku do kilkudziesięciu metrów na kulminacjach. W dolinie Soły występują wody porowe w utworach czwartorzędowych. Na całym obszarze brak izolacji pierwszego poziomu wodonośnego od powierzchni terenu.

Na terenie gminy Ślemień występują dwa poziomy wód podziemnych:

- w utworach czwartorzędowych
- w utworach fliszowych - kredowo — trzeciorzędowych

Poziom wód w utworach czwartorzędowych występuje w dolinie rzeki Łękawki. Warstwę wodonośną stanowią tu piaski i żwiry.

W utworach trzeciorzędu i kredy występuje jeden wspólny poziom wodonośny związany z piaskowcami poszczególnych ogniw stratygraficznych oraz ze spękaniem górotworu. Najbardziej wodonośne są warstwy godulskie, ciężkowickie i istebniańskie górne. Strefa wód skalnych pochodzi ze szczelin warstw piaskowców. Wody te występują na różnych głębokościach. Cechą charakterystyczną jest to, że nie tworzą wspólnego zwierciadła, co znajduje swój wyraz w dużych różnicach głębokości występowania wody w sąsiednich studniach gospodarczych.

Wodę prowadzą głównie warstwy piaskowcowe, które są w nią najzasobniejsze. Woda ta charakteryzuje się dużą twardością. Na powierzchnię wypływa w postaci źródeł, przeważnie zboczowych. Głębokość zalegania zwierciadła w obrębie podłoża fliszowego wynosi od 3 do 20 m w zależności od litografii utworów, tektoniki oraz od intensywności rozcięcia erozyjnego dolin powodującego odwadnianie grzbietów wododziałowych. W obrębie utworów zwietrzelinowych woda występuje na małych głębokościach od 0,5 do 5 m. Wydajność tego poziomu jest niewielka i ulega znacznym wahaniom w zależności od ilości opadów i nachylenia stoków. Przy zwiększonych opadach wykazują chwilowy wzrost wydajności. Wody podziemne są słodkie, lecz z uwagi na skażenia bakteriologiczne wymagają uzdatniania.

Północna część gminy Ślemień położona jest w granicach GZWP nr 447 Zbiornik warstw Godula „Beskid Mały” - zbiornik ten posiada powierzchnię 216 km² i zbudowany jest z warstw godulskich zaliczanych do kredowych utworów fliszu; zwierciadło wód podziemnych ma charakter swobodny i słabo napięty, zalega na głębokości kilku metrów poniżej powierzchni terenu; wydajności udokumentowanych punktów hydrogeologicznych (źródeł i studni) uzyskują średnią wartość 3,1 m³/h.

6.1.7. Warunki florystyczno-faunistyczne

Zgodnie z podziałem na krainy i dzielnicę przyrodoleśną (Trampler T., Kliczkowska A., Dmytreko E., Sierpińska A., 1990. Regionalizacja przyrodniczo-leśna na podstawach ekologiczno-fizjograficznych. PWRiL, Warszawa (Bibl. Wydz. Ochrony Lasu), gmina Ślemień położona jest w obszarze Krainy VIII

Karpackiej, dzielnicy Beskidu obejmującej Beskid Żywiecki z pasmem Babiej Góry i Podhala oraz Beskidu Małego i Średniego.

W przestrzenno-przyrodniczej strukturze obszaru gminy Ślemień można wyróżnić tereny leśne otaczające od strony północnej i południowej otwarte przestrzenie użytków rolnych (pól uprawnych, łąk, i pastwisk), które z kolei przylegają do obszarów zabudowanych skupionych generalnie wzdłuż głównej drogi przebiegającej przez teren gminy w kierunku wschodnio-zachodnim.

Na terenie gminy występują bogate florystycznie zbiorowiska roślinne oraz siedliska stanowiące o dużych walorach przyrodniczych gminy. Zasoby przyrody nieożywionej i ożywionej należą bowiem do najistotniejszych walorów całego powiatu Żywieckiego.

W szacie roślinnej gminy, podobnie jak w całym powiecie Żywieckim, widoczne są wpływy działalności człowieka. Roślinność jest także zróżnicowana ze względu na zróżnicowanie rzeźby terenu, budowy geologicznej i pokrywy glebowej.

Lasy

Tereny leśne zajmują około 2655 ha czyli około 60% powierzchni gminy. Największy kompleks leśny zajmuje niemal całą północną część gminy (ok. 20 km²). Drugi z kompleksów w postaci nieregularnego pasa przebiega wzdłuż południowej granicy gminy. Zgodnie z materiałami archiwalnymi na obszarze całego Beskidu Małego obejmującego swym zasięgiem także północną część gminy Ślemień dominują lasy przypominające swym charakterem dolnoregłowy bór jodłowo-świerkowy (*Abieti – Piceetum montanum*). Warstwę drzew w tym zespole tworzy jodła (*Abies alba*), świerk pospolity (*Picea abies*) i pojedynczo także buk (*Fagus sylvatica*). W warstwie krzewów poza podrostem utworzonym przez gatunki stanowiących drzewostan występuje także jarzębina (*Sorbus aucuparia*). W runie spotkać można głównie borówkę czarną (*Vaccinium myrtillus*), a w rejonach bardziej naświetlonych trzcinnika leśnego (*Calamagrostis arundinacea*). Występują tu ponadto mszaki i paprotniki, w tym gatunki chronione takie jak na przykład podrzeń żebrowiec (*Blechnum spicant*).

W północnej części gminy występują również takie zespoły leśne jak żyzna buczyna karpacka oraz kwaśna buczyna górską występujące pierwotnie na całej powierzchni Beskidu Małego.

Drzewostan żyznej buczyny karpackiej (*Dentario glandulosae – Fagetum*) tworzy buk zwyczajny (*Fagus sylvatica*) z domieszką jodły (*Abies alba*), a także świerka (*Picea abies*). Runo tworzą zasadniczo żywiec gruczołowaty (*Dentaria glandulosa*), przytulia wonna (*Galium odoratum*) oraz szczawik zajęczy (*Oxalis acetosella*).

Warstwę drzew kwaśnej buczyny górskiej (*Luzulo nemorosae – Fagetum*) stanowi głównie buk zwyczajny (*Fagus sylvatica*), ze znacznym udziałem świerka (*Picea abies*) oraz nieznaczną domieszką jodły (*Abies alba*). W miejscach najbardziej naświetlonych w runie dominuje trzcinnik leśny (*Calamagrostis arundinacea*) natomiast w pozostałych częściach borówka czarna (*Vaccinium myrtillus*).

W szczytowych strefach góry Madohora występuje także zachodniokarpacka świerczyna górnoregłowa (*Plagiothecio – Piceetum tataricum*), gdzie warstwę drzew stanowi jedynie górnoregłowy ekotyp świerka (*Picea abies*). W warstwie krzewów spotkać także można buka (*Fagus sylvatica*) oraz jodłę (*Abies alba*). W warstwie zielnej największy udział wykazuje wietlica alpejska (*Athyrium distentifolium*) oraz borówka czarna (*Vaccinium myrtillus*).

Na zboczach dolinek niewielkich potoków Ślemienia wykształciły się także płaty grądu subkontynentalnego (*Tilio – Carpinetum*) złożonego z 3-4 pięter dębu szypułkowego (*Quercus robur*), grabu zwyczajnego (*Carpinus betulus*), lipy drobnolistnej (*Tilia cordata*) i klonu zwyczajnego (*Acer platanoides*).

Roślinność torfowiskowa

Obecność niewielkich cieków wodnych w rejonie których umiejscowione są wypłaszczenia terenu ze stagnującą wodą umożliwiają wykształcenie się zbiorowisk roślinności torfowiskowej.

Fragmenty dobrze wykształconych i zachowanych torfowisk zlokalizowane są między innymi w miejscowości Las, w rejonie przysiółków Na Polanie oraz Wróblówka. Siedliska te są miejscem występowania rzadkich gatunków roślin, a w tym: kukułki szerokolistnej (*Dactylorhiza maialis*), rosiczki okrągłolistnej (*Drosera rotundifolia*), welnianka wąskolistna (*Eriophorum angustifolium*), gnidosz błotny (*Pedicularis palustris*), a także rzadkich mszaków takich jak torfowiec szorstki (*Sphagnum compactum*), torfowiec kończysty (*S. fallax*), torfowiec magellański (*S. megellanicum*), torfowiec błotny (*S. palustre*) czy torfowiec ostrolistny (*S. capillifolium*).

Warstwę mszysta opisywanych torfowisk tworzą głównie torfowiec kończysty oraz błotny. W warstwie zielonej spotkać można sit rozpierzchły (*Juncus effusus*), a także gatunki typowe dla kwaśnych młak takie jak turzyca gwiazdkowata (*Carex echinata*), turzyca pospolita (*Carex nigra*), mietlica psia (*Agrostis canina*) czy fiołek błotny (*Viola palustris*).

Ponadto na terenie gminy Ślemień, w okolicach przysiółka Kocoń stwierdzono występowanie rzadkiego i chronionego gatunku turzycy pchlej (*Carex pullicaris*).

Roślinność terenów otwartych

Centralną część gminy zajmują zasadniczo tereny otwarte w postaci użytków rolnych. Są to pola uprawne, pastwiska oraz łąki. Wśród łąk dominują zbiorowiska należące do klasy *Molinio – Arrhenatheretea*.

Wzdłuż cieków wodnych przepływających przez otwarte tereny gminy przeważają zakrzewienia i zadrzewienia utworzone przez wierzby (*Salix sp.*).

Świat zwierzęcy

Zwierzęta występujące na obszarze gminy to głównie gatunki charakterystyczne dla środowisk leśnych i leśno-łąkowych. Wśród nich spotkać można pospolite ssaki między innymi takie jak dziki (*Sus scrofa*), sarny (*Capreolus capreolus*), zające (*Lepus europaeus*), lisy (*Vulpes vulpes*), kuny (*Martes sp.*), a ponadto chronione gatunki jak na przykład kret (*Talpa europaea*), jeż (*Erinaceus europaeus*) czy wiewiórka (*Sciurus vulgaris*). Do rzadkich i chronionych przedstawicieli ssaków stwierdzonych na terenie gminy należą także wilk (*Canis lupus*), oraz ryjówka aksamitna (*Sorex araneus*), ryjówka malutka (*Sorex minutus*) i ryjówka górską (*Sorex alpinus*). Ponadto w lasach gminy pojawiają się niedźwiedź brunatny (*Ursus arctos*) oraz ryś (*Lynx lynx*).

Do awifauny występującej na terenie całego Nadleśnictwa Jeleśnia (obejmującego także lasy gminy Ślemień) należą między innymi kruk (*Corvus corax*), wrona (*Corvus cornix*), gawron (*Corvus*

frugilegus), kawka (*Corvus monedula*), orzechówka (*Nucifraga caryocatactes*), sójka (*Garrulus glandarius*), wróbel mazurek (*Passer montanus*), wróbel domowy (*Passer domesticus*), zięba (*Fringilla coelebs*), szczygieł (*Carduelis carduelis*), trznadel (*Emberiza citrinella*), gil (*Pyrrhula pyrrhula*), dzięcioł czarny (*Dryocopus martius*), dzięcioł duży (*Dendrocopos major*), dzięcioł średni (*Dendrocopos medius*), kukułka (*Cuculus canorus*), jerzyk (*Apus apus*), pliszka żółta (*Motacilla flava*), pliszka siwa (*Motacilla alba*), muchołówka białoszyja (*Ficedula albicollis*), sikora czubotka (*Parus ater*). Ponadto na terenie miejscowości Ślemień znajdują się dwa gniazda bociana białego (*Ciconia ciconia*) oraz ptaki drapieżne. Na obszarze rezerwatu „Madohora” występuje także m.in. głuszc (*Tetrao urogallus*) i słonka (*Scolopax rusticola*). Ponadto na terenie miejscowości Ślemień znajdują się dwa gniazda bociana białego (*Ciconia ciconia*).

Pośród przedstawicieli herpetofauny występujących na obszarze całego Nadleśnictwa Jeleśnia spotkać można takie gatunki gadów jak żmija zygzakowata (*Vipera berus*), zaskroniec zwyczajny (*Natrix natrix*), padalec zwyczajny (*Anguis fragilis*), jaszczurka zwinka (*Lacerta agilis*), jaszczurka żyworodna (*Lacerna vivipara*) oraz płazy takie jak na przykład traszka górską (*Triturus alpestris*), salamandra plamista (*Salamandra salamandra*), rzekotka drzewna (*Hyla arborea*), grzebiuszka ziemna (*Pelobates fuscus*), kumak nizinny (*Bombina bombina*), kumak górski (*Bombina variegata*) czy żaba wodna (*Rana esculenta*).

Wśród bezkręgowców najliczniejszą grupę stanowią owady oraz pajęczaki.

6.1.8. Obszary o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych

W strukturze przestrzennej obszaru gminy do biotopów posiadających najwyższe wartości przyrodnicze można zaliczyć kompleksy leśne oraz torfowiska.

Obszar Natura 2000

Północną część gminy Ślemień obejmuje swoim zasięgiem specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 „Beskid Mały” (PLH 240023).

Specjalny obszar ochrony siedlisk „Beskid Mały” (PLH 240023) położony jest w Masywie Beskidu Małego w paśmie Magurki Wilkowickiej oraz w grupie Łamanej Skały i zajmuje powierzchnię około 7186,2 ha z czego około 25% przypada na teren gminy Ślemień.

W chronionym obszarze szczyty i grzbiety są zaokrąglone, stoki dość strome, a doliny wykazują koncentryczny układ. Znajduje się tu kilkadziesiąt skałek, jaskiń i schronisk podskalnych. Powierzchniowo dominują tu zbiorowiska leśne. Rzadsze są zespoły łąkowe, a sporadycznie występują zbiorowiska torfowiskowe, ziołoroślone i naskalne.

Biorąc pod uwagę uwarunkowania przyrodnicze na obszarze tym występuje największy i najlepiej wykształcony w Karpatach kompleks kwaśnych buczyn górskich (*Luzulo luzuloidis-Fagetum*). Ponadto na krańcach zasięgu geograficznego występują tu zespoły świerczyny górnoeregłowej (*Plagiothecio-Piceetum*), jaworzyny miesięcznicowej (*Lunario-Aceretum*), świerczyny na torfie (*Bazzanio-Piceetum*).

Łącznie stwierdzono tu 15 siedlisk ujętych w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Należą do nich:

- Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (Nardion - płaty bogate florystycznie) (1,00% pow.)

- Ziołorośla górskie (*Adenostyilon alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) (0,50% pow.)
- Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) (1,00%)
- Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe) (0,01%)
- Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*) (0,10%)
- Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk (0,10%)
- Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z *Androsacion vandellii* (0,01%)
- Jaskinie niedostępne do zwiedzania
- Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*) (31,50%)
- Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*) (33,40%)
- Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) (0,40%)
- Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (*Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani*) (0,77%)
- Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*) (0,01)
- Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*) (0,25%)
- Górskie bory świerkowe (*Piceion abietis* część - zbiorowiska górskie) (1,00%).

Do roślin ujętych w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG występujących na opisywanym obszarze chronionym należą widłoząb zielony (*Dicranum viride*) oraz bezlist okrywowy (*Buxbaumia viridis*).

Przedstawicielami fauny z opisywanego obszaru Natura 2000 zamieszczonymi w załączniku Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG są podkowiec mały (*Rhinolophus hipposideros*), nocek orzęsiony (*Myotis emarginatus*), nocek Bechsteina (*Myotis bechsteinie*), nocek duży (*Myotis myotis*), wilk (*Canis lupus*), niedźwiedź brunatny (*Ursus arctos*), wydra (*Lutra lutra*), kumak górski (*Bombina variegata*), traszka karpacka (*Triturus montandoni*). Ważnymi gatunkami zwierząt tu występującymi są ponadto nietoperze z gatunków mroczek poźlocisty (*Eptesicus nilssonii*), mroczek późny (*Eptesicus serotinus*), nocek Brandta (*Myotis brandtii*), nocek rudy (*Myotis daubentonii*), nocek wąsatek (*Myotis mystacinus*), nocek ostrouchy (*Myotis oxygnathus*), borowiaczek (*Nyctalus leisleri*), borowiec wielki (*Nyctalus noctula*), gacek brunatny (*Plecotus auritus*), gacek szary (*Plecotus austriacus*).

Park Krajobrazowy

Tereny masywu Beskidu Małego składającego się z dwóch grup górskich - grupy Łamanej Skały (929 m n.p.m.) na wschodzie oraz Pasma Magury Wilkowskiej z najwyższym szczytem Czuplem (933 m n.p.m.) na zachodzie, oddzielonych doliną rzeki Soły zostały objęte ochroną w postaci parku krajobrazowego.

Park Krajobrazowy Beskidu Małego został utworzony na mocy rozporządzenia wojewody bielskiego nr 9/98 z dnia 16.06.1998 r. (Dz. Urz. Woj. Biel. nr 9/98, poz. 110) w celu zachowania i upowszechniania wartości przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych Beskidu Małego, w warunkach racjonalnego gospodarowania. Zajmuje obszar o powierzchni około 25 770 ha, a wraz z otuliną 22 253 ha. Wschodnia część parku znajduje się w granicach województwa małopolskiego, natomiast

zachodnia (16 549 ha powierzchni parku i 10 243 ha otuliny) leży na terenie województwa śląskiego. Park krajobrazowy w swym południowym zasięgu obejmuje północną część gminy Ślemień.

Atrakcją turystyczną są tutaj liczne skałki przybierające różne, ciekawe kształty. Istotne znaczenie przyrodnicze na terenie opisywanego parku mają także jaskinie, które powstały w wyniku procesów osuwiskowych, tektonicznych i w mniejszym stopniu procesów wietrzenia. Obszar Parku i jego otuliny charakteryzuje się gęstą siecią rzeczna i dużą ilością źródeł.

Krajobraz Beskidu Małego, tak jak i pozostałej części Beskidów Zachodnich, został znacznie przekształcony. Piętro pogórza przebiegające średnio do 550 m n.p.m. wykorzystano bowiem pod uprawy i zabudowę.

Na obszarze parku krajobrazowego stwierdzono dotychczas około 840 gatunków roślin naczyniowych z czego ok. 10% stanowią gatunki górskie (reglowe i ogólnogórskie). Licznie reprezentowane są tu również rośliny chronione, w tym storczyki.

Faunę reprezentuje około 36 gatunków ssaków (m.in. ryś *Felix lynx*, wilk *Canis lupus*, niedźwiedź *Ursus arctos*, bóbr europejski *Castor fiber*, gronostaj *Mustela erminea*, wydra *Lutra Lutra* i inne), 111 gatunków ptaków lęgowych (m.in. bocian czarny *Ciconia nigra*, zimorodek *Alcedo atthis* i inne), 15 gatunków płazów, 5 gadów oraz ponad 40 gatunków ryb.

Rezerwat przyrody

W granicach chronionego obszaru Natura 2000 oraz parku krajobrazowego zlokalizowany jest leśny rezerwat przyrody „Madohora” o powierzchni 71,8 ha, który obejmuje szczytowe partie drugiego co do wielkości wzniesienia Beskidu Małego – Madohory (Łamanej Skały) (929 m n.p.m). Rezerwat położony jest na terenie dwóch gmin tj Ślemienia i Andrychowa.

Użytki ekologiczne

Zbiorowiska torfowiskowe z udziałem kilku gatunków storczyków oraz rosziczki okrągłolistnej występujące w okolicach przysiółka Wróblówka na terenie gminy Ślemień został objęty ochroną w postaci u użytku ekologicznego (Torfowisko koło Wróblówki).

Pomniki przyrody

Zgodnie z rejestrem pomników przyrody Regionalnej Dyrekcji Środowiska w Katowicach (stan z dnia 29 marca 2011) na terenie gminy Ślemień ochroną w formie pomników objęto 9 elementów przyrody, a wśród nich:

a) pomniki przyrody ożywionej:

- Dąb szypułkowy – miejscowość Las; w pasie drogi Żywiec – Sucha Beskidzka
- Lipa drobnolistna – miejscowość Ślemień, środkowa część zabytkowego parku podworskiego
- Klon jawor – miejscowość Ślemień, zabytkowy park podworski, na części gruntów używanych rolniczo
- Jesion wyniosły – miejscowość Ślemień, prawa strona drogi do Koconia (30 m od Ośrodka Zdrowia)
- Grupa drzew – miejscowość Ślemień, drzewostan w zabytkowym parku podworskim

- Grupa drzew – miejscowość Ślemień, zabytkowy park podworski, przy drodze do Koconia
- b) pomniki przyrody ożywionej:
- Jaskinia skalna „Czarne Działy I” – m. Ślemień; północno-wschodnie zbocza pasma o nazwie Czarne Działy
 - Jaskinia skalna „Czarne Działy II” – m. Ślemień; powyżej jaskini „Czarne Działy I”, obok wysokiego świerka
 - Jaskinia skalna „Komanieckiego” – m. Las; zachodnie zbocze Pośredniego Gronia, kilkadziesiąt metrów od wodospadu na dopływie potoku Dusia

Korytarze ekologiczne

Północna część gminy Ślemień obejmująca kompleksy leśne stanowi fragment obszaru węzłowego dla dużych ssaków drapieżnych i ssaków kopytnych (Beskid Mały – część wschodnia). Natomiast południowe tereny gminy stanowią część ponadregionalnego korytarza ornitologicznego (Lasy Beskidu Śląsko - Żywieckiego). Przez południową część gminy przebiega również międzynarodowy korytarz spójności obszarów chronionych.

Walory krajobrazowe, turystyka i rekreacja

Gmina Ślemień usytuowana jest w północnej, strefie Karpat Zachodnich, w obrębie trzech mezoregionów: Kotliny Żywieckiej, Beskidu Małego i Beskidu Średniego. Ze względu na swoją lokalizację oraz na uwarunkowania przestrzenno-przyrodnicze gmina posiada szczególne walory krajobrazowe i turystyczno-wypoczynkowe.

Cenne walory krajobrazowe posiadają wszystkie koryta rzeczne i koryta potoków górskich znajdujące się w granicach opracowania. Stanowią one zarówno naturalne korytarze ekologiczne, jak również otwarte przestrzenie widokowe i korytarze przewietrzania.

Wśród terenów atrakcyjnych dla potrzeb turystyki i rekreacji na terenie gminy wskazać można głównie jej północne obszary (Beskid Mały) charakteryzujące się największym zróżnicowaniem ukształtowania powierzchni ziemi oraz dużą koncentracją interesujących utworów geologicznych. Stanowią je przede wszystkim wychodnie piaskowców istebniańskich (ukształtowane w postaci form skałkowych) oraz liczne jaskinie. Na obszarze gminy zlokalizowane są ponadto ukształtowane w sposób naturalny miejsca o najwyższych walorach estetycznych, z których widoki rozciągają się na wiele malowniczych krajobrazów gminy Ślemień.

W krajobrazie gminy interesująco zaznaczają się także atrakcyjne formy erozyjne powierzchni ziemi, wykształcone głównie jako doliny rzeczne. Dodatkowymi atrybutami gminy dla turystyki jest szata roślinna, którą stanowią głównie lasy oraz bogactwo fauny możliwej do zaobserwowania w naturalnym środowisku.

Powyższe uwarunkowania sprzyjają rozwojowi agroturystyki.

W granicach gminy Ślemień znajdują się części obwodów łowieckich, zagospodarowanych przez koła łowieckie „Kuna”, „Żbik”, „Borsuk” oraz obwód w administracji Wojewody .Małopolskiego. Każde z kół łowieckich corocznie przygotowuje plany łowieckie, obejmujące pozyskanie zwierzyny łownej wraz z jej stanem populacji na podstawie corocznej inwentaryzacji oraz zagospodarowanie i szkody łowieckie.

Dobrze zachowany jest krajobraz kulturowy. Zachowały się pasma zabudowy w dolinach rzecznych i prostopadłe rozchodzące się łany pól uprawnych, których zamknięcie stanowią grzbiety gór. Gmina posiada także stosunkowo duży zasób obiektów zabytkowych. Są one położone w historycznych częściach wsi; zachowała się przede wszystkim tradycyjna zabudowa drewniana, a także pojedyncze zespoły oraz liczne kapliczki i figury przydrożne, a także zabytki archeologiczne. Zachowały się także czytelne historyczne układy przestrzenne wsi wywierające wpływ na współczesne zagospodarowanie. Widoczna jest duża różnorodność form architektonicznych (zabudowa tradycyjna drewniana, zabudowa murowana nawiązująca do tradycyjnych form i współczesna zabudowa nie kontynuująca cech tradycyjnych).

6.2. Odporność środowiska na degradację oraz zdolność do samoregeneracji

Odporność środowiska na degradację jest ściśle powiązana z jego możliwością do regeneracji. Natomiast zdolność środowiska do regeneracji określona jest długością zmian zachodzących w środowisku, tzn. czasem, jaki upłynął od zaprzestania degradacji środowiska do momentu powrotu do stanu, jaki miał miejsce przed rozpoczęciem oddziaływania na środowisko.

Podstawowe zmiany w środowisku analizowanego obszaru związane są z postępującą urbanizacją terenów. W tym przypadku zmianie ulegają dominujące ekosystemy leśne, łąkowe czy użytki rolne na rzecz powierzchni szczelnych (drogi dojazdowe, place) oraz budynków kubaturowych. Zmniejszeniu ulega różnorodność gatunkowa rodzimej flory i fauny. Na terenach zabudowy następuje wypieranie obecnie występujących gatunków roślin przez gatunki obce siedliskowo. Terenem szczególnie narażonym na degradację są lokalne korytarze ekologiczne o przebiegu południkowym i równoleżnikowym.

Zabudowane tereny oprócz faktu iż ograniczają tereny biologicznie czynne są także źródłem emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego oraz przyczyniają się do zwiększenia ilości odpadów związanej ze wzrostem ilości mieszkańców, także sezonowych.

Zmienia się jakość powietrza atmosferycznego tj. pogarszają się warunki aerosanitarnie na terenach zabudowanych – głównie ze względu na niską emisję oraz emisję spalin wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych – zjawisko to pogłębia się wraz z zagęszczeniem zabudowy i wzrostem natężenia ruchu. Ze względu na ukształtowanie terenu otaczającego przedmiotowy obszar zanieczyszczenie powietrza jest znaczne.

Na stan i jakość środowiska przyrodniczego analizowanego terenu wpływa również hałas pochodzący głównie ze wzmożonego ruchu komunikacyjnego oraz towarzyszący mu hałas bytowy powstający w obrębie zabudowań.

W granicach Gminy widocznym problemem są „zrzuty” ścieków do okolicznych potoków a także wprowadzanie nieoczyszczonych ścieków do gruntu a tym samym zanieczyszczenia środowiska gruntowo - wodnego. Wprowadzanie nowej rozproszonej zabudowy, szczególnie w obrębie przysiółków położonych na zboczach górskich, wiąże się z problemem gromadzenia powstających w gospodarstwach ścieków komunalnych. W przypadku trudno dostępnych terenów górskich zwiększa się ryzyko przedostania nieczystości z nieszczelnych przydomowych szamb do wód powierzchniowych i gruntowych. Rozwiązaniem jest budowa zbiorczych przydomowych oczyszczalni ścieków, do których

podłączonych może być kilka gospodarstw. Tego typu rozwiązanie eliminuje problem wywozu nieczystości, szczególnie w okresie zimowym.

Wszystkie wyżej wymienione zmiany związane są z istniejącą działalnością człowieka i ustają po jej zakończeniu. Możliwa jest, więc regeneracja środowiska a miarą zdolności do regeneracji jest tu okres jaki jest potrzebny do powrotu środowiska do stanu pierwotnego. Mając na uwadze fakt, że w pobliżu analizowanego terenu znajdują się tereny stosunkowo słabo jeszcze przekształcone przez człowieka (obszary wyższych partii Beskidów), to pomimo długotrwałego osadnictwa i oddziaływania człowieka, regeneracja środowiska nastąpiłaby stosunkowo szybko po zaprzestaniu ingerencji ludzkiej.

Reasumując można stwierdzić, iż rozwój zabudowy na terenach cennych z przyrodniczego punktu widzenia, szczególnie w obrębie obszarów chronionych bądź wskazanych do ochrony, wpłynie negatywnie na stan środowiska przyrodniczego tego obszaru, jednakże proces wzrostu terenów zabudowanych jest naturalną konsekwencją rozwoju osadnictwa. Minimalizacja tych wpływów na terenach objętych opracowaniem może nastąpić poprzez wprowadzenie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego odpowiednich zapisów dotyczących ochrony środowiska przyrodniczego oraz zagospodarowania zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju oraz konsekwentne egzekwowanie tych postanowień.

6.3. Główne zagrożenia środowiska obszaru objętego projektem Studium

Główne zagrożenia środowiska obszaru zmiany Studium to:

- przekształcenia powierzchni ziemi i gleb
- zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych
- zanieczyszczenie powietrza
- emisja hałasu
- promieniowanie niejonizujące

Przekształcenia powierzchni ziemi i gleb

Projekt Studium przedstawiony do oceny obejmuje tereny leżące w granicach administracyjnych gminy Ślemień. Teren objęty opracowaniem aktualnie jest częściowo zabudowany, a powierzchnia ziemi została przekształcona.

Realizacja zagospodarowań przyjętych w Studium w mniejszym lub większym stopniu będzie oddziaływać na istniejące ukształtowanie terenu. W obrębie obszarów gdzie utrzymane zostało istniejące zagospodarowanie zmiany powierzchni ziemi będą niewielkie. Obejmować mogą uszczelnienie powierzchni ziemi wraz z realizacją dodatkowych zagospodarowań realizowanych w ramach zagęszczania istniejącej zabudowy bądź rozbudowy i przebudowy istniejących obiektów.

Znaczne zmiany w ukształtowaniu powierzchni i pokrywy glebowej występować będą między innymi w obszarze projektowanej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowy usługowej, mieszkaniowo – usługowej oraz na terenach obiektów produkcyjnych, składów czy magazynów. Obszary te, w obecnym zagospodarowaniu, najczęściej pokrywają głównie otwarte tereny pól uprawnych, łąk i nieużytki. Realizacja jakichkolwiek inwestycji w tym terenie wymagać będzie niwelacji terenu pod możliwość lokalizacji obiektów kubaturowych i towarzyszącej im infrastruktury drogowej.

Kolejnym oddziaływaniem związanym z przyrostem terenów zabudowanych będzie zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnych, co ograniczy możliwość infiltracji wód włąb ziemi i równocześnie powodować będzie wzrost spływu wód deszczowych z terenów utwardzonych.

Ponadto wprowadzenie zabudowy w terenach otwartych przyczyni się do powstania dominant a tym samym zmniejszenia walorów krajobrazowych tego fragmentu analizowanego terenu.

Inną konsekwencją wprowadzania nowej zabudowy będzie zakłócenie naturalnych szlaków migracji zwierząt, szczególnie na terenach otwartych pól i nieużytków a także utrudnienie dostępu do niektórych siedlisk i żerowisk.

Ograniczeniem oddziaływania zawiązanego ze zmniejszeniem się powierzchni biologicznie czynnych jest wprowadzenie zapisów określających w zależności od zagospodarowania minimalny procent terenów biologicznie czynnych, i tak:

- W strefie N/R minimalny procent terenów biologicznie czynnych został określony dla zabudowy mieszkaniowej i dopuszczonej zabudowy letniskowej na poziomie 70%;
- W strefie Z/E minimalny procent terenów biologicznie czynnych został określony na poziomie 60%;
- W strefie Z/I oraz Z/C minimalny procent terenów biologicznie czynnych został określony na poziomie 30%.

W przedstawionym do oceny projekcie Studium wyznaczono m.in. obszary narażone na niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemnych w granicach których ustalono:

- 1) wykluczenie lokalizacji nowej zabudowy i stworzenie warunków dla sukcesywnej likwidacji istniejącej zabudowy,
- 2) prowadzenie monitoringu na obszarach osuwiskowych zabudowanych,
- 3) wszelkie inwestycje powinny być poprzedzone badaniami geologiczno-inżynierskimi,
- 4) zagospodarowanie i odwadnianie terenów osuwiskowych - zgodnie z przepisami odrębnymi.

Zanieczyszczenie wód podziemnych i powierzchniowych

Na terenie gminy Ślemień występują dwa poziomy wód podziemnych:

- w utworach czwartorzędowych
- w utworach fliszowych - kredowo — trzeciorzędowych

Jak już wspomniano w rozdziale 6.1.6 najzasobniejsze w wody są warstwy piaskowcowe. Zgodnie Programem Ochrony Środowiska Gminy Ślemień wody podziemne mogą być zagrożone skażeniem bakteriologicznym w związku z czym wymagają uzdatniania.

Zgodnie z materiałami archiwalnymi północna część gminy Ślemień położona jest w granicach GZWP nr 447 Zbiornik warstw Godula „Beskid Mały”. Należy on do zbiorników o wodach czystych i bardzo czystych, przeznaczonych do użytku bez uzdatniania. Część przedmiotowego terenu znajduje się w zasięgu obszaru wysokiej ochrony głównych zbiorników wód podziemnych.

W 2010 r. Powiatowa Stacja Staniano – Epidemiologiczna w Żywcu przeprowadziła badania jakości wód powierzchniowych wykorzystywanych do zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia z dwóch ujęć na Potoku Z kamiennego oraz Potoku Frydziowskim w Ślemieniu. Ujęcia te wykorzystywane są do celów wodociągowych. Przeprowadzona analiza wyników wykazała brak przekroczeń podstawowych wskaźników jakości wód.

Wody Potoku Łękawka zgodnie z przeprowadzonymi przez WIOŚ badaniami jakości wód pod względem w klasyfikacji ogólnej zaliczone zostały do III klasy czystości. Bakteriologia wskazuje na zanieczyszczenie wód ściekami komunalnymi na terenach pozbawionych kanalizacji sanitarnej.

Największym zagrożeniem dla utrzymania czystości wód powierzchniowych na terenie gminy są "dzikie" wyloty kanalizacji do cieków wodnych, a także do rowów odwadniających wzdłuż dróg. Sytuacja taka ma miejsce we wszystkich sołectwach, źródłem zanieczyszczeń wód powierzchniowych są również nieszczelne szamba i nielegalne wysypiska śmieci nad brzegami potoków. Ponadto do zanieczyszczenia wód przyczyniają się spływy z pól i gruntów ornych, zwłaszcza po ich nawożeniu.

W przedstawionym do oceny projekcie zmiany Studium ochrona wód obejmuje zarówno bezpośrednie tereny wód, jak również wszystkie działania i czynniki wpływające pośrednio na ich stan.

Ustala się:

- 1) Dla utrzymania czystości wód należy prowadzić sukcesywną rozbudowę systemu kanalizacji gminnej wraz z jej „uszczelnieniem”.
- 2) Należy dążyć do ochrony istniejących cieków wodnych poprzez:
 - a) wyznaczenie pasów ochronnych wzdłuż cieków wodnych dla:
 - umożliwienia dostępu do wody w ramach powszechnego korzystania z wód,
 - umożliwienia administratorowi cieków prowadzenia robót remontowych i konserwatorskich w korytach cieków,
 - ochrony otuliny biologicznej cieków wodnych,
 - b) utworzenie strefy ochrony obudowy biologicznej i obsługi technicznej, w której zakazuje się naruszania struktury pokrywy roślinnej i naturalnie ukształtowanych koryt potoków i rzek,
 - c) przeznaczenie w miarę możliwości tych terenów na tereny otwarte np. łąki i pastwiska, tereny rekreacyjne lub tereny przynależne do poszczególnych działek,
 - d) zakaz ograniczania swobodnego przepływu mas powietrza,
 - e) obowiązek utrzymywania pełnej przepustowości cieku,
 - f) uwzględnienie, w miarę możliwości, budowy zbiorników „małej retencji”.

W zakresie systemu zaopatrzenia w wodę oraz utrzymania i rozwoju terenów, budowli i obiektów zmiana Studium wprowadza następujące warunki w odniesieniu do podstawowego systemu zasilania i obsługi sieci wodociągowych:

- 1) utrzymanie i rozbudowa istniejącego systemu zaopatrzenia w wodę gminy Ślemień;
- 2) ochrona istniejących ujęć wody pitnej wraz z obowiązującymi dla nich strefami ochrony bezpośredniej, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 3) modernizacja i przebudowa obiektów wodociągowych;
- 4) wprowadzenie działań ograniczających straty wody w sieci wodociągowej oraz powstawania wtórnych zanieczyszczeń poprzez sukcesywną wymianę zużytych odcinków sieci wodociągowej, na rury z PE;
- 5) zapewnienie rezerwowych systemów zaopatrzenia gminy w wodę pitną niezbędnych w przypadku sytuacji awaryjnych i nadzwyczajnych, z uwzględnieniem zapotrzebowania na wodę do zewnętrznego gaszenia pożarów oraz do instalacji i urządzeń przeciwpożarowych.

Ponadto w zakresie systemu kanalizacji oraz utrzymania i rozwoju terenów, budowli i obiektów kanalizacji obowiązują następujące warunki w odniesieniu do podstawowego systemu obsługi:

- 1) kontynuacja realizacji rozbudowy i modernizacji infrastruktury kanalizacyjnej w gminie;
- 2) budowa systemu kanalizacji na nowych obszarach planowanych pod zabudowę;
- 3) zakaz prowadzenia gospodarki ściekowej, mogącej mieć negatywny wpływ na wody powierzchniowe i podziemne oraz zakaz wprowadzania ścieków do wód i do ziemi;
- 4) zakaz rolniczego wykorzystania ścieków.

W studium wyznaczono także obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią wskazane w „Studium, określającym granice obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią dla terenów nieobwałowanych w zlewni Soły” oraz w „Studium, określającym granice obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią dla terenów nieobwałowanych w zlewni Skawy” wykonane przez RZGW Kraków. Obszary te podlegają zakazom i ograniczeniom wynikającym z przepisów odrębnych.

Ponadto w granicach obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią w Studium ustalono:

- 1) utrzymanie i utrwalanie terenów rolniczych lub zieleni nieurządzonej;
- 2) zachowanie istniejącego zagospodarowania i w miarę możliwości naturalnego krajobrazu;
- 3) warunkiem realizacji inwestycji, w obszarach bezpośredniego zagrożenia powodzią jest uzyskanie stosownej decyzji zwalniającej z zakazu prowadzenia prac w tego typu obszarach, zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi w zakresie ochrony przed powodzią.

Zanieczyszczenie powietrza

Powietrze atmosferyczne jest jednym z ważniejszych komponentów środowiska a stan jego czystości może wywierać ujemny wpływ na zdrowie ludzi, vegetację roślin, zwierzęta oraz wartość użytkową gleby i wody.

Stan czystości powietrza na terenie gminy jest rezultatem zewnętrznych i lokalnych emisji zanieczyszczeń. Znaczny procent zanieczyszczeń gazowych i pyłowych dostaje się do atmosfery przez kominy z gospodarstw domowych (tzw. „niska emisja”). Ochrona powietrza jest jednym z zadań priorytetowych na terenie gminy Ślemień.

Głównymi źródłami zanieczyszczeń na omawianym terenie są:

- Emisje z zakładów przemysłowych nawiewane na analizowany teren zgodnie z dominującym kierunkiem wiania wiatrów tj. SW, S, W, głównie z rejonu Żywca. Na terenie Gminy nie istnieje żaden uciążliwy zakład przemysłowy, niewielki procent emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych jest udziałem nielicznych zakładów produkcyjnych i drobnych zakładów rzemieślniczych zlokalizowanych w granicach Gminy m.in. rozlewni wód AQUA ŻYWIEC czy KENT – POL (Żywiecki Kryształ).
- Niska emisja sektora komunalno – bytowego w przypadku terenów zabudowanych,
- Komunikacyjne źródła zanieczyszczeń (transport drogowy) dotyczący terenów położonych wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych.

Na terenie Gminy Ślemień nie występuje scentralizowany system grzewczy. Problem niskiej emisji związany jest przede wszystkim z zanieczyszczeniami powstającymi w wyniku spalania paliw dla potrzeb

ogrzewania budynków zlokalizowanych w obrębie terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Zgodnie z informacjami zawartymi w Programie Ochrony Środowiska w większość budynków jest ogrzewanych przestarzałymi systemami ogrzewania, zaopatrzonymi w kotły o mocach cieplnych do 100 kW. Stosowane urządzenia grzewcze są nieefektywne. Stosowane paliwo jest niskiej jakości - węgiel oraz odpady z jego przeróbki (muł węglowy) to najpopularniejsze nośniki energii wykorzystywane do ogrzewania gospodarstw. W konsekwencji, wiele trujących części lotnych, zawartych w spalonym węglu (smoły, popioły, toksyczne gazy, będące w 30% składnikami węgla nie są spalane, lecz uwalniane bezpośrednio do atmosfery).

Niska emisja jest zagadnieniem trudnym do szybkiego rozwiązania z uwagi na duże rozproszenie jej źródeł. Dodatkowo uciążliwości związane z niską emisją charakteryzują się sezonowością - wyraźnie wzrastają w sezonie grzewczym, natomiast latem ich znaczenie jest niewielkie.

Emisja komunikacyjna jest wynikiem przede wszystkim spalania paliw w silnikach samochodowych. Spaliny z układów wydechowych dostające się do powietrza atmosferycznego zawierają m.in. dwutlenek węgla, tlenki azotu, tlenki węgla i węglowodory – w tym benzen i aldehydy.

Na terenie Gminy Ślemień nie ma punktu pomiarowego monitoringu powietrza WIOŚ w Katowicach. Najbliższy taki punkt znajduje się w Żywcu. Wyniki pomiarów z tego punktu pomiarowego wskazują, że w tym rejonie średnie stężenie pyłu zawieszonego w 2011 r. wyniosło około 58,4 [$\mu\text{g}/\text{m}^3$] (dopuszczalna norma wynosi 40 [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]). Średnie stężenie tlenków azotu wyniosło 55,0 [$\mu\text{g}/\text{m}^3$] (dopuszczalna norma wynosi 30 $\mu\text{g}/\text{m}^3$).

Emisja hałasu

W porównaniu do dużych aglomeracji miejskich na terenie gminy Ślemień problem nadmiernego hałasu właściwie nie występuje. Nie ma tu ani dużych zakładów przemysłowych, linii kolejowych, ani żadnych innych uciążliwych źródeł hałasu.

Głównym emitorem hałasu jest komunikacja samochodowa – przez teren gminy przebiegają trzy drogi powiatowe i jedna droga wojewódzka, które mają duże znaczenie komunikacyjne dla regionu.

Hałas związany z ruchem drogowym narasta ze względu na wzrost natężenia ruchu pojazdów, a w szczególności narastającego udziału pojazdów ciężkich w strumieniu ruchu. Ponadto na pogarszanie się klimatu akustycznego związanego z ruchem pojazdów kołowych ma wpływ zły stan techniczny pojazdów oraz nawierzchni dróg.

Wraz z realizacją zagospodarowań w ramach terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i mieszkaniowo - usługowej powstawać będzie tzw. hałas „bytowy”, a więc wynikający z codziennego życia potencjalnych mieszkańców. Hałas ten nasilać się będzie w okresie wiosenno – letnim i jego źródłem będą prace porządkowe wokół budynków (kosiarki, prace pielęgnacyjne). Zasięg tego oddziaływania jest w zasadzie ograniczony do najbliższego otoczenia, a jego charakter nie powoduje uciążliwości dla ludzi.

Promieniowanie niejonizujące

Promieniowaniem niejonizującym nazywamy takie promieniowanie, którego energia oddziałuje na każde ciało materialne (w tym także na ciało człowieka) nie powodując w nim procesu jonizacji. Związane jest ściśle ze zmianami pola elektromagnetycznego.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. Nr 192, poz. 1883) określa dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową odrębną wartość składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego 50 Hz w wysokości 1kV/m.

Dla pozostałych terenów, na których przebywanie ludności jest dozwolone bez ograniczeń w/w rozporządzenie określa wysokość składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego o częstotliwości 50 Hz w wysokości 10 kV/m, natomiast składowej magnetycznej w wysokości 60 A/m.

W odniesieniu do gminy Ślemień źródłami emisji promieniowania elektromagnetycznego są anteny nadawcze telefonii komórkowej, linie przesyłowe średnich i niskich napięć i stacje transformatorowe.

W obrębie gminy Ślemień obiektem emitującym promieniowanie elektromagnetyczne jest maszt antenowy mieszczący stacje bazowe telefonii komórkowej trzech operatorów PLUS GSM, T-MOBILE oraz ORANGE, usytuowany w sołectwie Kocoń na działce o nr ewid. 2/1.

Współrzędne GPS masztu antenowego wynoszą odpowiednio 49.729444, 19.403889. Graficznie zostały przedstawione na załącznikach mapowych nr 2 i 3.

- Antena PLUS GSM (GSM900)
- Antena T-MOBILE (GSM900)
- Antena ORANGE (GSM900)

Źródłem promieniowania elektromagnetycznego są również elektroenergetyczne napowietrzne linie przesyłowe średniego i niskiego napięcia oraz stacje transformatorowe.

Przez tereny objęte opracowaniem przebiegają głównie linie średniego i niskiego napięcia doprowadzające energię elektryczną do poszczególnych terenów zabudowanych. Są to linie o napięciu 15kV i 0,4 kV.

Ponadto na terenie Gminy znajduje się kilka stacji transformatorowych, z których wyprowadzana jest sieć niskiego napięcia. W przypadku rozbudowy sieci elektroenergetycznej sukcesywnie wprowadzane będą również nowe stacje transformatorowe.

Zagrożenie promieniowaniem niejonizującym może być stosunkowo łatwo wyeliminowane lub ograniczone poprzez zapewnienie odpowiedniej separacji przestrzennej człowieka od pól przekraczających określone wartości graniczne.

Zgodnie z zapisami zmiany Studium nowe urządzenia infrastruktury publicznej związanej z łącznością należy lokalizować w granicach samodzielnych działek lub na obiektach w sposób wkomponowany w krajobraz, przy zachowaniu wszystkich wymogów lokalizacyjnych i formalno-prawnych, zgodnie z przepisami odrębnymi.

6.4. Obszary problemowe

W przypadku wprowadzania nowych terenów zabudowy na tereny biologicznie czynne niemal zawsze problemem jest znalezienie równowagi pomiędzy presją zabudowywania kolejnych obszarów, atrakcyjnych ze względu na swoją lokalizacją a zachowaniem jak najkorzystniejszego stanu środowiska.

Z przyrodniczego punktu widzenia niekorzystnym jest wprowadzanie zabudowy na tereny polan śródleśnych (szczególnie na terenach o funkcji korytarza ekologicznego) lub tam gdzie teren otwarty stanowi łącznik pomiędzy dużymi systemami zadrzewień. Problemem może być także realizacja

zabudowy na terenach zwartych kompleksów rolnych powodująca ich fragmentację. Wkraczanie nowej zabudowy na obszary rolne zagraża również lokalnej bioróżnorodności tych ekosystemów. W ocenianym projekcie Studium uwzględniono w miarę możliwości rozwiązania ograniczające wspomniane powyżej typy oddziaływań.

Potencjalny konflikt może stanowić wprowadzenie terenów zabudowy (m.in. mieszkaniowej i letniskowej) w granicach obszaru Natura 2000 „Beskid Mały” z uwagi na możliwość występowania chronionych bądź cennych przyrodniczo siedlisk. Aspekt ten został omówiony szerzej w rozdziale 10.1 niniejszego opracowania.

6.5. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Poprzez brak realizacji ustaleń zmiany Studium rozumie się sytuację pozostawienia obszaru w dotychczasowym sposobie użytkowania.

Aktualnie na obszarze objętym zmianą Studium dominują tereny zielone w tym kompleksy leśne oraz użytki rolne. Powierzchnię gminy stanowią także obszary zabudowane z przewagą zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej czy zagrodowej.

W związku z tym można przypuszczać, iż w przypadku braku realizacji zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego będą się utrzymywały następujące, potencjalne tendencje zmian w środowisku:

a) na terenach zielonych (leśnych i łąkowych):

- stan środowiska naturalnego zasadniczo nie zmieni się; naturalna sukcesja na użytkach zielonych (w przypadku braku ingerencji człowieka) będzie przebiegać w kierunku wykształcenia zbiorowisk leśnych
- zanieczyszczanie siedlisk przez powstawanie tzw. „dzikich wysypisk” odpadów komunalnych”

b) na terenach zabudowanych i przeznaczonych pod zabudowę oraz w ich sąsiedztwie

- pogłębiająca się synantropizacja zbiorowisk roślinnych związana z wprowadzaniem nowej zabudowy mieszkaniowej (szczególnie jednorodzinnej), której towarzyszą ekspansywne gatunki roślin obcych siedliskowo, wypierające gatunki rodzime w lokalnych ekosystemach,
- wzrost terenów zabudowanych, w związku z tym można spodziewać się większego pokrycia terenu siecią dróg dojazdowych, zagęszczenia linii przesyłowych energii elektrycznej itp.
- rozrost nowej zabudowy mieszkaniowej w sposób chaotyczny, nieuporządkowany pogłębiający dysharmonię krajobrazu gminy a także wpływający na stan i jakość środowiska przyrodniczego.

7. Stan środowiska na obszarach objętych znaczącym oddziaływaniem

Realizacja pozaprzyrodniczych ustaleń na terenach biologicznie czynnych jest niemal zawsze związana z mniejszą lub większą ingerencją w środowisko naturalne. Wielkość i zasięg potencjalnych oddziaływań uzależniony będzie od przyjętych w projekcie budowlanym rozwiązań technicznych.

Przeznaczeniami wprowadzanymi w przedstawionym do oceny projekcie Studium, które będą potencjalnie oddziaływać na środowisko mogą okazać się tereny zabudowy produkcyjnej w strefie Z/C.2,

a także obszary przeznaczone pod budowę i utrzymywanie publicznych urządzeń służących do gromadzenia, odzysku i unieszkodliwiania odpadów w strefie N/R.2

Tereny te zostały wskazane na stosunkowo dużych powierzchniach, które obecnie stanowią użytki zielone w tym pola, łąki czy pastwiska z zakrzewieniami śródpolnymi.

Do przeznaczeń które mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko należą także tereny usług sportu i rekreacji przewidziane w południowej części gminy w jednostce Z/E.6. W chwili obecnej tereny te stanowią użytki zielone, a także zadrzewienia i zakrzewienia, a w tym także roślinność związaną z ciekami wodnymi.

8. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r o ochronie przyrody

8.1. Formy ochrony prawnej

8.1.1. Lasy ochronne

Lasy ochronne to obszary leśne podlegające ochronie ze względu na pełnione funkcje, określone w Ustawie o lasach [1.2.4].

Lasy w granicach terenu opracowania będące w zarządzie Nadleśnictwa Jeleśnia podlegają ochronie na mocy w/w ustawy. Szczególne funkcje lasu zostały określone mianem następujących kategorii ochronności:

- lasy glebochronne
- lasy stanowiące ostoję zwierząt;
- lasy wodochronne.

Zgodnie z zapisem w projekcie zmiany studium z zabudowy wyłączono wymagające ochrony tereny leśne (z dopuszczeniami zabudowy realizowanej na podstawie przepisów odrębnych).

8.1.2. Zasoby wodne

Zasoby wodne podlegają ochronie na mocy ustawy Prawo wodne [1.2.6]. Ustawa reguluje gospodarowanie wodami zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Na terenie gminy Ślemień ochronie podlegają zarówno zasoby wód podziemnych jak i powierzchniowych. Północny obszar gminy znajduje się w zasięgu głównego zbiornika wód podziemnych GZWP nr 447 Zbiornik warstw Godula „Beskid Mały”. Zbiornik ten posiada powierzchnię 216 km² i zbudowany jest z warstw godulskich zaliczanych do kredowych utworów fliszu.

Zwierciadło wód podziemnych ma charakter swobodny i słabo napięty, zalega na głębokości kilku metrów poniżej powierzchni terenu.

Aktualnie Gmina Ślemień zaopatrywana jest w wodę głównie z ujęcia wód powierzchniowych na Potoku Frydziowskim. Projektowane jest również wybudowanie kolejnych trzech ujęć zlokalizowanych na Potoku Z Kamienego, Potoku Młyńszczance i Potoku Łękawka Duża.

Dla ujęć ustanowione zostały, zgodnie z przepisami odrębnymi, strefy ochrony sanitarnej.

W przedstawionym do oceny projekcie zmiany Studium ochrona wód obejmuje zarówno bezpośrednie tereny wód, jak również wszystkie działania i czynniki wpływające pośrednio na ich stan. Ustala się:

- 1) Dla utrzymania czystości wód należy prowadzić sukcesywną rozbudowę systemu kanalizacji gminnej wraz z jej „uszczelnieniem”.
- 2) Należy dążyć do ochrony istniejących cieków wodnych poprzez:
 - a) wyznaczenie pasów ochronnych wzdłuż cieków wodnych dla:
 - umożliwienia dostępu do wody w ramach powszechnego korzystania z wód,
 - umożliwienia administratorowi cieków prowadzenia robót remontowych i konserwatorskich w korytach cieków,
 - ochrony otuliny biologicznej cieków wodnych,
 - b) utworzenie strefy ochrony obudowy biologicznej i obsługi technicznej, w której zakazuje się naruszania struktury pokrywy roślinnej i naturalnie ukształtowanych koryt potoków i rzek,
 - c) przeznaczenie w miarę możliwości tych terenów na tereny otwarte np. łąki i pastwiska, tereny rekreacyjne lub tereny przynależne do poszczególnych działek,
 - d) zakaz ograniczania swobodnego przepływu mas powietrza,
 - e) obowiązek utrzymywania pełnej przepustowości cieku,
 - f) uwzględnienie, w miarę możliwości, budowy zbiorników „małej retencji”.

W zakresie systemu zaopatrzenia w wodę oraz utrzymania i rozwoju terenów, budowli i obiektów zmiana Studium wprowadza następujące warunki w odniesieniu do podstawowego systemu zasilania i obsługi sieci wodociągowych:

- 1) utrzymanie i rozbudowa istniejącego systemu zaopatrzenia w wodę gminy Ślemień;
- 2) ochrona istniejących ujęć wody pitnej wraz z obowiązującymi dla nich strefami ochrony bezpośredniej, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 3) modernizacja i przebudowa obiektów wodociągowych;
- 4) wprowadzenie działań ograniczających straty wody w sieci wodociągowej oraz powstawania wtórnych zanieczyszczeń poprzez sukcesywną wymianę zużytych odcinków sieci wodociągowej, na rury z PE;
- 5) zapewnienie rezerwowych systemów zaopatrzenia gminy w wodę pitną niezbędnych w przypadku sytuacji awaryjnych i nadzwyczajnych, z uwzględnieniem zapotrzebowania na wodę do zewnętrznego gaszenia pożarów oraz do instalacji i urządzeń przeciwpożarowych.

Ponadto w zakresie systemu kanalizacji oraz utrzymania i rozwoju terenów, budowli i obiektów kanalizacji obowiązują następujące warunki w odniesieniu do podstawowego systemu obsługi:

- 1) kontynuacja realizacji rozbudowy i modernizacji infrastruktury kanalizacyjnej w gminie;
- 2) budowa systemu kanalizacji na nowych obszarach planowanych pod zabudowę;
- 3) zakaz prowadzenia gospodarki ściekowej, mogącej mieć negatywny wpływ na wody powierzchniowe i podziemne oraz zakaz wprowadzania ścieków do wód i do ziemi;
- 4) zakaz rolniczego wykorzystania ścieków.

8.1.3. Flora i fauna

Flora i fauna podlega ochronie na mocy ustawy Prawo ochrony środowiska [1.2.2] oraz ustawy o ochronie przyrody [1.2.3].

Zgodnie z Prawem Ochrony Środowiska ochrona zwierząt oraz roślin polega na:

- 1) zachowaniu cennych ekosystemów, różnorodności biologicznej i utrzymaniu równowagi przyrodniczej,
- 2) tworzeniu warunków prawidłowego rozwoju i optymalnego spełniania przez zwierzęta i roślinność funkcji biologicznej w środowisku,
- 3) zapobieganiu lub ograniczaniu negatywnych oddziaływań na środowisko, które mogłyby niekorzystnie wpływać na zasoby oraz stan zwierząt oraz roślin,
- 4) zapobieganiu zagrożeniom naturalnych kompleksów i tworów przyrody.

Ustawa o Ochronie Przyrody wprowadziła ochronę gatunkową w celu zabezpieczenia „dziko występujących roślin lub zwierząt oraz ich siedlisk, a w szczególności gatunków rzadko występujących, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem oraz objętych ochroną na podstawie umów międzynarodowych, jak też zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej.”

W stosunku do rodzimych dziko występujących roślin objętych ochroną gatunkową zabrania się:

- 1) pozyskiwania, umyślnego niszczenia lub uszkodzenia roślin,
- 2) umyślnego niszczenia ich siedlisk,
- 3) zbioru, przetrzymywania, posiadania, preparowania, przetwarzania roślin oraz ich części,
- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, stosowania środków chemicznych, niszczenia ściółki leśnej, gleby w pobliżu stanowisk roślin chronionych,
- 5) zbywania, nabywania, oferowania do sprzedaży, darowizny,
- 6) wwożenia i wywożenia poza granicę państwa żywych, martwych, przetworzonych, spreparowanych w całości albo ich części oraz produktów pochodnych.

Ochronie, polegającej na zapobieganiu niszczeniu i dewastacji, podlegają także **tereny zieleni urządzonej, drzewa i krzewy** oraz ich zbiorowiska niebędące lasem. W Ustawie o Ochronie Przyrody nakazano zwrócić szczególną uwagę na roboty ziemne oraz inne roboty związane z wykorzystaniem sprzętu mechanicznego lub urządzeń technicznych, prowadzone w pobliżu drzew lub krzewów albo ich zespołów. Prace te mogą być wykonywane wyłącznie w sposób nieszkodzący drzewom lub krzewom. W okresie zimowym na ulicach, placach oraz drogach publicznych środki chemiczne mogą być stosowane tylko w sposób nieszkodzący terenom zieleni oraz zadrzewieniom.

Na terenie objętym projektem zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego istnieją obszarowe formy ochrony wyznaczone na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r i są to:

- Rezerwat Przyrody „Madohora”
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Beskid Mały” (PLH 240023).
- Park Krajobrazowy Beskidu Małego,
- Użytek ekologiczny „Wróblówka”.

Obszary te zostały wyznaczona dla ochrony występujących tu siedlisk, cennych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt, a także walorów krajobrazowych.

W projekcie zmiany Studium wyznacza się ponadto następujące pomniki przyrody:

1) ożywionej:

- a) **kasztanowiec biały** - obw. 305 cm, wys. 16 – 18m, korona 2-dzielna, na wysokości 3m regularna, gęsta, lokalizacja – park dworski w Ślemieniu;
- b) **kasztanowiec biały** - obw. 240 cm, wys. 16 – 18m, , gęsta, lokalizacja – park dworski w Ślemieniu;
- c) **klon jawor** - obw. 280 cm, wys. 16 – 18m, korona nieregularna, rozgałęziona, gęsta, lokalizacja – park dworski w Ślemieniu;
- d) **jesion wyniosły** - obw. 390 cm, wys. 20 – 22m, korona 2-dzielna, na wysokości 5m rozłożysta, gęsta, lokalizacja – park dworski w Ślemieniu;
- e) **dąb szypułkowy** - obw. 260 cm, wys. 20 – 22m, korona regularna, luźna, lokalizacja – park dworski w Ślemieniu;
- f) **jesion wyniosły** - obw. 220 cm, wys. 16 – 18m, korona 2-dzielna, na wysokości 5m regularna, gęsta, lokalizacja – park dworski w Ślemieniu;
- g) **jesion wyniosły** - obw. 200 cm, wys. 16 – 18m, korona 2-dzielna, na wysokości 5m regularna, gęsta, lokalizacja – park dworski w Ślemieniu;
- h) **lipa szerokolistna** - obw. 590 cm, wys. 18 – 20m, korona 3-dzielna, na wysokości 4m rozłożysta, gęsta, lokalizacja – park dworski w Ślemieniu;
- i) **klon jawor** - obw. 255 cm, wys. 13 – 14m, korona 2-dzielna, na wysokości 3m regularna, gęsta, lokalizacja – park dworski w Ślemieniu;
- j) **klon jawor** - obw. 340 cm, wys. 16 – 18m, korona 2-dzielna, na wysokości 3m rozłożysta, gęsta, lokalizacja – park dworski w Ślemieniu;
- k) **grab zwyczajny** - obw. 110 + 210 cm, wys. 13 – 14m, dwupniowy zrośnięty nasadami, korona rozgałęziona, gęsta, lokalizacja – park dworski w Ślemieniu;
- l) **klon jawor** - obw. 280 cm, wys. 16 – 18m, korona 2-dzielna, na wysokości 5m regularna, gęsta, lokalizacja – park dworski w Ślemieniu;
- m) **klon jawor** - obw. 210 cm, wys. 18 – 20m, korona 2-dzielna, na wysokości 5m regularna, gęsta, lokalizacja – park dworski w Ślemieniu;
- n) **klon jawor** - obw. 220 cm, wys. 16 – 18m, pień pojedynczy, korona regularna, gęsta, lokalizacja – park dworski w Ślemieniu;
- o) **klon jawor** - obw. 280 + 190 cm, wys. 16 – 18m, dwupniowy zrośnięty nasadami, korona nieregularna, gęsta, lokalizacja – park dworski w Ślemieniu;
- p) **klon jawor** - obw. 240 cm, wys. 13 – 14m, korona nieregularna, rozgałęziona, gęsta, lokalizacja – park dworski w Ślemieniu;
- q) **jesion wyniosły** - obw. 230 cm, wys. 15 – 16m, korona nieregularna, rozgałęziona, gęsta, lokalizacja – park dworski w Ślemieniu.
- r) **dąb szypułkowy** - obw. 220 cm, wys. 19 m, lokalizacja – miejscowość Las, w pasie drogi Żywiec – Sucha Beskidzka (prawa strona);
- s) **lipa drobnolistna** – obw. 395 cm, wys. 22 m, lokalizacja – miejscowość Ślemień, środkowa część zabytkowego parku podworskiego;

- t) **grupa 3 drzew: dąb szypułkowy** – 2 sztuki, obw. 250 i 315 cm, **klon pospolity** – 1 sztuka, obw. 455 m, lokalizacja – miejscowość Ślemień, zabytkowy park podworski;
 - u) **klon jawor** – obw. 310 cm, wys. 18 m, lokalizacja – miejscowość Ślemień, zabytkowy park podworski, na części gruntów użytkowanych rolniczo;
 - v) **jesion wyniosły** – obw. 390 cm, wys. 22 m, lokalizacja – miejscowość Ślemień, zabytkowy park podworski, po prawej stronie drogi do Koconia, 30 m od Ośrodka Zdrowia, przy niebieskim szlaku turystycznym;
 - w) **grupa 2 sosen wejmutek**, obw. 190 i 205 cm, wys. 19 i 20 m, lokalizacja – miejscowość Ślemień, zabytkowy park podworski, przy drodze do Koconia wewnątrz ogrodzenia Ośrodka Zdrowia;
- 2) nieożywionej:
- a) **jaskinia skalna „Czarne Działy I”** – jaskinia o charakterze osuwiskowo-tektonicznym, wys. - 720 m n.p.m., dł. - 32m, ekspozycja otworu – południowo-wschodnia, lokalizacja – miejscowość Ślemień, północno-wschodnie zbocza pasma zwanego „Czarne Działy”, na zadrzewionym gładzowisku;
 - b) **jaskinia skalna „Czarne Działy II”** – jaskinia o charakterze osuwiskowo-tektonicznym, powstała w osuwisku, wys. – 750 m n.p.m., dł. – 28 m, ekspozycja otworu – południowo-wschodnia, lokalizacja – miejscowość Ślemień, powyżej jaskini „Czarne Działy I”, w pobliżu zielonego szlaku turystycznego;
 - c) **jaskinia Czarne Działy III** – wys. 745m n.p.m., dł. 64,5m, lokalizacja – Ślemień;
 - d) **jaskinia Czarne Działy IV** – wys. 743m n.p.m., dł. 3m, ekspozycja otworu – pd-wsch, lokalizacja – Ślemień;
 - e) **jaskinia skalna „Komonieckiego”** – wys. 700m n.p.m., dł. 17m, lokalizacja – Las, zachodnie zbocze Pośredniego Gronia, około kilkadziesiąt metrów od wodospadu na dopływie potoku Dusła, wlot jaskini na południe.

Dla powyższych pomników przyrody Studium wprowadza zakazy:

- f) ścinania, wykopywania i podpalania drzew,
- g) odcinania i odłamywania gałęzi oraz jakiegokolwiek niszczenia drzew,
- h) niszczenia i odłamywania fragmentów skał,
- i) niszczenia gleb i użytkowania terenu na składowiska,
- j) lokalizacja budowli w promieniu 5 m od korony drzew,
- k) wszelkie prace pielęgnacyjne należy wykonywać pod nadzorem osób uprawnionych.

8.1.4. Walory krajobrazowe

Walory krajobrazowe podlegają ochronie na mocy ustawy o ochronie przyrody [1.2.2]

Walory krajobrazowe, rozumiane jako wartości ekologiczne, estetyczne i kulturowe terenu oraz związanych z nim elementów przyrodniczych, ukształtowane przez siły przyrody lub w wyniku działalności człowieka, podlegają ochronie bez względu na to, czy są objęte szczególnymi formami ochrony przyrody.

Obszar odznacza się znacznymi walorami krajobrazowymi zarówno pod względem przyrodniczym jak i kulturowym. Ponadto gmina posiada także stosunkowo duży zasób obiektów zabytkowych.

Przedstawiony do oceny projekt Studium proponuje utworzenie **obszaru promocji kultury i krajobrazu**. Obszar ten obejmuje główny, ukształtowany historycznie obszar osadniczy miejscowości Ślemień i Kocoń, charakteryzujący się walorami krajobrazowymi, historycznymi i kulturowymi, w tym związanymi z kulturą żywiecczyzny. Celem obszaru w sferze przyrodniczo-kulturowej jest zachowanie i ochrona wartości krajobrazu kulturowego i naturalnego oraz podkreślenie jego walorów. Celem w sferze społeczno-gospodarczej jest promocja turystyczna gminy oraz ożywienie społeczno-gospodarcze.

W zasięgu obszaru proponuje się ustalenia:

1) Nakazy:

- a) prowadzenia monitoringu stanu środowiska kulturowego i przyrodniczego, ze szczególnym uwzględnieniem wartościowej zabudowy tradycyjnej,
- b) wprowadzenie trasy turystycznej budownictwa tradycyjnego,
- c) zagospodarowanie terenów parku zamkowego, Parku Etnograficznego Ziemi Żywieckiej, amfiteatru oraz terenów bezpośrednio przyległych w sposób tworzący jednolite założenie przestrzenno-kompozycyjne o charakterze parkowym,
- d) stosowania wysokiej jakości, indywidualnych rozwiązań w zakresie zagospodarowania i wyposażenia przestrzeni publicznych,
- e) wyznaczenie w planie miejscowym:
 - zasad ochrony tradycyjnej architektury mieszkaniowej, gospodarczej i małej architektury, w tym objęcie obiektów gminną ewidencją zabytków;
 - zasad porządkowania form współczesnej architektury mieszkaniowej przez wprowadzenie szczegółowych wytycznych określających kubaturę, wysokość, kolorystykę i materiały zewnętrzne, spadki dachu, możliwość stosowania gotowych powtarzalnych elementów dekoracyjnych – jak balustrady, tralki, kraty, itp. – w nawiązaniu do tradycyjnej architektury regionu;
 - wskaźników zabudowy dostosowanych do lokalnego charakteru zabudowy istniejącej
 - zasad lokalizacji i formy elementów małej architektury i reklam, szczególnie w obszarach przeznaczonych pod użytkowania turystyczne;
 - lokalizacji infrastruktury turystycznej służącej pieszym i rowerzystom, w tym punktów obsługi ruchu turystycznego, polan piknikowych i namiotowych, miejsc przeznaczonych do organizacji imprez masowych, itp.;

a) Dopuszczenia:

- lokalizacji usług, ze wskazaniem na usługi kultury, turystyczno-wypoczynkowe, gastronomii i rzemiosła, ze szczególnym uwzględnieniem związanych z obranym profilem;

b) Zakazy:

- wprowadzania form zabudowy i małej architektury, szczególnie ogrodzeń od strony ciągów komunikacyjnych, sprzecznych z lokalną tradycją, pod względem kubatury, formy, stosowanych materiałów;
- lokalizowania nowej zabudowy produkcyjnej, w tym składów i baz.

W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z późn. zm.) uwzględnia się także ochronę:

- 1) zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru i ich otoczenia;
- 2) zabytków chronionych na podstawie zapisów w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Zgodnie z projektem Studium, występujące w gminie zasoby kulturowe obejmują: **obiekty, zespoły zabytkowe** i **obszary** cenne ze względu na wartości historyczne, architektoniczne, archeologiczne, urbanistyczne i krajobrazowe, chronione, bądź przeznaczone do ochrony w istniejących i przyszłych formach zagospodarowania przestrzeni gminy poprzez:

- 1) wpis do rejestru zabytków obiektów wraz z otoczeniem;
- 2) wpis do ewidencji zabytków – studium wskazuje obiekty znajdujące się na liście wojewódzkiej ewidencji zabytków;
- 3) ochronę zapisami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- 4) objęcie strefą ochrony terenów stanowisk archeologicznych;
- 5) objęcie strefą ochrony zabudowy zabytkowej;
- 6) wprowadzenie zasady zrównoważonego rozwoju, w wyniku której nowo projektowana zabudowa mieszkaniowa i usługowa rozwijana będzie przede wszystkim w sąsiedztwie istniejących terenów zurbanizowanych i zabudowanych, celem ochrony terenów obrzeżnych i otwartych;
- 7) ukierunkowanie zasad kształtowania struktury i formy nowych założeń urbanistyczno – architektonicznych oraz wytycznych kształtowania zabudowy ze względu na: specyfikę miejsca, ochronę środowiska przyrodniczego i kulturowego, wartości układu urbanistycznego oraz ochronę poszczególnych budowli i obiektów;
- 8) zachowanie ładu przestrzennego, przy maksymalnej lecz zrównoważonej koncentracji zabudowy, chroniąc tym samym wartościowe grunty rolne, leśne i tereny zielone;
- 9) ochronę naturalnych i historycznych form krajobrazowych, kształtowanie nowo powstających elementów zabudowy i nowego zagospodarowania terenów w harmonii z istniejącym krajobrazem naturalnym i kulturowym;
- 10) ustalenie wymaganych standardów dla zabudowy.

Przedmiotowe Studium wskazuje potrzebę utworzenia gminnej ewidencji zabytków, dla której podstawą powinny być obiekty i obszary wpisane do rejestru zabytków nieruchomych, obiekty i obszary wpisane do wojewódzkiej ewidencji zabytków nieruchomych oraz obiekty będące świadectwem kultury materialnej, typowe dla gminy i świadczące o jej historii, o wartościach kulturowych i historycznych. W Studium wyznacza się również obiekty i obszary wskazane do wpisu do gminnej ewidencji zabytków.

Dla obiektów wskazanych do wpisu do gminnej ewidencji zabytków proponuje się następujące ustalenia:

- 1) Nakazy:
 - zachowania, konserwacji i ochrony, utrzymania zewnętrznej i wewnętrznej formy, w szczególności kompozycji elewacji, skali otworów okiennych i drzwiowych, ich rozmieszczenia oraz bryły obiektu,

- utrzymanie kolorystyki i detalu elewacji zgodnych ze stylem poszczególnych obiektów i regionalną tradycją,
- utrzymania, konserwacji i restauracji, lokalizacji elementów małej architektury – krzyży, kaplic, etc. oraz ochrony ich otoczenia, w szczególności zabytkowego, komponowanego drzewostanu,
- stosowania, w szczególności w elementach zewnętrznych, takich jak elewacje, dachy, ogrodzenia, drogi, tradycyjnych materiałów budowlanych zgodnych z charakterem regionalnej zabudowy i stylem poszczególnych obiektów,

2) Zakazy:

- przebudowy i rozbudowy zabudowy, w szczególności drewnianej, z zastosowaniem widocznych w elewacji materiałów odmiennych od tradycyjnych,
- przebudowy i rozbudowy obiektów w sposób zasadniczy i niezgodny z cechami stylowymi obiektu zmieniający znacznie ich wygląd zewnętrzny,

3) Dopuszczenia:

- wymiany zdekapitalizowanej historycznej zabudowy, z zachowaniem gabarytów i proporcji tradycyjnej zabudowy miejscowej, dostosowaniem w zakresie skali, bryły, podziałów architektonicznych, zewnętrznych materiałów budowlanych, ilości i wysokości kondygnacji, wysokości kalenicy,

Zgodnie z zapisami ocenianego Studium proponuje się objęcie strefami ochrony konserwatorskiej wszystkich stanowisk archeologicznych znajdujących się na terenie gminy, których lista stanowisk nie jest zamknięta. W miarę prowadzenia nowych badań może ulegać zmianom, których uwzględnienie w planie miejscowym nie narusza ustaleń studium. Dla stref ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych proponuje się ustalenie nakazu:

- 1) wykonania badań wyprzedzających bezpośrednio przed rozpoczęciem robót ziemnych dla obszaru o promieniu 20 metrów od środka stanowiska,
- 2) prowadzenia nadzorujących badań archeologicznych w trakcie trwania wszelkich inwestycji wymagających prac ziemnych w promieniu 40 metrów od środka stanowiska w obszarze gdzie nie wykonano badań wyprzedzających,

za wyjątkiem stanowiska, którego karta oznaczona jest numerem AZP 109515, w granicach którego obowiązuje całkowity zakaz prac ziemnych poza pracami badawczymi mającymi na celu odkrycie, rozpoznanie, udokumentowanie i zabezpieczenie zabytku.

Ponadto w analizowanym dokumencie proponuje się ustanowienie stref ochrony zabudowy zabytkowej, wyznaczonych w oparciu o analizę: historycznych materiałów kartograficznych (mapy Powiatu Wadowickiego z 1844 r.), zdjęć archiwalnych oraz inwentaryzację stanu zachowania istniejącej zabudowy zabytkowej. Strefy obejmują obszary:

- historycznej lokalizacji zabudowy w połowie XIX wieku i późniejszej,
- obecnie występujących, zachowanych obiektów zabytkowych, będących świadectwem kultury materialnej, typowych dla gminy i świadczących o jej historii.

Dla stref ochrony zabytkowej proponuje się:

- 1) weryfikację zasięgu stref i uszczegółowienie zasad zabudowy i zagospodarowania terenu na etapie opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, z zachowaniem spójności z ustaleniami jak dla obiektów wskazanych do wpisu do gminnej ewidencji zabytków oraz z ustaleniami jak dla obszaru promocji kultury i krajobrazu,
 - 2) ustalenie zasad ochrony układu przestrzennego, w tym:
 - przebiegu dróg,
 - nawiązania nową zabudową do historycznej lokalizacji budynków,
 - układu połączeń dachów w stosunku do dróg,z zastrzeżeniem przepisów o drogach,
 - 3) nakaz utrzymania kolorystyki i detalu elewacji zgodnych ze stylem poszczególnych obiektów i regionalną tradycją,
 - 4) zakaz stosowania sidingu,
 - 5) dopuszczenie wymiany zdekapitalizowanej historycznej zabudowy, z zachowaniem gabarytów i proporcji tradycyjnej zabudowy miejscowej, dostosowaniem w zakresie skali, bryły, podziałów architektonicznych, zewnętrznych materiałów budowlanych, ilości i wysokości kondygnacji, wysokości kalenicy, z zastrzeżeniem przepisów o drogach..
- Ze względu na ochronę ekspozycji obiektów zabytkowych ustala się zakaz lokalizacji dominant w obszarze o promieniu 100 metrów od kościoła p.w. Św. Jana Chrzciciela w Ślemieniu i na Jasnej Górze, za wyjątkiem inwestycji celu publicznego z zakresu łączności.

8.1.5. Klimat akustyczny

Klimat akustyczny podlega ochronie na mocy rozporządzenia w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu [1.2.9].

Na terenie gminy ochronie akustycznej podlegają zabudowania mieszkalne jednorodzinne, zabudowania zagrodowe, tereny mieszkaniowo – usługowe i tereny rekreacyjno – wypoczynkowe oraz zabudowania związane ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży.

Dopuszczalne poziomy hałasu dla zabudowy znajdującej się w zasięgu w/w źródeł hałasu określone zostały w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 5 lipca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. Nr 120, poz. 826) przedstawione zostały w tabeli poniżej (**Tabela 2**).

Zasadniczym emitorem hałasu na obszarze gminy Ślemień są główne ciągi komunikacyjne w tym przede wszystkim droga wojewódzka i drogi powiatowe, a ponadto lokalne drogi dojazdowe. Oprócz tego źródłem oddziaływania akustycznego jest tzw. hałas bytowy związany życiem i działalnością człowieka.

Dla ochrony klimatu akustycznego projekt zmiany Studium wprowadza ustalenia zgodnie z którymi zabudowa produkcyjna oraz zabudowa baz i składów ma zostać oddzielona od sąsiadującego przeznaczenia w postaci pasów zieleni zapewniającej izolacyjność wzrokową i akustyczną.

Projekt Studium wprowadza także wytyczne do planów miejscowych wynikające z potrzeb ochrony środowiska przed hałasem, wibracjami i polami elektromagnetycznymi poprzez:

- a) wyznaczenie terenów zagrożonych hałasem oraz terenów, na których występują przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu i podejmowania działań naprawczych, w

kolejności wyznaczonej przepisami szczegółowymi dla programów ochrony środowiska przed hałasem,

- b) ograniczenie emisji hałasu na tereny chronione ze szlaków komunikacyjnych poprzez poprawę jakości nawierzchni dróg,. W przypadkach, w których powyższe sposoby nie dadzą pożądaných efektów należy wziąć pod uwagę budowę ochronnych ekranów akustycznych
- c) stosowanie środków ochrony biernej - poprzez ochronę pomieszczeń i miejsc przebywania ludzi przed hałasem i wibracjami zewnętrznymi i wewnętrznymi.

Tabela 2 Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne wyrażone wskaźnikiem $L_{Aeq D}$ i $L_{Aeq N}$, które to wskaźniki mają zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska, w odniesieniu do jednej doby

Rodzaj terenu	Dopuszczalny poziom hałasu dB			
	drogi lub linie kolejowe ¹⁾		pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
	$L_{Aeq D}$ - przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	$L_{Aeq N}$ - przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	$L_{Aeq D}$ - przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym	$L_{Aeq N}$ - przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
2	3	4	5	6
2/ a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny związane ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży ²⁾	55	50	50	40
b) tereny zabudowy zagrodowej c) tereny rekreacyjno – wypoczynkowe ²⁾ d) tereny mieszkaniowo-usługowe	60	50	55	45

Objaśnienia

- 1) Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei linowych
- 2) W przypadku niewykorzystywania tych terenów, zgodnie z ich funkcją, w porze nocnej, nie obowiązuje na nich dopuszczalny poziom hałasu w porze nocnej

8.1.6. Grunty rolne i leśne

Na obszarze objętym zmianą planu zagospodarowania występują grunty rolne i leśne podlegające ochronie z mocy ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych [1.2.5].

Zgodnie ze wspomnianą wyżej ustawą na cele nierolnicze i nieleśne można przeznaczać przede wszystkim grunty oznaczone w ewidencji gruntów jako nieużytki, a w razie ich braku inne grunty o najniższej przydatności produkcyjnej. Ponadto przy budowie, rozbudowie lub modernizacji obiektów związanych z działalnością przemysłową, a także innych obiektów budowlanych należy stosować takie rozwiązania, które ograniczają skutki ujemnego oddziaływania na grunty.

Zgodnie ze wspomnianą wyżej ustawą w przypadku wprowadzenia nowego zainwestowania na terenie gruntów rolnych i leśnych objętych ochroną niezbędne będzie przeprowadzenia ich odrolnienia lub ich przekształcenia na cele nieleśne

Według zapisów wprowadzonych w projekcie zmiany Studium z zabudowy wyłączono tereny wymagające ochrony tzn. grunty rolne (z dopuszczeniami zabudowy istniejącej oraz realizowanej na podstawie przepisów odrębnych) i leśne (z dopuszczeniami zabudowy realizowanej na podstawie przepisów odrębnych).

Ponadto dla zagwarantowania utrzymania i ochrony istniejących kompleksów leśnych (pod warunkiem, iż są lasami w rozumieniu ustawy o lasach) Studium wskazuje, iż należy dążyć do:

- a) rozwoju ekosystemu leśnego poprzez uzupełnienie drzewostanu za pomocą gatunków rodzimych,
- b) zachowania i ochrony łąk i polan śródleśnych jako specyficznego elementu kompozycji terenów leśnych,
- c) ochrony istniejącej flory,
- d) ochrony istniejących skupisk fauny chronionej,
- e) utrzymania i korekty istniejących dróg wewnętrznych (śródleśnych),
- f) zagwarantowania dostępności komunikacyjnej do wszystkich terenów leśnych z układu dróg publicznych i wewnętrznych (śródleśnych) istniejących i nowoprojektowanych,
- g) wyznaczenia ciągów rekreacyjnych pieszych i rowerowych wzdłuż dróg leśnych.

8.1.7. Obszary cenne przyrodniczo a nie objęte ochroną

W Gminie Ślemień, mimo wielowiekowego wpływu działalności człowieka występuje wiele terenów o wysokich wartościach przyrodniczych, których dalsze zachowanie zapewni prawidłowe funkcjonowanie przyrody we względnej równowadze ekologicznej. Tereny te obejmują elementy i struktury o zwiększonym potencjale biologicznym. Obszary te podlegać winny ochronie przed zmianą dotychczasowego sposobu użytkowania.

Poza obszarami o najwyższych walorach przyrodniczych i krajobrazowych objętych w granicach gminy ochroną w postaci parku krajobrazowego, rezerwatu przyrody, użytku ekologicznego czy obszaru Natura 2000 na terenie objętym zmianą Studium zlokalizowane są także struktury przyrodnicze funkcjonujące jako obszary węzłowe i korytarze ekologiczne.

Należą do nich między innymi ponadregionalne i lokalne korytarze ekologiczne, w postaci rozległej sieci cieków powierzchniowych i towarzyszących im zadrzewień nadrzecznych oraz obszary leśne, obejmujące liniowe struktury przestrzenne zapewniające ciągłość dla sąsiednich ekosystemów, zapobiegając ich izolacji i stwarzając sprzyjające warunki migracji flory i fauny. Korytarze ekologiczne wzmagają naturalną odporność układu i magazynują najwartościowsze gatunki; struktury, wiążą przestrzennie obszary zasilania i regionalny system przyrodniczy.

Jak już wspomniano północna część gminy Ślemień obejmująca kompleksy leśne stanowi fragment obszaru węzłowego dla dużych ssaków drapieżnych i ssaków kopytnych (Beskid Mały – część wschodnia). Natomiast południowe tereny gminy stanowią część ponadregionalnego korytarza

ornitologicznego (Lasy Beskidu Śląsko - Żywieckiego). Przez południową część gminy przebiega również międzynarodowy korytarz spójności obszarów chronionych.

Innymi terenami wskazanymi do pełnienia funkcji przyrodniczej to obszary położone w obrębie dolin rzecznych Łękawki i Kocońki. Doliny te stanowią korytarze przewietrzania całej gminy Ślemień, wprowadzanie w ich obrębie nowych terenów zabudowanych może powodować pogorszenie warunków aerosanitarnych w pozostałych częściach gminy. Ponadto obszary dolin rzecznych pełnią ważną rolę w powiązaniach przyrodniczych omawianego terenu. Pełnią one funkcję lokalnych korytarzy ekologicznych, którymi następuje wymiana materiału genetycznego.

Do pełnienia funkcji przyrodniczej należałoby wskazać również tereny obecnie użytkowane jako rolne wraz z naturalnymi zadrzewieniami i zakrzewieniami śródpolnymi.

Zgodnie z zapisami projektu Studium tereny biologicznie czynne, powiązane funkcjonalnie i przestrzennie między sobą, przenikające całą przestrzeń gminy i powiązane z biologicznymi terenami w otoczeniu tworzą **System Obszarów Chronionych** na terenie gminy. Podstawową zasadą systemu jest zachowanie ciągłości terenów aktywnych biologicznie z przenikaniem przez tereny zainwestowane. Oprócz funkcji **ekologicznej** system ten będzie spełniał następujące funkcje:

- 1) **krajobrazowe**, w tym poprzez objęcie ochroną prawną obszarów o wysokich walorach przyrodniczo - krajobrazowych oraz niedopuszczenie zmian przeznaczenia gruntów na cele nierolnicze i nieleśne;
- 2) **klimatyczne**, w tym poprzez zachowanie terenów otwartych, istniejących ekosystemów oraz wprowadzenie zalesień;
- 3) **społeczne**, związane z wypoczynkiem, sportem i turystyką;
- 4) **produkcyjne**, związane z terenami rolniczej przestrzeni produkcyjnej i lasami.

W przedmiotowym Studium proponuje się więc objąć systemem następujące zasoby środowiska:

- 1) doliny rzek Łękawki i Kocońki;
- 2) tereny leśne i zadrzewione;
- 3) tereny sportowo-rekreacyjne;
- 4) tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej;
- 5) tereny ogrodów przydomowych.

Ponadto zapisy Studium wskazują, iż w granicach terenów rolniczych należy dążyć między innymi do:

- a) ochrony istniejącej zieleni wysokiej – leśnej i śródpolnej,
- b) ochrony istniejących okazów zieleni – pojedynczych, grup lub alei,
- c) wprowadzania nowej zieleni śródpolnej jako ochronę przed erozją gleb,
- d) utrzymanie istniejących cieków wodnych powierzchniowych

9. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania projektu zmiany Studium

Podstawowe cele ochrony środowiska zostały uwzględnione w następujących dokumentach krajowych:

1. Koncepcja polityki przestrzennego zagospodarowania kraju (ogłoszona w Monitorze Polskim Nr 26, poz. 432),
2. „Zaktualizowana koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju” z 2005 r.
3. Polska 2025 - Długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju (Rządowe Centrum Studiów Strategicznych, 2000 r),
4. Dokument Rządowy Polityka ekologiczna państwa na lata 2009 - 2012 z perspektywą do roku 2016 (Warszawa, 2008 r.)
5. Dokument Rządowy II Polityka ekologiczna państwa (2000 r.)

oraz dokumentach międzynarodowych, ratyfikowanych przez stronę Polską, których ustalenia w znaczącej części zawarte są w w/w dokumentach oraz przepisach prawnych.

Główne cele zawarte w tych dokumentach to:

Koncepcja polityki przestrzennego zagospodarowania kraju:

- przyjęcie nadrzędnej zasady zrównoważonego rozwoju,
- eksponowanie wartości krajobrazowych i ich harmonizowanie z zagospodarowaniem,
- ochrona zasobów wodnych poprzez prowadzenie wodochronnej gospodarki w zlewniach, polegającej m.in. na wprowadzeniu szczególnych zasad ochrony środowiska w obszarach alimentacji wód podziemnych, zachowanie nieuregulowanych rzek, których funkcje przyrodnicze nie uległy dewastacji,
- ochrona dolin rzecznych reprezentujących bogactwo przyrody oraz spełniających funkcje korytarzy ekologicznych, oczek wodnych i terenów wodno-błotnych,
- tworzenie warunków dla ochrony i rozwoju terenów zielonych wewnątrz i wokół miast oraz zagospodarowanych terenów rekreacyjnych,
- zahamowanie procesów degradacji oraz przywrócenie wartości środowiska przyrodniczego na obszarach o szczególnym jego zniszczeniu lub zubożeniu przez urbanizację, melioracje osuszające oraz regulacje rzek,
- określenie obszarów wymagających ograniczenia działalności inwestycyjnej i gospodarczej,
- określenie złóż surowców mineralnych, których eksploatacja nie może być uruchomiona, jeżeli może naruszać inne zasoby przyrody, istotne części lub całość systemu ekologicznego,
- uwzględnienie ekologicznych podstaw polityki przestrzennej w stosunku do transportu poprzez wskazanie obszarów do preferencji prośrodowiskowego transportu i nasycenie odpowiednim transportem obszarów o szczególnych walorach społecznych, realizacje na

przebiegu korytarzy ekologicznych przepustów drogowych umożliwiających migracje fauny, odpowiednie trasowanie autostrad z ominięciem obszarów o cennych walorach przyrodniczych,

- stopniowe rozszerzanie i utrwalanie dobrej kondycji ekologicznej obszarów o walorach przyrodniczych objętych ochroną prawną,
- powszechne i współzależne uwzględnienie uwarunkowań przyrodniczych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz programach przedsięwzięć publicznych o znaczeniu ponadlokalnym,
- promowanie ekologicznych kierunków i form w wybranych dziedzinach i obszarach (ekoturystyka, ekoroślnictwo, ekosadownictwo),
- zlikwidowanie zagrożenia ekologicznego w obszarach o przekroczonych normach zanieczyszczeń,
- ochrona różnorodności biologicznej obszarów niezdegradowanych, które stanowią główny potencjał przyrodniczy kraju
- ustanowienie obowiązkowej komasacji gruntów realizowanej w oparciu o pomoc państwa, podporządkowanej działalności przeciwozyjnej na najlepszych glebach oraz najbardziej podatnych na erozję wodną lub podjęcie innych skutecznych środków gwarantujących odpowiednie ich zabezpieczenie przed erozją,
- zahamowanie rozpraszania zabudowy, zwłaszcza na tereny o wysokich walorach krajobrazowych,
- ochrona jako „dziedzictwa ludzkości” zanikających krajobrazów (mozaiki ekosystemów leśnych, łąkowych, polnych oraz związanych z osadnictwem),
- priorytetowe traktowanie tworzenia korytarzy ekologicznych w trakcie realizacji programów zwiększania lesistości,
- ochrona i wykorzystanie rodzimej różnorodności biologicznej w programach rekultywacji obszarów zdegradowanych działalnością gospodarczą.

Długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju:

Głównym jej celem jest stworzenie warunków dla stymulowania rozwoju, sprzyjających sukcesywnemu eliminowaniu procesów i działań gospodarczych szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi, promowaniu sposobów gospodarowania przyjaznych dla środowiska oraz przywracaniu równowagi na obszarach dewastacji i degradacji przyrodniczej. Głównym założeniem rozwojowym strategii jest utrzymanie wzrostu gospodarczego w powiązaniu ze zdecydowanym wzrostem efektywności wykorzystania surowców, paliw oraz zasobów przyrody a także zapewnieniem bezpieczeństwa ekologicznego kraju. Ponadto strategia zaleca:

- uwzględniać w planach zagospodarowania przestrzennego elementów ochrony środowiska, ochrony różnorodności biologicznej i pomników natury,
- pomoc państwa dla działalności proekologicznej, rekultywacji terenów i zasobów skażonych, dla czynnej ochrony środowiska i różnorodności biologicznej,
- przestrzeganie prawa ekologicznego krajowego i międzynarodowego przez wszystkie podmioty,

- zapewnienie równego dostępu do środowiska i jego zasobów,
- zapewnienie konkurencyjności wykorzystania zasobów odnawialnych i recyklingu surowców,
- zapewnienie swobodnego transferu technologicznego i inwestycji proekologicznych,
- uwzględnienie zagadnień środowiskowych w opracowywanych politykach i programach sektorowych szczebla krajowego i regionalnego.

Polityka ekologiczna państwa na lata 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016 określa cele średniookresowe do 2016 r. m.in. dla:

- ochrony przyrody,
- ochrony i zrównoważonego rozwoju lasów,
- racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi
- ochrony powierzchni ziemi
- gospodarowaniem zasobami geologicznymi
- jakości powietrza, ochrony wód, gospodarki odpadami, substancji chemicznych w środowisku, oddziaływania hałasu i pól elektromagnetycznych.

Polityka ekologiczna państwa

Jest podstawą do podejmowania działań na szczeblu lokalnym. Jej główne cele to: m. in.:

- zapobieganie powstawaniu odpadów, odzyskiwanie surowców i ponowne wykorzystywanie odpadów oraz bezpieczne dla środowiska końcowe unieszkodliwianie odpadów,
- likwidację zanieczyszczeń u źródła, ograniczenie emisji pyłowej, gazowej i gazów cieplarnianych do wielkości wynikających z przepisów i zobowiązań międzynarodowych oraz wprowadzanie norm emisyjnych i produktowych w gospodarce,
- racjonalizację i modernizację gospodarki energetycznej,
- zmniejszenie uciążliwości transportu, w szczególności drogowego na terenach zamieszkania.

Wszystkie wyżej wymienione cele generalnie znalazły odzwierciedlenie w przedstawionej do oceny zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ślemień.

10. Przewidywane znaczące oddziaływanie, w tym bezpośrednie, wtórne i skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko.

Identyfikacji potencjalnych skutków ustaleń planu na środowisko przyrodnicze dokonano w formie tabelarycznej. Występujące uciążliwości scharakteryzowano biorąc pod uwagę ustalenia planu dla projektowanych jednostek urbanistyczno - architektonicznych. Oddziaływania powodowane ustaleniami planu podzielono ze względu na natężenie uciążliwości, w tabeli nr 3 oznaczone symbolami:

- o – rodzaj występującej uciążliwości
- p? – prawdopodobne ale nieprzewidywalne oddziaływanie,
- n- znaczące oddziaływanie negatywne

p – znaczące oddziaływanie pozytywne

Należy jednak wziąć pod uwagę, że natężenie zmian powodowanych w środowisku zależy będzie od ostatecznych rozwiązań przyjętych w zmianie Studium, np. rodzaju wprowadzanych usług, stopnia nasycenia terenów zabudową, formą architektoniczną budynków itp.

W tabeli nr 4 skonkretyzowano typy oddziaływań na środowisko przyrodnicze, z \ wyszczególnieniem funkcji, które te oddziaływania będą powodować. Niektóre typy oddziaływań, wyszczególnione dla danego rodzaju jednostki dotyczą jednak jedynie części obszaru np. likwidacja warstwy glebowej dla części obszarów zainwestowanych już nastąpiła.

Tabela 3 Poglądowa macierz skutków wpływu ustaleń projektu zmiany Studium na środowisko przyrodnicze

Projektowane przeznaczenie terenu	Uciążliwości wynikające z realizacji ustaleń projektu zmiany Studium				Ocena oddziaływania skutków ustaleń projektu zmiany Studium na elementy środowiska							
	Emisja do powietrza	Ścieki i odpady	Hałas i wibracje	Przekształcenia rzeźby i gleby	Powietrze	Rzeźba i krajobraz	Gleby	Wody powierzchniowe	Wody podziemne	Klimat	Ludzie	Flora i fauna
M1	o	o	o	o	p?	p?	p?	p?	p?	p?	p?	p?
M2	o	o	o	o	p?	p?	p?	p?	p?	p?	p?	p?
M3	o	o	o	o	p?	p?	p?	p?	p?	p?	p?	p?
U1	o	o	o	o	p?	p?	p?	p?	p?	p?	p?	p?
U2	o	o	o	o	p?	p?	p?	p?	p?	p?	p?	p?
U3	o	o	o	o	p?	p?	p?	p?	p?	p?	p?	p?
U4	o	o	o	o	p?	p?	p?	p?	p?	p?	p?	p?
P1	o	o	o	o	p?	n	n	p?	p?	p?	p?	p?
P2	o	o	o	o	p?	p?	p?	p?	p?	p?	p?	p2
T1	o	o	o	o	p?	p?	p?	p?	p?	p?	p?	p
Z1					p	p	p	p	p	p	p	p?
Z2				o		p?	n	p?	p?	p?	p?	p
Z3					p	p	p	p	p	p	p	p
L1					p	p	p	p	p	p	p	p
R1				o	p	p?	p?	p?	p?	p?	p?	p
W1					p	p	p?	p	p	p?	p	p
KDG	o	o	o	o	p?	p?	p?	p?	p?	p?	p?	p?
KDZ	o	o	o	o	p?	p?	p?	p?	p?	p?	p?	p?
KDL	o	o	o	o	p?	p?	p?	p?	p?	p?	p?	p?

Tabela 4. Typy oddziaływań na środowisko przyrodnicze.

Oddziaływania pozytywne		Oddziaływania negatywne	
Typ oddziaływania	Rodzaj strefy/ terenu	typ oddziaływania	Rodzaj strefy/ terenu
Powietrze atmosferyczne			
Dopuszczenie wyznaczenia istniejących i planowanych enklaw zieleni urządzonej i innej, a także enklaw zieleni leśnej, zadrzewionej, zakrzewionej i niskiej.	Strefy: N/L, N/R, Z/E, Z/I, Z/C	Utrzymanie poziomu emisji zanieczyszczeń lub lokalizacja nowych emitorów	M1, M2, M3, U1, U2, U3, U4, P1, P2, T1,
		Wzrost natężenia emisji z ruchu samochodów oraz lokalizacja nowych dróg i miejsc postojowych stanowiących źródło emisji zanieczyszczeń do powietrza	KDG, KDZ, KDL
		Zmniejszenie powierzchni terenów zielonych na rzecz terenów zabudowanych	M1, M2, M3, U1, U2, U3, U4, P1, P2, T1
Powierzchnia , krajobraz			
Wprowadzenie minimalnego odsetka powierzchni biologicznie czynnych dla terenów zabudowy na poziomie 30% - 70%	Strefy: N/R, Z/E, Z/I, Z/C	Makroniwelacja dla lokalizacji nowych obiektów	M1, M2, M3, U1, U2, U3, U4, P1, P2, T1
Dopuszczenie wyznaczenia istniejących i planowanych enklaw zieleni urządzonej i innej, a także enklaw zieleni leśnej, zadrzewionej, zakrzewionej i niskiej.	Strefy: N/L, N/R, Z/E, Z/I, Z/C	Powstawanie nowych obiektów mogących tworzyć dominanty w krajobrazie	M1, M2, M3, U1, U2, U3, U4, P1, P2, T1
Wprowadzenie w zapisach Studium ograniczenia wysokości zabudowy	Strefy: N/R, Z/E, Z/I, Z/C	Rozbudowa systemu infrastruktury drogowej i jej zaplecza oraz infrastruktury technicznej	
Wyznaczenie terenów chronionych przed zabudową i niezabudowanych	Z3, L1, R1, W1		
Zapewnianie ochrony walorów krajobrazowych środowiska jako wytyczna do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.			
Wyznaczenie obszaru promocji kultury i krajobrazu			
Gleby			
Wprowadzenie minimalnego odsetka powierzchni biologicznie czynnych dla terenów zabudowy na poziomie 30% - 70%	Strefy: N/R, Z/E, Z/I, Z/C	Likwidacja warstwy glebowej na rzecz powierzchni utwardzonych	M1, M2, M3, U1, U2, U3, U4, P1, P2, T1, KDG, KDZ, KDL
Wyznaczenie terenów chronionych przed zabudową i niezabudowanych	Z3, L1, R1, W1		
Dopuszczenie wyznaczenia istniejących i planowanych enklaw zieleni urządzonej i innej, a także enklaw zieleni leśnej, zadrzewionej, zakrzewionej i niskiej.	Strefy: N/L, N/R, Z/E, Z/I, Z/C		
Kontynuacja rozbudowy i modernizacji infrastruktury kanalizacyjnej w gminie	-		
Wody powierzchniowe i podziemne			
Wprowadzenie ustaleń dla ochrony bezpośrednich terenów wód oraz ustaleń dotyczących działań i czynników wpływających pośrednio na ich stan	Strefy: N/L, N/R, Z/E, Z/I, Z/C	Przyrost powierzchni szczelnych ograniczający swobodny dopływ wód opadowych do gruntu	M1, M2, M3, U1, U2, U3, U4, P1, P2, T1, KDG, KDZ, KDL
Dopuszczenie ochrony i zabezpieczenia dolin rzek i jarów potoków przed zabudową stałą i tymczasową, gromadzeniem odpadów, składowaniem materiałów.	Strefy: N/L, N/R, Z/E, Z/I, Z/C		
Klimat			
Wprowadzenie minimalnego odsetka powierzchni biologicznie czynnych dla terenów zabudowy na poziomie 30% - 70%	Strefy: N/R, Z/E, Z/I, Z/C	Wzrost emisji ciepła w wyniku wzrostu terenów zabudowanych	M1, M2, M3, U1, U2, U3, U4, P1, P2, T1
Dopuszczenie wyznaczenia istniejących i planowanych enklaw zieleni urządzonej i innej, a także enklaw zieleni leśnej, zadrzewionej, zakrzewionej i niskiej.	Strefy: N/L, N/R, Z/E, Z/I, Z/C	Likwidacja terenów zielonych i otwartych na rzecz powierzchni zabudowanych	M1, M2, M3, U1, U2, U3, U4, P1, P2, T1, KDG, KDZ, KDL
Zapewnianie ochrony warunków klimatycznych jako wytyczna do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego			

Ludzie (warunki życia)			
Wprowadzenie minimalnego odsetka powierzchni biologicznie czynnych dla terenów zabudowy na poziomie 30% - 70%	Strefy: N/R, Z/E, Z/I, Z/C	Zmniejszanie terenów zielonych, biologicznie czynnych i terenów otwartych na rzecz powierzchni zabudowanych	M1, M2, M3, U1, U2, U3, U4, P1, P2, T1,
Dopuszczenie wyznaczenia istniejących i planowanych enklaw zieleni urządzonej i innej, a także enklaw zieleni leśnej, zadrzewionej, zakrzewionej i niskiej.	Strefy: N/L, N/R, Z/E, Z/I, Z/C		
Oddzielenie zabudowy produkcyjnej i zabudowy baz i składów od sąsiadującego przeznaczenia w postaci pasów zieleni zapewniającej izolację wzrokową i akustyczną	P1, P2	Uciążliwości komunikacyjne	KDG, KDZ, KDL
Uwzględnienie potrzeb ochrony przed hałasem jako wytyczna do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego		Utrzymanie istniejących i wprowadzenie nowych terenów produkcyjnych, a także terenów baz i składów	P1, P2
Wykluczenie lokalizacji nowej zabudowy i stworzenie warunków dla sukcesywnej likwidacji istniejącej zabudowy w granicach obszarów narażonych na niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemnych			
Wyznaczenie obszarów bezpośrednio zagrożonych powodzią które podlegają zakazom i ograniczeniom wynikającym z przepisów odrębnych i na których ustala się utrzymanie i utrwalanie terenów rolniczych lub zieleni nieurządzonej.			
Dopuszczenie wyznaczenia ścieżek pieszych i rowerowych	Strefy: N/L, N/R, Z/E, Z/I, Z/C		
Flora i fauna			
Dopuszczenie wyznaczenia istniejących i planowanych enklaw zieleni urządzonej i innej, a także enklaw zieleni leśnej, zadrzewionej, zakrzewionej i niskiej.	Strefy: N/L, N/R, Z/E, Z/I, Z/C	Wzrost powierzchni zainwestowanych i zabudowanych. Zmniejszenie odsetka powierzchni biologicznie czynnych w tym terenów otwartych.	M1, M2, M3, U1, U2, U3, U4, P1, P2, T1, KDG, KDZ, KDL
Wprowadzenie minimalnego odsetka powierzchni biologicznie czynnych dla terenów zabudowy na poziomie 30% - 70%	Strefy: N/R, Z/E, Z/I, Z/C	Wypieranie roślinności rodzimej przez gatunki obce siedliskowo.	M1, M2, M3,
Wyznaczenie terenów chronionych przed zabudową i niezabudowanych	Z3, L1, R1, W1		
Różnorodność biologiczna			
Wyznaczenie na rysunku Studium obszarów chronionych na mocy Ustawy o Ochronie Przyrody	Rezerwat przyrody „Madohora”, Obszaru Natura 2000 „Beskid Mały”, Park Krajobrazowy Beskidu Małego, Użytek ekologiczny „Wróblówka”	Wzrost powierzchni zainwestowanych i zabudowanych oraz zmniejszenie odsetka terenów biologicznie czynnych (ograniczenie drożności korytarzy ekologicznych)	M1, M2, M3, U1, U2, U3, U4, P1, P2, T1, KDG, KDZ, KDL
Propozycja objęcia terenów Systemem Obszarów Chronionych	doliny rzek Łękawki i Kocońki; tereny leśne i zadrzewione; tereny sportowo-rekreacyjne; tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej; tereny ogrodów przydomowych.		
Zabytki			
Ochrona wykazanych w załączniku tekstowym Studium obiektów wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych oraz obiektów zabytkowych wskazanych do wpisu do gminnej ewidencji zabytków	-	brak oddziaływania	-
Dobra materialne			
Wprowadzenie zapisów dotyczących objęcia strefą ochrony wykopalisk terenów stanowisk archeologicznych		brak oddziaływania	-
Zasoby naturalne			
brakoddziaływania		brak oddziaływania	

10.1. Oddziaływania bezpośrednie i pośredni, średnio i długo terminowe, stałe i chwilowe, wtórne i skumulowane na środowisko rozwiązań planu

Każde zainwestowanie terenu związane jest z bezpośrednim oddziaływaniem na środowisko, chociażby poprzez przekształcenie powierzchni ziemi lub utwardzenie nawierzchni. Oddziaływanie to będzie różne w zależności od intensywności zainwestowania.

Zmiany w projekcie Studium przedstawionym do oceny polegają zasadniczo na poszerzeniu terenów zabudowy mieszkaniowej i usługowej, a także na wprowadzeniu nowych terenów zabudowy mieszkaniowej, letniskowej, usługowej czy produkcyjnej. Zmiany polegają częściowo także na zmianie przeznaczeń określonych terenów na przykład z terenów zabudowy mieszkaniowej na zabudowę usługową, a w niektórych przypadkach także na tereny zielone.

Tereny przeznaczone pod zabudowę będą bezpośrednio wpływać na środowisko. Oddziaływanie tego rodzaju związane będzie głównie z emisją zanieczyszczeń do środowiska ze spalania paliw w celach grzewczych oraz z procesów technologicznych prowadzonych na terenach produkcyjnych. Dodatkowo niemal wszystkie tereny są źródłem powstawania odpadów oraz ścieków sanitarnych, natomiast tereny produkcyjne mogą być również źródłem powstawania ścieków technologicznych.

Wprowadzanie nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę wiąże się także z rozbudową ciągów komunikacyjnych. Zwiększenie natężenia ruchu samochodowego na drogach lokalnych przyczyni się do wzrostu zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego związanego z emisją spalin.

Oddziaływania związane będą przede wszystkim z trwałym przekształceniem powierzchni ziemi spowodowanym na przykład pracami niwelacyjnymi czy też wyrównaniem terenu pod obiekty kubaturowe, parkingi oraz drogi, a ponadto z usunięciem naturalnie występującej roślinności na rzecz zieleni urządzonej bądź utwardzonych czy sztucznych nawierzchni. Ograniczenie naturalnych powierzchni biologicznie czynnych będzie również związane z wypieraniem fauny potencjalnie zamieszkujących tereny zielone poddawane presji na dostępne dla zwierząt obszary przyległe.

Rozwój osadnictwa i sieci komunikacyjnej przyczynia się do naruszenia ciągłości przestrzennej zbiorowisk roślinnych występujących na terenie gminy. Zmniejsza również różnorodność siedliskową. Intensyfikacja osadnictwa związana jest z problemem pojawiania się „dzikich wysypisk” śmieci, szczególnie w przydrożnych rowach oraz na terenach niezainwestowanych, jak również na obrzeżach kompleksów leśnych. Niesie to za sobą ryzyko skażenia środowiska odpadami niebezpiecznymi pochodzącymi ze strumienia odpadów komunalnych.

Krótkotrwale oddziaływanie polegać będzie na realizacji zainwestowań terenów objętych planem, a więc związane będzie z budową budynków, obiektów kubaturowych, budową parkingów, rozwojem infrastruktury komunikacyjnej czy realizacją podłączeń kanalizacji czy rozbudową sieci energetycznej. Oddziaływanie to przejawiać się będzie poprzez emisję hałasu do środowiska oraz zanieczyszczeń do powietrza związanych z pracami budowlanymi (których źródłem będą maszyny i urządzenia budowlane). Oddziaływania te zawsze będą miały charakter chwilowy i związany z realizacją poszczególnych zadań założonych w planie.

Nieuniknione jest to, że wszystkie wyżej opisane oddziaływania będą się w mniejszym lub większym stopniu kumulować w środowisku. Nakładanie się wpływów pochodzących z poszczególnych terenów spowoduje wzrost natężenia tego wpływu.

W związku z tym, iż rozwiązania przyjęte w projekcie Studium są częściowo zagospodarowaniami już istniejącymi, a nowe obiekty nawiązują charakterem do istniejącej zabudowy można stwierdzić, iż na terenie objętym opracowaniem wyżej opisane oddziaływania już występują. Aktualnie w obszarze planu dominuje stałe oddziaływanie istniejącego zagospodarowania na środowisko związane z emisją zanieczyszczeń (ze źródeł komunikacyjnych) i powstawaniem odpadów oraz oddziaływanie nieodwracalne związane z przekształceniem powierzchni terenu.

Projekt Studium przewiduje między innymi wprowadzenie zabudowy usług komercyjnych i usług sportu w południowo-zachodniej części gminy. Część terenów przeznaczonych tu pod zainwestowanie pozostaje jeszcze niezabudowana, a ponadto obejmuje powierzchnie zadrzewione i tereny cieków wodnych. Realizacja tych ustaleń będzie związana więc z koniecznością usunięcia fragmentów zieleni wysokiej. Potrzeba utworzenia nowych obiektów i urządzeń rekreacyjnych i sportowych na terenie gminy, jest uzasadniona, a zagospodarowanie to z pewnością podniesie atrakcyjność gminy dla turystyki. Należałoby jednak zadbać by przewidywane inwestycje nie uniemożliwiły migracji zwierzętom i nie zniszczyły cennych przyrodniczo siedlisk. W związku z powyższym dla planowanych inwestycji korzystne byłoby przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko i wskazanie na jej podstawie możliwych rozwiązań korzystnych dla środowiska i ludzi.

W przypadku przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko ich wpływy na środowisko naturalne podlegają osobnej ocenie (wymaganej bezpośrednio z mocy prawa) przed podjęciem ich realizacji.

Przedstawione do oceny Studium mimo wprowadzenia na części terenów przeznaczeń pozaprzyrodniczych utrzymuje generalnie ochronę ciągłości systemu ekologicznego gminy. Utrzymane zostają znaczne powierzchnie leśne (dominujące na terenie Gminy), a także tereny użytków rolnych i zieleni nieurządzonej. Dzięki temu możliwe jest zachowanie podstawowych walorów gminy Ślemień jakimi są znaczne zasoby przyrodnicze.

Tabela 5. Charakterystyka głównych typów oddziaływań projektu zmiany Studium

Typ oddziaływań	Etap budowy	Etap eksploatacji
bezpośrednie	-wzrost poziomu hałasu związanego z pracami budowlanymi przy tworzeniu nowych obiektów kubaturowych i ciągów komunikacyjnych -pylenie z powierzchni odkrytych miejsc składowych materiałów sypkich -zanieczyszczenie powietrza spalinami pochodzącymi z maszyn pracujących na budowach -zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej, terenów otwartych pól i nieużytków	-wzrost ilości odprowadzanych ścieków opadowych z powierzchni szczelnych -wzrost ilości wytwarzanych odpadów -wzrost emisji hałasu generowanego z nowopowstałych dróg dojazdowych oraz ze zwiększenia ruchu na drogach istniejących -wzrost emisji hałasu bytowego -przekształcenie powierzchni ziemi w ramach prowadzenia makroniwelacji pod nowe obiekty budowlane i towarzyszące im zagospodarowanie
pośrednie	- nie występują,; brak znaczących oddziaływań	-generowanie ruchu pojazdów na terenach nowo zainwestowanych -wraz ze wzrostem powierzchni zabudowy synantropizacja większej powierzchni zbiorowisk roślinnych

wtórne	- nie występują; brak znaczących oddziaływań	- nie występują; brak znaczących oddziaływań
skumulowane	- ograniczenie drożności międzynarodowego korytarza spójności obszarów chronionych	- degradacja istniejących zbiorowisk roślinnych -zmiana jakości powietrza w wyniku nakładania się emisji z poszczególnych emitorów
krótkoterminowe	-hałas budowlany -zanieczyszczenie powietrza związane z pracami budowlanymi -powstawanie odpadów budowlanych	- nie występują brak znaczących oddziaływań
długoterminowe	-zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej -zmniejszenie walorów krajobrazowych	-zmniejszenie walorów krajobrazowych -zmiany morfologii terenu związane z powstawaniem nowych zabudowań -możliwe zmiany w strukturze przyrodniczej obszaru
stałe	-zmiany ukształtowania powierzchni terenu -zmniejszenie walorów krajobrazowych	-lokalne zmiany mikroklimatu związane z powstaniem terenów zabudowanych -zmiany morfologii terenu związane z powstaniem nowych obiektów budowlanych -zwiększenie powierzchni terenów utwardzonych -ograniczenie powierzchni biologicznie czynnych oraz terenów otwartych pól i nieużytków
chwilowe	-powstanie odpadów „budowlanych” oraz gruntu z wykopów	-zwiększenie natężenia ruchu komunikacyjnego

Oddziaływanie na korytarze ekologiczne

Część terenów objętych zmianą Studium znajduje się w obrębie obszarów, które zgodnie z materiałami archiwalnymi funkcjonują jako korytarze ekologiczne. Jak już wspomniano w poprzednich rozdziałach południowa część gminy Ślemień wchodzi w skład ponadregionalnego korytarza ornitologicznego (Lasy Beskidu Śląsko - Żywieckiego). Przez południową część gminy przebiega również międzynarodowy korytarz spójności obszarów chronionych.

Projekt Studium zakłada wprowadzenie nowych terenów zabudowy mieszkaniowej, letniskowej czy usługowej w obrębie jednostek (m.in. Z/E 6, Z/I 1, Z/I 4, Z/I 6) znajdujących się w zasięgu wspomnianych korytarzy ekologicznych.

Realizacja założeń Studium polegających na dogęszczeniu istniejącej zabudowy i utrzymaniu terenów przeznaczonych pod zabudowę wpłynie na ograniczenie drożności korytarza spójności obszarów chronionych. Należy jednak podkreślić, iż korytarz ten w gminie Ślemień przebiega przez teren drogi wojewódzkiej i skupionej przy niej zabudowy w związku z czym jego drożność już w chwili obecnej jest dość znacznie ograniczona (o ile w ogóle jeszcze funkcjonuje), a realizacja założeń Studium pogłębi jedynie ten stan. Należy także dodać, iż najwęższe partie omawianego korytarza w gminie obejmują tereny, które były wskazane pod zabudowę już w poprzednio przyjętym Studium uwarunkowań. Z chwilą realizacji ustaleń projektu Studium potencjalnymi drogami migracji w obrębie najwęższych (newralgicznych) partii korytarza spójności obszarów chronionych pozostaną ciekły wodne wraz z przylegającą do nich roślinnością. Pomijając najwęższe partie korytarza które przebiegają przez strefy

zurbanizowane jego drożność nie będzie zagrożona, gdyż większą jego część na obszarze gminy stanowią tereny rolne i leśne.

W przypadku przebiegającego przez obszar gminy ponadregionalnego korytarza ornitologicznego realizacja zmian studium może stwarzać zagrożenia dla jego drożności. Potencjalne trudności dla migracji ptaków mogłyby stanowić bardzo wysokie budowle i konstrukcje. Studium przedstawione do oceny zawiera zapisy ograniczające wysokość zabudowy. Nie określa jednak ograniczeń wysokości dla niektórych budowli w tym: masztów, wież, kominów, obiektów technicznych i technologicznych oraz wysokiego składowania, pozostawiając te ustalenia w kompetencji przyszłych planów miejscowych.

Północna część gminy Ślemień pokrywająca się w znacznym stopniu z zasięgiem obszarów chronionych (Parku Krajobrazowego czy obszaru Natura 2000) funkcjonuje jako fragment obszarów węzłowych dla migracji ssaków drapieżnych i kopytnych. Realizacja ustaleń projektu Studium nie wpłynie w sposób istotny na funkcjonowanie tych struktur ekologicznych. Droga wojewódzka nr 946 przebiegająca równoleżnikowo przez centralną część gminy stanowi jedną z większych barier dla migracji zwierząt w związku z czym obszar obejmujący wspomnianą drogę wojewódzką wraz z przyległą do niej zabudową stanowi odcinek newralgiczny dla omawianych obszarów węzłowych. Dogęszczenie zabudowy i rozszerzenie granic terenów przeznaczonych pod zabudowę może nieznacznie zawęzić obszar węzłowy. Oddziaływanie to jednak nie będzie zagrażało możliwości bytowania populacji gatunków w obrębie istniejących tu obszarów węzłowych.

Rozwiązanie przyjęte w projekcie Studium przewidują także możliwość utworzenia urządzeń tzw. „małej retencji” w obrębie koryt potoków na obszarze gminy. Urządzenia te mogą mieć potencjalny wpływ na warunki bytowania oraz możliwość migracji fauny związanej z siedliskami wodnymi. Realizacja urządzeń retencyjnych będzie związana z gromadzeniem dużej ilości mas wody co może pociągnąć za sobą zmianę warunków siedliskowych, w tym także zbiorowisk roślinnych. W związku z tym może również dojść do zmian w składzie gatunkowym fauny w obrębie zbiornika. Jednakże dla powyższych urządzeń możliwe jest zastosowanie odpowiednich rozwiązań zapobiegających ewentualnym negatywnym oddziaływaniom.

Oddziaływania na obszary chronione

Na terenie objętym projektem zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wyznaczono obszarowe formy ochrony wyznaczone na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r i do których należą:

- Rezerwat Przyrody „Madohora”
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Beskid Mały” (PLH 240023).
- Park Krajobrazowy Beskidu Małego,
- Użytek ekologiczny „Wróblówka”.

Na obszarze gminy ponadto wskazano objęte ochroną pomniki przyrody ożywionej i nieożywionej.

Projekt zmian Studium podlegający ocenie zachowuje obszar rezerwatu przyrody „Madochora” i wskazuje na potrzebę jego ochrony. W związku z tym realizacja ustaleń przedmiotowego Studium nie będzie wpływać negatywnie na walory krajobrazowe i przyrodnicze wspomnianego rezerwatu przyrody.

Użytek ekologiczny „Wróblówka” wyznaczony w projekcie Studium tworzą 2 polany położone na północ od miejscowości Las w gminie Ślemień, w przysiółku Wróblówka i Na Polanie (550-650 m n.p.m.). Ochroną proponuje się objąć roślinność torfowiskową reprezentowaną przez fitocenozę **kwaśnej młaki turzycowo-mietlicowej** *Carici canescentis- Agrostietum caninae* oraz **torfowisko wysokie** *Sphagnetum magellanici* gdzie występują chronione gatunki roślin. Realizacja ustaleń studium nie będzie negatywnie oddziaływać na to stanowisko cennych siedlisk i chronionych gatunków roślin.

W bezpośrednim zasięgu obszaru Parku Krajobrazowego znajduje się północna część gminy stanowiąca głównie obszary leśne, a także rolne. Jedynie lokalnie na bezpośrednio na obszarze Parku Krajobrazowego projekt zmian Studium utrzymuje tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową (w strefie N/L 1) Realizacja tych ustaleń nie wpłynie w sposób istotny na walory krajobrazowe i przyrodnicze na terenie Parku Krajobrazowego „Beskidu Małego”.

Potencjalnie do największych zmian w krajobrazie dojedzie w centralnej części gminy objętej na rysunku projektu Studium strefami Z/I oraz Z/C, które są zlokalizowane jednocześnie w otulinie Parku Krajobrazowego. Zmiany te będą związane z dogęszczeniem istniejącej zabudowy lub wprowadzeniem nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę na obszarach jeszcze nie zabudowanych zlokalizowanych w centralnej części gminy. W związku z ciągłym rozwojem zabudowy należy stwierdzić, iż oddziaływania te już tu występują.

Specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 „Beskid Mały” terytorialnie pokrywa się w znacznej mierze na terenie gminy z obszarem Parku Krajobrazowego Beskidu Małego i obejmuje głównie kompleksy leśne, a także tereny użytków rolnych w północnej części Gminy. Przewidziane w projekcie Studium zmiany dotyczą lokalnie wprowadzenia terenów zabudowy mieszkaniowej i usługowej (pomijając zabudowę już istniejącą) na tereny użytków rolnych (łąk i pól uprawnych) we wspomnianym obszarze Natura 2000. Realizacja zabudowy jak już wcześniej nadmieniono będzie związana z naruszeniem powierzchni ziemi, a także usunięciem szaty roślinnej w miejscu inwestycji.

Wprowadzane tereny zabudowy mieszkaniowej na obszarze Natura 2000

a) Pierwotnie projekt Studium przewidywał wprowadzenie zabudowy na terenie zlokalizowanym na północ od osiedla Kuźlikówka w rejonie ulic Soliska oraz Komonieckiego.

Jednakże w związku z istniejącymi tu warunkami siedliskowymi oraz gruntowo-wodnymi wprowadzono ograniczenie zabudowy na tym obszarze zwłaszcza na terenach wilgotnych i podmokłych (o niekorzystnych warunkach dla zabudowy), oraz na obszarach obejmujących cenniejsze płaty roślinności łąkowej.

Omawiany teren stanowią głównie obszary łąkowe z lokalnie występującymi skupieniami zadrzewień i zakrzewień śródpolnych. Dominujące tutaj zbiorowiska roślinne należy zakwalifikować jako łąki kośne z klasy *Molinio – Arrhenatheretea* z których część wykazuje cechy łąk rajgrasowych lub mietlicowych ze związku *Arrhenatherion*. Jednakże w większości nie mają one postaci typowej i wykazują zubożony skład gatunkowy. Siedliska te tworzą swego rodzaju mozaikę płatów o zmiennym udziale poszczególnych gatunków. Ponadto w zależności od lokalnego poziomu wód gruntowych miejscami uwidacznia się istotny udział roślin typowych dla siedlisk podmokłych i wilgotnych ze związków *Calthion* i *Molinion*.

Zbiorowiska o charakterze świeżych łąk kośnych występują głównie w zachodniej części oraz w północno wschodnim fragmencie omawianego fragmentu. Do stwierdzonych tu gatunków należą rajgras wyniosły (*Arrhenatherum elatius*), kupkówka pospolita (*Dactylis glomerata*), tymotka łąkowa, (*Phleum pratense*), mietlica (*Agrostis sp.*), koniczyna biała (*Trifolium repens*), dzwonek rozpierzchły (*Campanula patula*), krwawnik pospolity (*Achillea millefolium*), szczaw (*Rumex sp.*), wyka (*Vicia sp.*), jaskier (*Ranunculus sp.*), a lokalnie także chaber łąkowy (*Centaurea jacea*), jastrun właściwy (*Leucanthemum vulgare*), kłósówka wełnista (*Holcus lanatus*), świerzbnica polna (*Knautia arvensis*) i inne. Na obszarach tych nie stwierdzono jednak występowania niektórych gatunków charakterystycznych dla łąk owsicowych (umożliwiających jednoznaczną diagnozę) dla tego zespołu, jak np. bodziszka łąkowego (*Geranium pratense*).

W północnej części stwierdzono płaty z występującym tutaj licznie mieczykiem dachówkowatym (*Gladiolus imbricatus*) - gatunek objęty ochroną ścisłą. Ponadto stwierdzono tu również występowanie kruszyny koralowej (*Frangula alnus*) – gatunek objęty ochroną częściową.

Lokalnie zbiorowiska te przedzielone są płatami roślinności siedlisk wilgotnych i podmokłych, (skupionych głównie w środkowej części terenu) utworzonych przede wszystkim przez sitowie leśne (*Scirpus sylvaticus*) i tojeść pospolitą (*Lisymachia vulgaris*). Domieszkę stanowią tutaj kniec błotna (*Caltha palustris*), przytulia błotna (*Galium palustre*), ostrożeń błotny (*Cirsium palustre*), czy niezapominajka (*Myosotis sp.*) i inne.

Na wschód od opisywanych zbiorowiska roślinne przechodzą płynnie z siedlisk podmokłych w zbiorowiska łąkowe z dominacją niższych traw w tym głównie mietlicy (*Agrostis sp.*). Oprócz przechodzących tutaj gatunków siedlisk podmokłych występują tu przedstawiciele rodzaju jaskier (*Ranunculus sp.*), chaber (*Centaurea sp.*), pięciornik kurze ziele (*Potentilla erecta*), babka wąskolistna (*Plantago lanceolata*), tymotka łąkowa (*Phleum pratense*), przywrotniki (*Alchemilla sp.*), jastrun właściwy (*Leucanthemum vulgare*), a lokalnie także skrzyp (*Equisetum sp.*), rajgras wyniosły (*Arrhenatherum sp.*). Na łąkach tych stosunkowo licznie występuje mieczyk dachówkowaty (*Gladiolus imbricatus*). Z tego względu opisywane płaty łąkowe przypominają lokalnie swym charakterem wilgotną odmianę reglowych łąk mieczykowo-mietlicowych, choć o zubożonym składzie florystycznym (raczej brak tu gatunków rzadkich lub zagrożonych).

Lokalnie na miedzach bądź na płatach łąkowych zlokalizowane są zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne utworzone głównie przez brzozę (*Betula sp.*) oraz gatunki szpilkowe. W wielu miejscach występuje także jeżyna (*Rubus sp.*).

Płaty występującej tu roślinności jedynie częściowo mają charakter zbiorowisk cennych, głównie z uwagi na lokalnie liczne występowanie mieczyka dachówkowatego. Ponieważ teren nie jest jednorodny pod względem florystycznym możliwe jest więc wskazanie określonych fragmentów pod zabudowę.

Rozsądnym kompromisem pomiędzy koniecznością ochrony przyrody, a potrzebami mieszkaniowymi wydaje się być umożliwienie wprowadzenia zabudowy w pasie wzdłuż ulicy Soliskiej. Choć są to głównie obszary łąk kośnych, to jednak płaty tu występujące są raczej zubożałe florystycznie.

W najdalej na północny-zachód wysuniętym fragmencie (wskazanym pod zabudowę) występuje lokalnie co prawda mieczyk dachówkowaty, a lokalnie także krzewiasta kruszyna pospolita, to jednak jest to płat łąkowy stopniowo zajmowany przez nalot drzew (brzoza, sosna, dąb) oraz jeżyny, przez co

podlega dalszej sukcesji. W związku z postępującą sukcesją w przyszłości płat ten może okazać się siedliskiem niesprzyjającym dla występowania gatunku typowo łąkowego jakim jest wspomniany mieczyk. Ponadto pomimo, iż jest to gatunek objęty ochroną ścisłą, to jednak lokalnie często i stosunkowo licznie pojawia się tu na siedliskach łąkowych, które zostały w ocenianym projekcie Studium zostały zachowane. Podobnie jest w przypadku kruszyny pospolitej. Pomimo, iż jest objęta ochroną częściową, to jednak należy do najpospolitszych krzewów na niżu oraz w niższych położeniach górskich. Nie jest więc zagrożona wyginięciem.

Omawiane działki wzdłuż ulicy Soliskiej w dotychczas obowiązującym Studium były także wskazane jako tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Analizowany w niniejszym punkcie obszar sąsiaduje po stronie wschodniej z terenami wskazanymi w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego jako tereny usług sportu (utrzymane w przedmiotowym Studium). Warto jednak wspomnieć, iż tereny te obejmują fragmenty powierzchni których roślinność lokalnie wskazuje na siedliska wilgotne bądź podmokłe (nie objętych ochroną), co miejscowo może wiązać się z trudnościami w realizacji z zaplanowanych przeznaczeń terenu.

b) Przedmiotowy projekt Studium przewiduje również wprowadzenie zabudowy mieszkaniowej na działkach w zasięgu obszaru Natura 2000 na północ od osiedla Przydawki w rejonie ulicy Madohorskiej. Powierzchnię tych działek zajmują obecnie użytki rolne o charakterze łąk kośnych, których charakter nawiązuje do rajgrasowych łąk ze związku *Arrhenatherion*. Łąki omawianego terenu nie mają jednak typowej postaci, a ponadto fizjonomia i struktura zbiorowiska nie jest jednorodna. Generalnie można zauważyć prawidłowość polegająca na tym, iż zachodniej części działki dominuje wyższa roślinność trawiasta z udziałem takich gatunków jak rajgras wyniosły (*Arrhenatherum elatius*), tymotka łąkowa (*Phleum pratense*), kupkówka pospolita (*Dactylis glomerata*), oraz roślinny dwuliścienne takie jak koniczyna (*Triforium sp.*), szczaw (*Rumex sp.*), komonica zwyczajna (*Lotus corniculatus*), krwawnik pospolity (*Achillea millefolium*), jaskier (*Ranunculus sp.*), przywrotnik (*Alchemilla sp.*), chaber łąkowy (*Centaurea jacea*), świerzbica polna (*Knautia arvensis*), jastrun właściwy (*Leucanthemum vulgare*) i inne. Natomiast roślinność w części wschodniej jest widocznie niższa i przeważają a wśród traw przeważają przedstawiciele rodzaju mietlica (*Agrostis sp.*). Ponadto na wschodnie krańce tych działek oraz na miedze wkraczają także jeżyna (*Rubus sp.*), paprotniki oraz skrzypy. W poszczególnych płatach pojawiają się również przedstawiciele rodzaju sit (*Juncus sp.*), tojeść pospolita (*Lisymachia vulgaris*), ostrożeń (*Cirsium sp.*). W niektórych płatach pojawia się nalot drzew (głównie brzoza), a także krzewiasta kruszyna pospolita (*Frangula alnus*). Wspomniana kruszyna pospolita mimo, iż jest objęta ochroną częściową, to jednak jest jednym z najpospolitszych krzewów na niżu oraz w niższych położeniach górskich. Nie jest więc zagrożona wyginięciem.

Łąki rajgrasowe (*Arrhenatherion elatioris*) są siedliskiem chronionym w ramach sieci Natura 2000. Jednakże płaty występujące na omawianym terenie wykazywały zubożenie gatunkowe i nie cechowały się występowaniem wszystkich gatunków charakterystycznych w tym np. bodziszka łąkowego (*Geranium pratense*). Są to również płaty o stosunkowo niedużych powierzchniach i niejednorodnej strukturze. Ponadto obecność nalotu młodych drzew w obrębie niektórych płatów świadczy o zaniechaniu ich wykaszania w ostatnich latach. Z tego względu wschodnia część terenu charakteryzuje się raczej fragmentarycznym występowaniem płatów bądź ich fragmentów noszących charakter chronionego (choć

zubożonego) zespołu. W związku z powyższym uzasadnione wydaje się zagospodarowanie działek pod zabudowę, zwłaszcza że teren stanowi swego rodzaju łącznik pomiędzy terenami zabudowy uwzględnionymi w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Na południe od granicy omawianego fragmentu terenu wskazanego w projekcie Studium pod zabudowę mieszkaniową (na północ od osiedla Przydawki), na jednej z działek stwierdzono występowanie derkacza (*Crex crex*) – gatunek ujęty w załączniku I dyrektywy ptasiej. Aktualnym przeznaczeniem tej działki w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego jest zabudowa mieszkaniowa. Wprowadzenie zabudowy na tejże działce terenie jak i na obszarze projektowanej zabudowy w ocenianym Studium spowoduje ograniczenie terytorium występującego tu osobnika tego gatunku.. Biorąc pod uwagę fakt, iż znaczna część łąk wokół omawianego stanowiska (łącznie z nim samym) w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego została przeznaczona pod zabudowę mieszkaniową i zostaną w przyszłości zabudowane należy stwierdzić, że pomniejszenie terytorium tego gatunku wydaje się być nieuniknione. Osobniki potencjalnie tu występujące najprawdopodobniej przeniosą się na inne dostępne dla nich siedliska W związku z przyrostem terenów zabudowanych na obszarach przyległych, nie ma pewności czy derkacz w przyszłości ponownie wybierze opisywany rejon na swe terytorium. W czasie dwukrotnie przeprowadzonej wizji terenowej w miesiącu lipcu (w odstępie tygodnia) tylko za drugim razem stwierdzono obecność tego gatunku (poza przedmiotowym fragmentem).

Reasumując należy stwierdzić, iż wprowadzenie projektowanego przeznaczenia w Studium przyczyni się do nasilenia oddziaływań już tu występujących (bądź tych które tu wystąpią z uwagi na przeznaczenie terenów przyległych), a co za tym idzie przyczyni się pośrednio do przeniesienia się danego osobnika/osobników derkacza na inne dostępne siedliska. Sytuacja ta może mieć miejsce już przed realizacją ustaleń Studium podczas wprowadzania zabudowy na tereny o przeznaczeniu mieszkaniowym ujęte w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

11. Rozwiązania mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

W projekcie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wprowadzone zostały uwagi i zapisy mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację negatywnych wpływów na środowisko bądź ludzi, w tym ustalenia odnoszące się indywidualnie do określonego przeznaczenia terenu.

Analiza przyjętych w projekcie Studium zapisów wykazała, że generalnie zostały uwzględnione wymogi z zakresu ochrony środowiska określone w obowiązujących przepisach.

Generalnie projektowana zmiana Studium jest zgodna z uwarunkowaniami określonymi w Opracowaniu ekofizjograficznym wykonanym dla tego terenu. Przedmiotowe Studium zachowuje bowiem znaczne powierzchnie terenów zielonych w tym lasów z uwzględnieniem obszarów chronionych dzięki czemu możliwe jest zachowanie istniejących walorów przyrodniczych gminy. Wprowadzanie nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę jest także generalnie oparte na zasadzie wypełniania tzw. luk w istniejących obszarach zabudowy. Ustalenia Studium uwzględniają także wymogi ochrony

środowiska w tym gleb i wód. Jedynie w nielicznych przypadkach Studium wprowadza nowe tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową w pobliżu terenów leśnych. W przedmiotowym Studium wprowadza jednak zapis dotyczący kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej tj. z uwagi na kierunki zmian oraz wyraźną tendencję lokalnego zbliżania się zabudowy do granicy lasu, w celu ochrony ekologicznej i przeciwpożarowej terenów leśnych, dla działek budowlanych lub dopuszczonych pod zabudowę na mocy przyszłych planów i bezpośrednio przyległych do działek gruntów leśnych, należy ograniczyć możliwość zabudowy i zagospodarowania.

Zapisy Studium są również spójne z zapisami zawartymi *Programie ochrony środowiska gminy Ślemień. Strategia długoterminowa na lata 2004 – 2015* oraz w *Programie ochrony środowiska dla powiatu żywieckiego na lata 2010-2017*.

Ochrona powietrza atmosferyczne

Dla ochrony powietrza atmosferycznego „*Program ochrony środowiska gminy Ślemień. Strategia długoterminowa na lata 2004 – 2015*” wprowadza m.in. zapisy dotyczące poprawy jakości powietrza atmosferycznego poprzez:

- ograniczenie „niskiej emisji” (modernizacja systemów grzewczych)
- promocji wykorzystania alternatywnych źródeł energii (biomasa, układy solarne)
- poprawa stanu świadomości ekologicznej mieszkańców.

Podobne zapisy odnaleźć można w *Programie ochrony środowiska dla powiatu żywieckiego na lata 2010-2017*

Projekt zmiany Studium przedstawiony do oceny określa kierunki rozwoju infrastruktury technicznej, a w tym między innymi podkreśla potrzebę ograniczania niskiej emisji poprzez zwiększenie wykorzystania ekologicznych i odnawialnych źródeł energii, a także rozbudowę i modernizację systemów umożliwiających pozyskanie ciepła dla celów gospodarczych i grzewczych.

Ponadto w projekcie Studium pośród wyszczególnionych inwestycji celu publicznego znalazły się

Ochrona powierzchni ziemi

Do celów z zakresu ochrony powierzchni ziemi i gleb w *Programie ochrony środowiska gminy Ślemień...* zaliczono m.in. ograniczenie zanieczyszczenia gleb a także przeciwdziałanie erozji gleb. Także w *Programie ochrony środowiska dla powiatu żywieckiego na lata 2010-2017* jednym z głównych celów jest racjonalne wykorzystanie zasobów glebowych.

W projekcie Studium wprowadzono ustalenia polegające na wyłączeniu z zabudowy gruntów rolnych (z dopuszczeniami zabudowy istniejącej oraz realizowanej na podstawie przepisów odrębnych) oraz leśnych (z dopuszczeniami zabudowy realizowanej na podstawie przepisów odrębnych), a także zakazy prowadzenia gospodarki ściekowej, mogącej mieć negatywny wpływ na wody powierzchniowe i podziemne oraz zakaz wprowadzania ścieków do wód i do ziemi oraz zakaz rolniczego wykorzystania ścieków.

Ponadto w projekcie Studium wyznaczono m.in. obszary narażone na niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemnych w granicach których ustalono:

- 1) wykluczenie lokalizacji nowej zabudowy i stworzenie warunków dla sukcesywnej likwidacji istniejącej zabudowy,
- 2) prowadzenie monitoringu na obszarach osuwiskowych zabudowanych,

- 3) wszelkie inwestycje powinny być poprzedzone badaniami geologiczno-inżynierskimi,
- 4) zagospodarowanie i odwadnianie terenów osuwiskowych - zgodnie z przepisami odrębnymi.

Ochrona wód podziemnych i powierzchniowych

Zgodnie z „Program ochrony środowiska gminy Ślemień...” priorytetem ekologicznym w gminie w zakresie gospodarki wodno-ściekowej jest przywrócenie czystości wód powierzchniowych oraz ochrona zasobów wód podziemnych, co będzie możliwe poprzez:

- wyposażenie całego obszaru gminy w kanalizację sanitarną,
- zbudowaniu oczyszczalni ścieków,
- utworzeniu sieci wodociągowej.

Pośród celów w zakresie gospodarki wodno-ściekowej znalazły się także budowa zbiorników retencyjnych na potokach gminnych oraz ochrona przed powodzią.

Długoterminowy cel jakim jest przywrócenie czystości wód powierzchniowych, ochrona zasobów wód podziemnych oraz zapewnienie mieszkańcom wody o wysokiej jakości został również uwzględniony w *Programie ochrony środowiska dla powiatu żywieckiego na lata 2010-2017*.

Dodatkowo zapisy zmiany Studium uwzględniają założenia programu ochrony środowiska gruntowo – wodnego na szczeblu krajowym realizowane poprzez „Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych”.

Przedstawione do oceny Studium ustala, iż docelowo wszystkie tereny zurbanizowane i zabudowane winny mieć zapewniony dostęp do mediów, których realizacja leży po stronie zadań własnych gminy i są to między innymi:

- a) sieci wodociągowe,
- b) sieci kanalizacji sanitarnej,
- c) sieci kanalizacji deszczowej.

W ocenianym Studium ochrona wód obejmuje zarówno bezpośrednie tereny wód, jak również wszystkie działania i czynniki wpływające pośrednio na ich stan. Ustala się:

- 1) Dla utrzymania czystości wód należy prowadzić sukcesywną rozbudowę systemu kanalizacji gminnej wraz z jej „uszczelnieniem”.
- 2) Należy dążyć do ochrony istniejących cieków wodnych poprzez:
 - a) wyznaczenie pasów ochronnych wzdłuż cieków wodnych dla:
 - umożliwienia dostępu do wody w ramach powszechnego korzystania z wód,
 - umożliwienia administratorowi cieków prowadzenia robót remontowych i konserwatorskich w korytach cieków,
 - ochrony otuliny biologicznej cieków wodnych,
 - b) utworzenie strefy ochrony obudowy biologicznej i obsługi technicznej, w której zakazuje się naruszania struktury pokrywy roślinnej i naturalnie ukształtowanych koryt potoków i rzek,
 - c) przeznaczenie w miarę możliwości tych terenów na tereny otwarte np. łąki i pastwiska, tereny rekreacyjne lub tereny przynależne do poszczególnych działek,
 - d) zakaz ograniczania swobodnego przepływu mas powietrza,
 - e) obowiązek utrzymywania pełnej przepustowości cieku,

- f) uwzględnienie, w miarę możliwości, budowy zbiorników „małej retencji”.

W zakresie systemu zaopatrzenia w wodę oraz utrzymania i rozwoju terenów, budowli i obiektów zmiana Studium wprowadza następujące warunki w odniesieniu do podstawowego systemu zasilania i obsługi sieci wodociągowych:

- 1) utrzymanie i rozbudowa istniejącego systemu zaopatrzenia w wodę gminy Ślemień;
- 2) ochrona istniejących ujęć wody pitnej wraz z obowiązującymi dla nich strefami ochrony bezpośredniej, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 3) modernizacja i przebudowa obiektów wodociągowych;
- 4) wprowadzenie działań ograniczających straty wody w sieci wodociągowej oraz powstawania wtórnych zanieczyszczeń poprzez sukcesywną wymianę zużytych odcinków sieci wodociągowej, na rury z PE;
- 5) zapewnienie rezerwowych systemów zaopatrzenia gminy w wodę pitną niezbędnych w przypadku sytuacji awaryjnych i nadzwyczajnych, z uwzględnieniem zapotrzebowania na wodę do zewnętrznego gaszenia pożarów oraz do instalacji i urządzeń przeciwpożarowych.

Ponadto w zakresie systemu kanalizacji oraz utrzymania i rozwoju terenów, budowli i obiektów kanalizacji obowiązują następujące warunki w odniesieniu do podstawowego systemu obsługi:

- 1) kontynuacja realizacji rozbudowy i modernizacji infrastruktury kanalizacyjnej w gminie;
- 2) budowa systemu kanalizacji na nowych obszarach planowanych pod zabudowę;
- 3) zakaz prowadzenia gospodarki ściekowej, mogącej mieć negatywny wpływ na wody powierzchniowe i podziemne oraz zakaz wprowadzania ścieków do wód i do ziemi;
- 4) zakaz rolniczego wykorzystania ścieków.

Cele związane z ochroną przeciw powodzią są również realizowane poprzez ustalenia Studium. W studium wyznaczono m. in. obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią wskazane w „Studium, określającym granice obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią dla terenów nieobwałowanych w zlewni Soły” oraz w „Studium, określającym granice obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią dla terenów nieobwałowanych w zlewni Skawy” wykonane przez RZGW Kraków. Obszary te podlegają zakazom i ograniczeniom wynikającym z przepisów odrębnych.

Ponadto w granicach obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią w Studium ustalono:

- 1) utrzymanie i utrwalanie terenów rolniczych lub zieleni nieurządzonej;
- 2) zachowanie istniejącego zagospodarowania i w miarę możliwości naturalnego krajobrazu;
- 3) warunkiem realizacji inwestycji, w obszarach bezpośredniego zagrożenia powodzią jest uzyskanie stosownej decyzji zwalniającej z zakazu prowadzenia prac w tego typu obszarach, zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi w zakresie ochrony przed powodzią.

Ochrona przed hałasem, wibracjami i promieniowaniem niejonizującym

„Program ochrony środowiska gminy Ślemień...” w swoich założeniach stawia sobie za cel poprawę jakości środowiska poprzez zmniejszenie hałasu. Osiągnięcie tego celu jest możliwe poprzez modernizację dróg gminnych, a także edukację społeczeństwa w zakresie ochrony przed hałasem.

Zapewnienie sprzyjającego komfortu akustycznego środowiska jest także jednym z celów uwzględnionych w *Programie ochrony środowiska dla powiatu żywieckiego na lata 2010-2017*.

W zakresie ochrony przed hałasem projekt zmian Studium wprowadza ustalenia zgodnie z którymi zabudowa produkcyjna oraz zabudowa baz i składów ma zostać oddzielona od sąsiadującego przeznaczenia w postaci pasów zieleni zapewniającej izolacyjność wzrokową i akustyczną.

Projekt Studium wprowadza także wytyczne do planów miejscowych wynikające z potrzeb ochrony środowiska przed hałasem i wibracjami poprzez:

- a) wyznaczenie terenów zagrożonych hałasem oraz terenów, na których występują przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu i podejmowania działań naprawczych w kolejności wyznaczonej przepisami szczegółowymi dla programów ochrony środowiska przed hałasem,
- b) ograniczenie emisji hałasu na tereny chronione ze szlaków komunikacyjnych poprzez poprawę jakości nawierzchni dróg. W przypadkach, w których powyższe sposoby nie dadzą pożądaných efektów należy wziąć pod uwagę budowę ochronnych ekranów akustycznych
- c) stosowanie środków ochrony biernej - poprzez ochronę pomieszczeń i miejsc przebywania ludzi przed hałasem i wibracjami zewnętrznymi i wewnętrznymi.

W zakresie ochrony przed promieniowaniem niejonizującym „Program ochrony środowiska gminy Ślemień...” wskazuje na potrzebę poprawy jakości środowiska poprzez ograniczenie emisji promieniowania niejonizującego, a także stworzenia systemu monitoringu środowiska w celu określenia aktualnego poziomu promieniowania elektromagnetycznego.

W *Programie ochrony środowiska dla powiatu żywieckiego na lata 2010-2017* wskazano, iż zadania na poziomie gminy obejmują:

- preferowanie mało konfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania niejonizującego
- opracowywanie przyszłych planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem zagrożeń promieniowaniem niejonizującym.

Projekt Studium przedłożony do oceny ustala, że dla linii napowietrznych średnich i niskich napięć oraz stacji transformatorowych należy zachować strefy ograniczonej zabudowy zgodnie z przepisami odrębnymi.

12. Propozycje rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie zmiany Studium

Projekt Studium przewiduje w wielu miejscach na obszarze gminy poszerzenie granic terenów zabudowy mieszkaniowej lub wprowadzenie nowych terenów kosztem użytków zielonych obejmujących także zadrzewienia czy roślinność towarzyszącą ciekom wodnym. Ze względu na fakt, iż poszczególne jednostki ujęte w projekcie Studium posiadają jedynie ogólne oznaczenia dla uniknięcia kolejnych oznaczeń, na mapie skutków ustaleń (Zał. 1) rozdzielono przy pomocy określonej szrafury tereny których przeznaczenie zostało zmienione między innymi w sposób następujący:

- zmiana terenów zielonych (użytków rolnych, łąk, pastwisk, zadrzewień) na tereny zabudowy mieszkaniowej,
- zmiana terenów zabudowy mieszkaniowej na tereny usług,
- zmiana terenów sportu na tereny zabudowy mieszkaniowej z usługami

- zmiana terenów rolnych, łąk i pastwisk na tereny zabudowy produkcyjnej,
- zmiana terenów rolnych, łąk i pastwisk oraz fragmentów lasów i zadrzewień na tereny zabudowy usługowej;

Zmiany oraz ich oddziaływanie (skutki ustaleń) określono w stosunku do ustaleń obowiązującego Studium uwarunkowań, a także do istniejących w rzeczywistości form zagospodarowania terenu (Zał. 1). Dla możliwości porównania w/w wydzieleń z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na załączniku nr 2 przedstawiono skutki ustaleń i zmian w studium na tle obowiązującego planu zagospodarowania dla gminy Ślemień.

Aby ograniczyć wpływ na środowisko, a także na walory krajobrazowe obszaru ważne jest także by zachować ciągłość terenów rolnych i nie dopuścić do zbytnej ich fragmentacji co zostało w miarę możliwości uwzględnione w projekcie Studium

Z uwagi na ochronę wartości przyrodniczych ograniczenia we wprowadzaniu zabudowy powinny dotyczyć przede wszystkim terenów leśnych, podmokłych (młak i torfowisk), a także roślinności stanowiącej naturalną otulinę cieków wodnych.

Problemem jaki może pojawić się z chwilą realizacji ustaleń Studium jest ograniczenie możliwości migracyjnych zwierząt pomiędzy określonymi enklawami zieleni (np. systemami zadrzewień) lub w obrębie korytarzy ekologicznych przebiegających przez obszar gminy. Najlepszym rozwiązaniem z przyrodniczego punktu widzenia byłoby wprowadzenie zapisów ograniczających możliwość wprowadzenia zabudowy w tych obszarach, co jednak nie zawsze jest możliwe do zrealizowania z przyczyn społecznych bądź ekonomicznych. Korzystne w takim wypadku byłoby zachowanie otwartych przestrzeni zielonych pomiędzy terenami zabudowy lub wprowadzenie zakazu grodzenia nieruchomości.

W przedstawionym do oceny Studium przewidziano wprowadzenie terenów zabudowy usług komercyjnych U1 w jednostce Z/I 6 na terenach zielonych w bezpośrednim sąsiedztwie kompleksu leśnego (w aktualnie obowiązującym Studium na części tych terenów dopuszczono realizację pola namiotowego). Aby uniknąć niekorzystnego wpływu na środowisko proponuje się by w obrębie wprowadzanej jednostki wprowadzać na etapie ustaleń planu miejscowego jedynie usługi nieuciążliwe. Sugeruje się również, aby we wspomnianym rejonie nie wprowadzać zabudowy o charakterze usługowym w bezpośrednim sąsiedztwie ściany lasu to jest w odległości mniejszej niż 20m.

Proponuje się również, aby w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego uwzględniono w miarę możliwości zapisy ograniczające wprowadzanie obiektów kubaturowych w bezpośrednim sąsiedztwie ściany lasu (zwłaszcza zwartych kompleksów leśnych) to jest w odległości mniejszej niż 12m.

Projekt Studium uwzględnia potrzebę ochrony środowiska przed hałasem między innymi poprzez wyznaczenie terenów zagrożonych hałasem oraz terenów na których występują przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu i podejmowania działań naprawczych. W miejscach gdzie ograniczenie poziomu hałasu do poziomów dopuszczalnych nie będzie w pełni możliwe należałoby ograniczyć możliwość wprowadzania nowej zabudowy mieszkaniowej lub zastosowanie rozwiązań zapewniających komfort akustyczny wewnątrz budynków.

Rozwiązanie przyjęte w projekcie Studium przewidują możliwość utworzenia urządzeń tzw. „małej retencji” w obrębie koryt potoków na obszarze gminy. Urządzenia te mogą mieć potencjalny wpływ na

warunki bytowania oraz możliwość migracji fauny związane z siedliskami wodnymi. Budowa zbiorników retencyjnych nie musi jednak oznaczać utraty drożności korytarzy ekologicznych (ichtologicznych) jakimi są lokalne ciek wodne. Obecnie znane są rozwiązania techniczne, pozwalające na stworzenie takiej konstrukcji zbiornika, która zachowuje możliwość migracji ryb w obu kierunkach rzeki. Należą do nich między innymi obejścia (czyli urządzenia bliskie naturze), czy przepławki komorowo szczelinowe, które należy dobrać stosownie do warunków hydrologicznych oraz naturalnego składu gatunkowego.

Wprowadzenie odpowiednich zabezpieczeń umożliwi zachowanie drożności lokalnych korytarzy ekologicznych, a częściowo także naturalnych dla cieków górskich warunków siedliskowych na omawianym terenie. Zapisy w projekcie Studium dopuszczające budowę zbiorników „małej retencji” mają na celu umożliwienie podjęcia w miejscowych planach zagospodarowania oraz w planach urządzenia lasu zapobiegawczych działań przeciwpowodziowych. Zapis został wprowadzony w odniesieniu do trwających od 1997 roku problemów z wodą i realizacją zadań przeciwpowodziowych. W projekcie Studium nie wyznaczono lokalizacji dla potencjalnych zbiorników. Założono jedynie, że będą one mogły być realizowane na terenach dotychczas zielonych, głównie dlatego, że zbiorników takich z przyczyn praktycznych nie buduje się na terenach już zainwestowanych, ale na obszarach gdzie, możliwe jest ewentualne „tymczasowe przetrzymywanie wód wezbraniowych”. Wobec faktu, iż zapisy Studium mają na celu dopiero umożliwienie prowadzenia prac rozpoznawczych, tj. „uwzględnienie, w miarę możliwości, budowy zbiorników „małej retencji” (Rozdz. IV, Pkt. 2 ppkt. 6 f) brak jest aktualnie możliwości podania szczegółowych rozwiązań zapobiegawczych lub kompensujących wpływ na środowisko. Jednak ze względu na fakt, że niemal cała północna część gminy znajduje się w zasięgu obszaru Natura 2000 sugeruje się by potencjalne zbiorniki o funkcji przeciwpowodziowej w tym rejonie miały charakter suchych polderów, a ich lokalizacja nie kolidowała z występowaniem cennych siedlisk przyrodniczych.

Projekt Studium dopuszcza możliwość realizacji na obszarze gminy urządzeń do pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych. Ustalenia te dotyczą jednak możliwości lokalizacji urządzeń na terenie całej gminy i nie skutkują wskazaniem konkretnych miejsc dla których należałoby przeprowadzić stosowną analizę. Miejsca takie oraz potencjalny wpływ na środowisko będą mogły być wskazane w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Sugeruje się, aby ewentualne farmy wiatrowe były lokalizowane poza południową częścią gminy, która położona jest w zasięgu ponadregionalnego korytarza ornitologicznego. Ponadto realizacja tego typu przedsięwzięć winna być poprzedzona przeprowadzeniem stosownej oceny pod kątem oddziaływania na faunę, w tym w szczególności na ptaki i nietoperze zgodnie z ogólnie przyjętymi wytycznymi.

Odpowiednia ocena pod kątem wpływu na gatunki zwierząt powinna być również przeprowadzona w przypadku potencjalnych realizacji elektrowni wodnych. Analiza taka powinna wykluczyć możliwość szkodliwego oddziaływania na rzadkie gatunki zwierząt, w tym ichtiofauny.

W przypadku realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko należy uwzględnić uwagi i wskazania wynikające ze szczegółowej oceny wpływu tych przedsięwzięć na środowisko, której przeprowadzenie jest wymagane na mocy obowiązującego prawa.

13. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko została sporządzona dla projektu zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego dla gminy Ślemień.

Przewidziane w przedstawionym do oceny projekcie Studium zmiany zakładają generalnie poszerzenie granic istniejących terenów zabudowy mieszkaniowej, zmiany przeznaczenia terenów zabudowy mieszkaniowej na tereny usług, a także zmiany terenów usług sportu na tereny zabudowy mieszkaniowej. Ponadto część zmian przedmiotowego Studium zakłada wprowadzenie nowych terenów zabudowy mieszkaniowej, letniskowej, a także terenów usług czy terenów zabudowy produkcyjnej na niezagospodarowane obszary zielone.

Projekt Studium zachowuje liczne powierzchnie biologicznie czynne, w tym duże kompleksy leśne z uwzględnieniem istniejących form ochrony przyrody, stanowiących o wysokich wartościach przyrodniczych i krajobrazowych gminy.

Realizacja zabudowy o charakterze mieszkaniowym, mieszkaniowo-usługowym, usługowym i produkcyjnym będzie oddziaływała na środowisko przyrodnicze i krajobraz w obrębie analizowanego terenu poprzez emisję zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego (głównie w sezonie grzewczym) powstawanie odpadów, ścieków oraz okresowo podwyższonego poziomu hałasu. Ponadto realizacja zabudowy na terenach dotychczas niezainwestowanych będzie związana z naruszeniem szaty roślinnej i ograniczeniem powierzchni biologicznie czynnych.

Studium wprowadza jednocześnie ustalenia i wskazuje kierunki rozwoju które ograniczają wpływ na środowisko, w tym na biosferę, wody podziemne i powierzchniowe, powierzchnię ziemi (gleby), a także powietrze. Uwzględnia również ustalenia ograniczające niekorzystny wpływa na komfort życia ludzi.

W południowo-zachodniej części gminy projekt Studium przewiduje wprowadzenia ternu usług sportu i rekreacji i związanych z nimi terenów usług komercyjnych. Realizacja tych ustaleń będzie związana między innymi z usunięciem zieleni wysokiej.

W przypadku wprowadzania nowych terenów zabudowy na tereny biologicznie czynne niemal zawsze problemem jest znalezienie równowagi pomiędzy presją zabudowywania kolejnych obszarów, atrakcyjnych ze względu na swoją lokalizacją a zachowaniem jak najkorzystniejszego stanu środowiska.

Z przyrodniczego punktu widzenia niekorzystnym jest wprowadzanie zabudowy na tereny polan śródleśnych lub tam gdzie teren otwarty stanowi łącznik pomiędzy dużymi systemami zadrzewień.

Potencjalne problemy mogłyby wystąpić z chwilą realizacji terenów zabudowy w granicach obszaru Natura 2000 „Beskid Mały”. W przedmiotowym projekcie Studium wprowadzono jednak ograniczenia w realizacji nowej zabudowy na chronionym obszarze w porównaniu do pierwotnej koncepcji.

Realizacja założeń Studium polegających na dogęszczeniu istniejącej zabudowy i utrzymaniu terenów przeznaczonych pod zabudowę może wpłynąć na ograniczenie drożności międzynarodowego korytarza spójności obszarów chronionych biegnącego przez południową część gminy. Należy jednak podkreślić, iż korytarz ten w gminie Ślemień jest przecięty m.in. przez drogę wojewódzką i skupioną przy niej zabudowę w związku z czym jego drożność już w chwili obecnej jest dość znacznie ograniczona

(o ile w ogóle jeszcze funkcjonuje), a realizacja założeń Studium pogłębi jedynie ten stan. Największe partie omawianego korytarza w gminie obejmują tereny, które były wskazane pod zabudowę już w poprzednio przyjętym Studium uwarunkowań. Z chwilą realizacji ustaleń projektu Studium potencjalnymi drogami migracji w obrębie newralgicznych partii korytarza spójności obszarów chronionych pozostaną ciekły wodne wraz z przylegającą do nich roślinnością.

Podsumowując, można stwierdzić, że przy zachowaniu i egzekwowaniu nakazów, zakazów i ustaleń wynikających z zapisów zmian Studium i przepisów odrębnych, a także przy zachowaniu możliwie jak największej ilości terenów biologicznie czynnych, możliwe będzie ograniczenie wystąpienia negatywnych oddziaływań na środowisko wprowadzanego zagospodarowania. Projektowane zagospodarowania nie będą one również oddziaływały transgranicznie i wpływały negatywnie na zdrowie mieszkańców przedmiotowego terenu.